

CONCETTA LA MAZZA

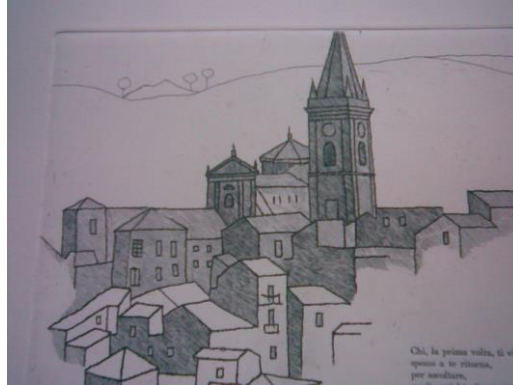
ווייטער פון די בלוי הימל

ביאגראפיע

אין 1936, די Novara di Sicilia איז געבוירן אין Concetta La Mazza אין Terresa Correnti. אין Domenico La Mazza עלדאסט טאכטער פון נאך אַ ווייטיקדיק צייט פון "ענטראַסטינג" צו איר מוטערלעך מומע, זי, 1950, זיך איינגעשריבן איר עלטערן אין דאָמאָדאָססאָלאַ, וווּ זי וווינט נאָך צוזאַמען ער האט דריי קינדער: אַרמאַנדאָ, לוסיאַנאָ און Giuseppe. מיט איר מאַן דאַניעלאַ. לעצטנס, די אָווערוועלמינג פאַרלאַנג צו געדענקען זיין קינדשאַפט אין נאָוואַראַ איז קרעפט אין זיין מיינונג און דאָ איז די געבורט פון דעם אָנווינקען, פערזענלעכע טאָגבוך, אָבער פול פון אַנעקדאָן און רעפערענצן צו די סוויזע פון דער תקופה: די שטאַט, די קאַנטריסייד, די מענטשן, געווינהייטן, טראַדיציעס פון יענעם טעריטאָריע אין די פינצטערע יארן פון דער צווייטער וועלט מלחמה.

די פרימאָרדיאַל ענערגיע פון שרייבן

קליין קאָנקעטאַ איז ענטראַסטיד צו איר פעטער און געצווונגען קעגן איר וועט צו לעבן אין קאָסטראַנגיאַ אין אַ כוואַל ווייט פון די שטאָט און איר אין סאַלאַטוד אין Via Crucis קלאַסמייץ. אַזוי ער טראָוואַלז זיין פערזענלעכע די האַרב יאָרן פון דער מלחמה צווישן הונגער, אומוויסנדיקייט פון דער צייט, גלייבעכץ און מיסרעאַטמענט. נאָך דער מלחמה האָט זיך אנגעהויבן די אומבאהאלטענע עמיגראַציע און די נאטירלעך שווערע צו צפון.

דאָס אַלץ ווערט דערציילט דורך דעם בליק פֿון אַ קליין מיידל, וואָס באַזוכט אין איר זכרון די פֿיזעס פֿון איר גרויס און וואָס גיט אונדז מיט אַ חידושדיקן פֿרישקייט און מיט אַ סאַטאַלן פֿאָדעם פֿון איראַניע דאָס פֿאַרגעניגן צו לייענען ענדלעך - אַן עמבלעמאַטישע געשיכטע פֿון אונדזער משפּחה־קהילה, - פעאיק צו באוועגן אונדז טיף און וואָס געהערט צו יעדער פון אונדז.

די שריפֿט אונטערוואַרט Concetta La Mazza אין דעם קורצן ראָמאַן פֿון יעדן כלל און קערט זיך צוריק צו דער אַריגינס, פֿריי פֿון יעדן פֿאַרמעלן סכעמאַטיזם, געטריבן פֿון אַן אומגליקלעכער אינערלעכער ווייטאַלקייט, ווערט עס אַ שטורעמדיקן טייך, וואָס טוט אַלץ איבער, דאָס איז דער שטורעמדיקער רעגן פֿון דער נשמה.

די פיגערז פון די פעטער, אַנטאַניאַ און מישעל, זענען מעמעראַבאַל, פּונקט ווי די בילד פון נאַוואַראַ בלייבט אַנפּערגעטאַבאַל, ווי ברייטהאַרציק, ענוועלאַפּינג און זיס ווי עס איז האַרב און האַרב.

צום סוף, דער שווערער איבערגאַנג צו יוגנט-יאָרן ווען דאָס אומדערטרעגלעכע פּאַסירט, אָבער די קליינע קאַנקעטאַ גיט זיך נישט אונטער צום טראַגישן גורל, אַ דאַנק איר מוט און אומבאוועגלעכע האַפענונג אין דער צוקונפֿט, אַ דאַנק אירע אויגן, וואָס האַבן געקענט קוקן...אויסער דעם הימל. בלוי

NINO BELVEDERE

פֿאַר מיר האָט זיך אָנגעהויבן די פרנסה .ס'איז מסתמא געווען א הייסער “ טאג, דער זומער 1938 האט זיך אנגעהויבן, איך בין אלט געווען צוויי יאר און די מומע איז מיר געקומען כאפן .אין אַ שטאָף זעקל זי שטעלן אַ בלוזקע און צוויי פערז פון הייזעלעך, דעמאָלט ניט וויסנדיק פון אַלץ איך לינקס מיין הויז . Via Crucis איך בין געווען אַזוי קליין אַז איך קען נישט פאַרשטיין אַז מיין וואָלט אָנהייבן דעם טאָג.

ווייטער פון די בלוי הימל

קאָפיטל איין - דעם פאטער'ס הויז

עס איז יעצט אן אלטער אומבאוואוינטע חורבה, דערשטיקט פון שפינוועב און פארניכטעט פון מאט, אבער א לאנגע צייט צוריק איז אין נאווארא, א שטעטל געלעגן אונטער א מעכטיגע פעסטונג אין די בערג פון מעססינה, אין א געסל אין ענגיא דיסטריקט, א הויז נעבן. דער קוואל. די פראנטירט האט זיך געעפנט אויף אן אינערלעכן טרעפ, וואס האט געפירט צום ערשטן שטאק, וואס איז געווען א קליין צימערל, מיט א הילצערנער פלאנק: דאס איז געווען דער שלאף. איר זענט ארויף ארויף און דארט איז געווען די קיך, אויב מען קען זי אזוי רופן. אין איין ווינקל איז געווען א שטיינערנער פלאטע אויף וועלכן עס איז אנגעצונדן געווארן דאס פייער און א אייזערנע דרייפאד, וואס האט מען גענוצט אויפצושטעלן דעם פאסטאט-טאפ. פארנט, הענגענדיק אויף דער וואנט, שווארץ ווי פעך, א הילצערנער רידל, צוויי זיפנים, איינער קליינער און א גרויסער, דער אוויון צו באקן ברויט, אויף דער זייט א האלב-פארפוילטע ברוסט, א טיש, צוויי "פוריזי" און עטלעכע רייזעלעך. שטול. ענדלעך איז געווען א צימער, מיט א קליינעם באלקאן וואס האט אויסגעקוקט אויף דער געסל, וואס איז קוים געווען א פלאץ פאר א איינציקן בעט. יענער לאך איז

געווען די מלכות וואו דער זיידע, וועלכער איז געווען אלמנה אין 1934, האט געוואוינט, אונטער די טרעפ איז געשאפען געווארן א שטיין לאטרינע מיט א הילצערנעם דעקל. וויבאלד עס איז נישט געווען קיין קאנאליזאציע, האט דער לעצטער געמוזט דינען צו פארמינערן דעם געשטאנק וואס איז ארויסגעקומען. נאטירליך האט דאס הויז נישט געהאט קיין לויפן וואסער און עלעקטרע, טרייסטן וואס אפילו די באראן האבן נישט געהאט אין יענע טעג. דערנעבן איז געווען א הילצערנער טויער, וואס האט געפירט צום פארם, וואו די הינער האבן זיך געלעגן אויפן האלץ.

אין דעם ווינקל, פון דער וועלט, האט מיינ מאמע, וואס איז געווען א נייערין, געוואוינט צוזאמען מיט מיינ זיידן, צוויי ברידער און א שוועסטער, אלע עלטער פון איר, האבן זיך געהייראט און אויך געוואוינט אין נאווארא. מיינ מאמע איז געווען בלאַנדע, דאַר, זייער שוואַרציק, זי האָט געהאַט זייער צאַרטע שטריכן און דאָס, וואָס האָט זיך מער באַמערקט אין איר פנים, ווייס ווי מילך, זיינען געווען צוויי גרויסע בלויע אויגן, כמעט אלע מאָל דערשראָקן און טרויעריק. אפשר איז איר מוטערס פלוצעמדיק טויט, ווען זי איז געווען פיר און צוואנציק, געווען דער אורזאך פון איר פיזיש און מאַראַלישער ברוכקייט.

עטלעכע יאָר נאָך מיינ באַבע'ס טויט, מיינ מוטער, דאָנק צו די ינטערווענטיאָן פון איינער פון איר ווייבער, באגעגנט איר פרינס טשאַרמינג. מיינ פאטער האט געהערט צו אן איידעלער פאמיליע פון באדיאוועטשיע, וועלכע האט געפירט א שענקע מיט טאבאק און גראסערי. עס איז געווען א משפחה פון שווערער ארבעטער, און מיינ פאטער איז געווען, לויטן אלגעמיינעם א זייער שיינער, הויכער, טונקעלע, זעלבסטזיכערער און אונטערנעמונג. ער האט געוואוינט אין שטעטל ווייט פון שטעטל: מען האט געקאנט אהערקומען צופוס, אין א גוטן טעמפא, אין א האלבער שעה. זיינ פאטער האט געפירט קוילן. די מוטער איז געווען אַ דינאַמיש פרוי, אין דער מאָרגן זי געגאנגען צו נאָוואַראַ מיט די מאַלע צו קויפן די סבוירע צוגעשטעלט אין די קראָם: טאַביק, זאַלץ און עסן. זי האָט זיך שטענדיק אָנגעטאָן עלעגאַנט מיט אַ גרויסער שוואַרצער שאַל אַרום דעם האַלדז, און אַפֿילו געקויפט די צייטונג פֿדי צו האַלטן אירע קונים אינפֿאַרמירט. עס איז געווען דער איינציקער קראַם אין שטעטל, און אין יענעם הויז האט נישט געמאנגלט פון ווילשטאנד, כאטש ס'זיינען געווען אַלע מיטלע, אַכט, מיטלע, שפייז.

שפעט אין אוונט האט ער פראסטיק געהאַלפן די איצט פארשיידענע קאסטומערס — און זיין בייטל — דורך פארשפרייטן דעם וויין מיט קאלירטע סאַדע. אזוי קינדער ירשן נישט שטענדיק די עלטערן ארבעט, האט מיינ פאטער געהאט זיך אויסגעלערנט

דע ם שוסטער־מאנד. נאָך אַ באַשטעלונג וואָס האָט געדויערט עטלעכע חדשים, מיין פאטער און מוטער, אַמאָל באהעפט, געגאנגען צו מאַכן זייער ליבע נעסט אין די הויז לעבן די קוואלן אין די ענגיאַ דיסטריקט. פונקט ניין חדשים שפעטער בין איך אָנגעקומען אויף דער וועלט און, לויט אַ הייליקן דרום־מנהג, האָב איך גענומען דעם נאָמען פֿון מיין פאָטערס באַבע, קאָנקעטאַ. טראָץ מיין צאָרט עלטער איך געהאט טונקל און רינגקאַלד הויט, איך שטענדיק געוויינט. וויבאלד מיר האבן נישט געהאט קיין וויג, איז דער זיידע געווען געצוואונגען מיך א גאנצן טאג וויגעלע אין די הענט, און ביינאכט בין איך געשלאפן אין גרויסן בעט מיט מיין טאטע און מאמע. לויט אלע חשבונות בין איך געווען זייער מיעס און אומדערטרעגלעך. א פאר חדשים שפעטער, דערזענדיק אז די ארבעט איז קנאפ אין לאנד, האט מיין פאטער באשלאסן צו גיין ארבעטן אין סארדיניע. ווען ער איז אַוועק צו די אנדערע אינזל ער לינקס זיין מוטער מיט די רופט בעיבי און אן אנדער באַשעפעניש קיקינג אין איר טראכט.

ווען איך בין געווען צוואַנציק חדשים אַלט איז געבוירן מיין שוועסטער ראָסאַ. דער נאָמען איז געווען זיין מוטערלעך באַבע. ניט ענלעך קאָנסעטטאַ, ראָסאַ - ווידער לויט מיין מוטער - איז געווען שיין, ווייס און ראָזעווע אין קאָמפּעקשאַן, ברוין האָר פראַמינג אַ כאַרמאָניאַס פנים באַפּוצט מיט צוויי שיין בלוי אויגן: אַ בלום, ווי איר נאָמען! אזוי פיל, אז ווען מיין מאמע איז געגאַנגען צום קוואל קריגן וואָסער מיט ראָזע אין די אָרעמס, האָבן אירע פריינט איר געפרעגט ווי אַזוי עס איז מעגלעך צו געבן געבורט צו צוויי גאָר פאַרשידענע טעכטער. — ווער איז דא, רוסינע, יא, דו ביזט ביליאק, אבער דער אנדערער... — די דאזיקע, ראזינע, איז שיין, אבער דער אנדערער... האבן די פריינד געזאגט מיט א גרימאציע פון די ליפן. דערווייל בין איך אין דער לאגער ווייטער געווען אומרויאק, ווי איך האב געפילט די פארמאנונגען פון מיין ארדענונג, וואס איז, א דאנק גאט, אויסגעהאלטן, אפילו נישט מיט רעזיגנאציע.

צו דערציילן די איבעריקע געשיכטע, מוז איך דיר ערשטנס פארשטעלן פאר מיין מומע נטויה. זי איז געווען מיין מוטערס עלטערע שוועסטער, עס איז ' זאַנטוניה, בקיצור, ז געווען א זיבעצן יאר אונטערשייד צווישן די צוויי. זי איז געווען א קורצע, פלייצע, מיט שמוציקע הארן זיינען אין די אויגן אריינגעפאלן. זיין פארנאכטער פנים, האט אויסגעזען עלטערע ווי ער, און אין זיין ליידיקן בליק, איז נאָר געווען אזוי פיל דערנידערונג. צו צוואנציק, אין דער צייט האט זיך געהייראט, האט זי חתונה געהאט איר ערשטער קוזינע, וועלכער איז פונקט צוריקגעקומען פון דער ארבעט אין סעמפייאנע טונעל, וואס איז געווען אלמנה, און האט געהאט א דריי־יעריקן זוהן. דער דאזיקער מאן, מיין פעטער מיכעלע, פעטער מיטשערי, איז געווען א קורצער מאן, און האט אויסגעזען ווי דער פלעבער קאפיע פון קעניג, וויטאריא עמנואל

ע ד"ה, האט געוואוינט איין א הויז, וואס האט פארמאגט איין א זייער באראקטעריסטישער גאס פון שטעטל, מיט טרעפן כמעט צוויי מעטער. עס איז געווען אַ שיין הויז. אויף דער ערד שטאק איז געשטאנען דער סטאליער-געשעפט מיט א גרויסער צענטראלער קאנטער מיט א וויצע, צוויי וואנט-קאבינעטן, וואו ער האט געהאלטן ראספן, טשיסעלס, גימעלעך, גראבן און אוגערס, א לייד צו ארום די פיס פון די טישן, וואס ער האט געבויט, א שמייכל, וואס געדינט צו שליפן עראפלאנען און בליידס, א האלץ-ברענען אויוון מיט א קעפל צו פליסן די קליי, ברעטער אומעטום געשטעלט, עטליכע זעגן צוגעטשעפעט צו דער וואנט, עטליכע מזלדיקע חן, ווי פאָדקעס, ציגעלע הערנער און טשערעפאָכע הויט, בקיצור, איינער פון יענע ערטער וואָס זיי געהערן איצט בלויז צו דער וועלט פון מעמערין.

אַ הילצערנער טרעפּ האָט געבראַכט צום ערשטן שטאָק, וווּ עס זענען געווען צוויי ראַכוועסדיקע צימערן מיט סעראַמישע קאַכלעס, אַ לוקסוס אין יענע צייטן, אַ קרעטשמע וואָס מיין פעטער האָט געמאַכט, אַ סאַפּע, אַ טיש און עטלעכע שטולן געוואוינט מיט ראַפּיאַ, אַ מין גרינס שטריק. פון דעם קליינעם באלקאן וואס האט ארויסגעקוקט אויף דער גאס אין מיטן אויגוסט, ווען די נסיגת העלייה איז ארויף צו דער אביי, האט מען געקענט אנרירן דעם געקרוינטן קאפּ פון דער מאדונה מיט דער האנט. פֿון צווייטן שטאָק האָט מען אָבער געקענט זען ראָקאַ סאַלוואַטעסטאַ און אין פּראָנט, דורך אַ שפּאַלטן צווישן די הייזער, האָט מען געקענט באַוונדערן די פּרעכטיקע לאַנדשאַפֿט פֿון די בערג, וואָס האָט זיך פּאַמעלעך אויסגעשטרעקט אויסער דעם בלוין הימל, ביז מען האָט דערגרייכט דעם ים, וווּ ספּעציעל אין די קיל פּרילינג טעג ווען עס איז געווען קיין נעפל, איר קען זען ווילקאַנאַ אויף דעם ברעג פון די האַריזאָנט און דערנאָך ליפּאַרי, סטראַמבאָלי און אַלע די אנדערע אינזלען: אַ נאַטירלעך ספּעקטאַקל, אַ פינקלען מאַלטיקאַלערד פּאַסטקאַרטל.

נאך א טרעפּ איז ארויפגעגאנגען אויפן ערשטן שטאק, וווּ עס זענען געווען די קיך און דאס שלאף-צימער, דער ערשטער זייער רייסער איז געווען פארפאסט מיט א האלץ-אוייון פאר ברויט און א געגאסענע קוילן-אוייון פאר קאכן. ס'איז בלי ספק געווען א שיין הויז, אויסער די אומבאקוועמליכקייט פון דער קיך און א זינק מיט פליסן אויסצופירן די וויכטיגסטע הויזגעזינד ארבעט. איין יענער צייט זיינען נאך געווען און איינצלע באקוועמלעכקייטן. אין פאָקט, די וואָסער איז גענומען פון די ציבור קוואלן אין אַ צינק כאַפּער און דעמאָלט גענומען צו די צווייט שטאָק וווּ עס איז געווען אויסגעגאסן אין אַ גרויס טעראַקאָטאַ בעקן פֿאַר וואַשינג די קיילים. זינט עס איז קיין פליסן אין די זינקען, די וואָסער פון די בעקן איז געבראכט צוריק צו דער ערד שטאָק און וואָרפן אין די קלאַזעט. פאָר א פרויען איז דאס געווען זייער מיט דער ארבעט. דער קנעכטיקער

און דערנידערנדיקער צושטאנד, ביז דער גרענעץ פון דער גאנצער מענטשלעכער אויס־ האלטן, האט דערגרייכט איר שפיץ אין די מיטאָג־צייט, ווען די מומע אַנטאָניאַ האָט, פֿון רעספעקט פֿאַר איר מאַן, געמוזט עסן פֿון דעם זעלבן טעלער, וווּ ער האָט פריער געגעסן, און, אפשר, דער געציטער. איבערחזרן די זעלבע זאך, אָבער איך האָבן קיין קלאָר זכרון פון דעם.

דער פעטער מיכל איז געווען א טרויעריקער און גראבער מענטש, אזוי שווער ווי ער איז געווען נאריש, ער האט געהאט א זאנדשטיין מאלעט אנשטאט א הארץ. איך האב קיינמאל נישט געזען אין זיינע אויגן א פינקל פון צערטלעכקייט אדער רחמנות צו אנדערע. זי האט געהאלטן איר מומע אין דער היים, כדי צו היטן איר זון, זי האט געמוזט פאר אים צוגרייטן שפיז, זיך שטעלן פאר זיי דינער און שטענדיק זאגן יא, יא. ער האט אפילו נישט געקאנט ארויסקוקן אויפן באלקאן, אנדערש וואלטן געווען צרות, בעת ער איז כמעט יעדן אוונט נאך דער ארבעט געגאנגען אין קרעטשמע מיט זיינע חברים צו טרינקען.

ער איז צוריק אַהיים שטאָך, דורכגעלאָנקען אין שווייס און מיט אַזאַ שטינקען אָטעם, אַז ס'איז אוממעגלעך געווען צו זיין לעבן אים. אנשטאט האט די מומע, ביים אייל־ליכט, געווארט אויף אים ביז שפעט ביינאכט אן אפילו עסן. ווען דער קליינער קעניג איז צוריקגעקומען - אפטמאל האט ער אפילו נישט געהאט די כח צו ארויף אויף די טרעפּ - האט ער זיך אויסגעמאטערט פארלאזט אויפן שטויביקן ארבעטס - בענק און דארט געבליבן א גאנצע נאכט זיך ניכטערן. די מומע אנטאניע האט אים טראץ אלעס צוגעדעקט מיט א מאַנטל און ליב געהאט געזעסן נעבן אים צו היטן אים ביזן פרימארגן. אזוי זענען די יארן אריבער און אין אויסטויש פאר אזויפיל מסירות נפש האט זי אפילו נישט געקענט גיין באזוכן אירע קרובים כדי אויסצומיידן סצענעס. ער איז, מקנא, קלייניקייט און דאמינירנדיק, געגאנגען קויפן איר דאַרפֿאָדעם, קעמלען, האָר קליימס און אַנדערע זאַכן, כדי זי זאָל ניט פֿאַרלאָזן פֿון שטוב. ווען מען האט זיי פארבעטן אויף א חתונה צערעמאָניע, איז דער פעטער מישל זיך נישט צוריקגעקומען אהיים ביזן לעצטן מאָמענט און די מומע אַנטאָניאַ האָט נישט געקענט גיין אַליין, ביז די קרובים האָבן געראָטן נאָכצושעפן איר מאַן. אמאל און דאן האט מען אים געלונגט איבערצייגן, אנדערע מאל איז ער אנגעקומען אין צייט אבער דאן, אין מיטן דער מסיבה, איז ער פארשוואונדן געווארן און די מומע אנטאניע איז אנטוישט און אנטשולדיגט, אלעס צוריקגעקומען אהיים. מיט די צייט האט זי אנגעקליבן פארביטערונג און טרויעריקייט, נישט געקענט אויסלאזן מיט קיינעם ווייל זי איז געווען אפגעזונדערט, און איז געווען א רויב פון גרויזאמע קאפווייטיקן און ציינווייטיקן, וואס האבן איר געמוטשעט וואכן אויף ענדע.

איין טאג האט א שכן, זייער גוט און פרום, גערופן דעם פעטער מיכל און אים באטראפן פאר די אלע מיאוסקייטן, וואס ער האט געלאזט ליידען זיין ווייב: — דו זאלסט זיך שעמען — האט זי אויף אים אויסגעשריגן — צו מאכן א פרוי אזוי ליידן... אנטאן דארף באַקומען אַ לופט, מע דאַרף זי נישט אָפטיילן אין שטוב, זי זאָל אַרויסגיין, גיין אין מאַסן, גיין צו קרובים, ווי אַלע קריסטן. איבער אַלעם דאַרף זי גיין שפּאַצירן, נאָר אזוי וועט איר קאָפּווייטיק אַוועקגיין — ...האַט די שכן אַ קורצע פּוּזע געטאָן, דאָן ווייטער געזאָגט — :ווינציקער פֿון אַ שעה פֿון דאָנען, צופֿוס אַראָפּ אַ מויל־שפּיל, מיר האָבן עטלעכע לאַנד און אַ קליין הויז זייער באַשיידן מיט אַ קיר אונטער די דאָך און נאָך אַ ביסל פּייכט צימער וואָס קענען זיין געוויינט ווי אַ שלאָפּצימער אין זומער. איין דער דאזיקער לאנדן געפינען זיך האזעלנען פלאנצן, פייגן, מאנדארין, מעדלארן, וויינטרויבן, זיזאלע, עפל, פערז, הזיתים, בקיצור, אלע גוטס פונעם געטא.

ווי איר ווייסט, מוז איך נאך מיין ברודערס טויט היטן אויף דער מומע און איך קאן מער נישט באזארגען דעם קאנטרי, דערפאר האב איך געטראכט צו פארקויפן. פארוואס קויפסטו עס נישט? אזוי וואלט דיין ווייב געהאט די געלעגנהייט צו אטעמען גוטע לופט... לכתחילה האט דער פעטער מיכלע זיך געקווענקלט אבער דאן איז ער געגאנגען באזוכן און איז אויך געווען איבערצייגט עס צו קויפן. אין א קורצער צייט איז דער קאנטראקט אונטערגעשריבן געווארן און די פארמעגן איז געווארן זיין. אזוי האט אלץ מער שארפערדיקער און Vittorio Emanuele III, דער לוקאליק פון פאררעטערדיקע, פארגעשלאגט צו דער מומע אנטוויא: — אייר וועט זיך אויסלערנען קלייבן פייגן און זיין לאזן. ווען איהר דארפט וואשן וועט איר ניט אראפגיין צום טייך און באקומען דאס וואסער צו טרינקען און קאכן, דורך גראבן אלאך איין די זאמד, עס צו רייניקן, — מיר האבן זיך געקענט צוריקציען צו וואוינען אויפן קאנטרי: איך וועל ארבעטן ווי א סטאליער. די פאמיליעס וואס לעבן אין די נירביי באמאלז פון סאן באסיליא, וואללאַנקאַזאַ, באַדיאַוועקטשיאַ און פיאנאַ וויגנאַ. עס וועט זיין ומבאקוועם אין ווינטער ווען דער טייך סוועלז מיט וואסער אָבער איך וועל באַקומען דעם שטערונג. איר, אויף די אנדערע האַנט, וועט קענען צו געניסן די קאנטריסייד. מיט איר אראפגעלאזן בליק, האט די מומע אנטוויא, ווידער געטאן ווי מען האט אים באפוילן: — קואמוט ווי איר, איר פאזזו, — ווי איר ווילט, וועל איך דאס טאן, האט דאס ארעמער מיידל געהארכזאמט געענטפערט.

קאָפיטל צוויי - אויס פון דעם וועלט

אנהייב פּרילינג, 1936, זיינען דאס ארעמער מיידל מיט איר פעטער מיטשער אריבערגעפארן קיינאָרטראנגיע, אויפן קאנטרי, נעבן דעם בעטן פון טייך. אין די פארשיידענע שטעטלעך באדיאוועקשיע, סאן־באסיליאן און וואלאנקאזאע האט זיך פארשפרייט, אז ער איז נאך פאראיינאון מען האט אים גערופן פאר ארבעט. אין יענער צייט איז געווען דער מנהג, אפילו ס'זיינען היינט, אויסטערליש, אז ווען זיי האבן געדארפט א טיש, א פענצטער, א טיר, אדער א קליידער, האט מען גערופן דעם סטאליען און האט אים גענומען אין זייער היים: מען האט פאראים אימפראוויזירט א ארבעט־באנק. זיי האבן געמאכט דאס נויטיקע האלץ. דער פעטער מיכל האט געבראכט די געצייג און איז געבליבן אויפן פלאץ ביז די ארבעט איז פארענדיקט געווארן.

מען האט אים גערופן אפשניטן א בוים, און זיי געלאזט פארטריקענען א פאר יאר. דעמאלט האט מען דעם בוים־שטאם, אנגעשטעלט אויף א וואנט. דער געזאגט אָדער גרויסער בעל־עגלה ("Serra serra mastro dascio che dumè fagimmo a cascia") (לאָמיר מאַרן מאַכן די קאַסטן).

דער בוים־שטאם איז געווען אנגעשטעלט אויף א וואנט. מיט א ריזיקן זעגן האט מען באקומען די ברעטער, און מיט די האבן געבויט פענצטער, בעטן און גאַרדעראָבן. צו דער ארבעט, האט ער זיך אויפֿגעשטעלט 4, און זיך ארויסגעלאזט מיט זיין האפערזאקן און נאדלען. ווען ער איז אנגעקומען צו זיין היים, האבן די קונים אים אנגעבאטן פרישע מילך מיט ציבעלעך און א שטיקל ברויט. מיטאָגצייט אָ טעלער מאַקאַראָנען און אַ שטיק קעז. אין דער פאַרנאַכט האָט ער אויפגעהערט ארבעטן און מען האָט אים געגעבן אַ היימישע ברויט אלס ערשטן אָוועקלייגן איידער מען האָט צאָלן דעם רעכענונג זונטיק אין נאַוואַראָ.

אפאר יארן זענען אריבער און דער זון, טוריללו, איז דערוואקסן און האט פארשטאנען אליין, אז ער האט נישט בדעה, פאר גארנישט אויף דער וועלט, צו פארברענגען דעם רעשט פון זיין לעבן אפגעזונדערט אויפן קאנטרי. ער האט זיך אויסגעלערנט זיין פאטער פאך, אבער געוואלט ספעציאליזירן און ווערן א קאבינעט. ער איז געלונגען צו איבערצייגן זיין פאטער, אים שיקן אין שטעטל וואו עס איז געווען די מעגלעכקייט צו לערנען. ער איז אריבערגעפארן קיין קאטאניע און נאך צוויי יאר לערן איז ער געווארן זייער גוט, ער האט זיך געפילט גרייט צו טאן די ארבעט, און וויבאלד ער איז יעצט ניינצן יאר האט ער געטראכט אז עס איז געקומען די צייט אז ער זאל בויען אן אייגענע משפחה. יאָרן לאַנג האָט ער געקענט די טאָכטער פון אַ פּאַסטער און באַשלאָסן צו חתונה האָבן אָבער עס איז געווען קעגן די וויל פון זיין פעטער מיטשערי וואָס וואָלט האָבן געוואלט זיין זון צו חתונה אַ פרוי פון זיין קאַסטן. אין יענע טעג, אומגלויבלעך, אָבער עס איז געווען אַזוי: פֿאַר אַ בעל מלאכה צו חתונה אַ פּאַסטער'ס טאָכטער איז געווען אַ גרויס מקור פון שאַנד. א גרויסער קאָנפליקט פלוצלינג אויסגעבראכן צווישן פאטער און זון וואָס פושט טוריללו צו דעפיניטיווע זיך אַוועק פון זיין פאטער און סטעפּמאָדער. מיט זיין נייע משפחה ער לינקס דער שטאָט און אריבערגעפארן צו קאָמאָ ווו ער געמאכט אַ מאַזל דורך זיין אַרבעט.

די פעטער'ס האבן נישט געהאט קיין קינדער, דעריבער מיט טוריללוס אוועקפארן זיינען זיי ענדלעך געבליבן אליין. די מענשע, וואס האט דאס מערסטע געליטן פון דעם אפגעזונדערטקייט, איז געווען די מומע אנטאניע, וואס האט די גאנצע טעג פארבראכט מיט די פייגל, פליגן און מאסקיטן, וואם האבן זיך ארומגעכאפט ארום איר. אין יענעם הייל אויפן לאנד האט ער נישט געהאט די געלעגנהייט צו רעדן מיט קיינעם. בלויז אין דער געלעגנהייט פון וויכטיק האָלידייַס ווי ניטל, יסטער אָדער די סעודה פון די מאָדאַנאַ אַססוטאַ אין מיטן אויגוסט איז ער ביכולת צו גיין צו שטאָט צו באַזוכן מיין מוטער. אין איינעם פון די דאזיקע באזוכן, נאכן האבן זיך אלאנגע צייט באקלאגט וועגן איר צושטאנד, האט זי פארגעשלאגן איר שוועסטער: — טייערע טערעסא, איך האב באמערקט אז דו האט צופיל צו האנדלען מיט צוויי קליינע מיידלעך. מער פריי צו אָפּגעבן זיך צו די קליין איינער. איך וועל זי נעמען צום קאנטרי, וואו די לופט איז בעסער און וועל טוהן איר גוטס - מיין מאמע איז לכתחילה געווען אומזיכער אבער דאן, ווי אלעמאל, געגעבן איר לייכט קאנדישן כאראקטער, נאכדעם וואס איר שוועסטערס דרינגלעך איינדריען האט זי מסכים געווען.

פֿאַר מיר האָט זיך אָנגעהויבן די פרנסה. ס'איז מסתמא געווען א הייסער טאג, דער זומער 1938 האט זיך אנגעהויבן, איך בין אלט געווען צוויי יאר און די מומע איז מיר געקומען כאפן. אין אַ שטאָף זעקל איך שטעלן אַ בלוזקע, צוויי פֿאַר הייזעלעך און ניט

וויסנדיק פון אַלץ איך לינקס מיין הויז. איך בין געווען אַזוי קליין אַז איך קען נישט וואָלט אָנהייבן אַז טאָג. מי ר זיינע | נאכגעלאפ | דעם Via Crucis פאַרשטיין אַז מיין מאלע־שביל, בי ז מי ר זיינע | נאך א האלבער שעה אדער אפשר מער, אנגעקומע | אי | דעם איינזאמע | פלאץ מי ט דעם נישט זייער בארואיקנדיק | נאמע | קאסטראנגיע | קאססאנדרא | ! כמעט ווי צום אומגליק, בקיצור, דער נאמע | אי ז שוי | געווע | א גאנצ | פלאן, אפילו אויף ווע | מי ר האב | זיך גענומע | מי ר זיינע | נאך א האלבער שעה או | אפשר מער. איך האב עס דעמאלט נישט געקענט איינזען. דער מאן האט מיך לכתחילה גוט באגריסט, די מומע האט מיר אמאל און דאן געקויפט ממתקים כדי צו געווינען מיין געפעל און ווען די איז מיר באגלייט קיין נאָוואַראַ צו באַזוכן מיין מאמע האָט זי מיר שטענדיק געזאָגט אז איך זאָל נישט גיין צוריק אהיים, אבער עס איז בעסער צו וואקסן אויף מיט איר וואס איז געווען אַליין און אַז די וואָלט זיין מיין מוטער. כ'האב גארנישט געקאנט טאן אחוץ צו פאלגן

דערווייל האט מיין טאטע זיך אומגעקערט פון סארדיניע, געבליב | נאך א וואך, גענוצ | מאכן מיין מוטער, און ווידער אוועק. עס איז געווען 1939 און די פאלגענדע יאָר אַנטאָניעטטאַ איז געבוירן. איך געדענק נאָך וויידלי, אַז מיין מומע אַנטאָניאַ האָט מיך גענומען צו נאָוואַראַ צו זען מיין מוטער און איך געזען מיין שוועסטער פֿאַר די ערשטער מאָל. איך האב געוואלט בלייבן אין דער היים, זיך צוקוש | דעם קליינעם אנטוניעטטא, אבער מיין מומע, איז אלץ מער אין קאנטראל, איין מיין לעבן, שטייגער, ווי אזעלנער, האט מיר געזאגט: — טורנעם | איין שטוב, איך וועל אייך מאכן א שיינע זאך —) לאמיר גיין אהיים, (איך וועל אייך מאכן א שיינע ר (ליאַלקע

ווען מיר זיינע | אנגעקומע | אין שאקל, האט ער אריינגעלייגט אין מיין ארעם א אנגעשטאפטע "קאסיט" מיט געפארבע רויטע שרעקלעכע אויגן. איך האָב זיך דערשראָקן. דאָס איז געווען אַ פּעריאָד אין וואָס איך האָב שטענדיק געוויינט ווייל איך געוואלט צו גיין צוריק צו נאָוואַראַ צו מיין זיידע און מוטער, אָבער עס איז קיין וועג צו איבערצייגן פעטער אַנטאָניאַ: איר האַרץ איז געווען פאַרשטיינערט און טויב צו מיין יעדער קלאָג. אין די ערשטע דריי יאָר האָבן מיר פֿאַרבראַכט אַ סך צייט אין לאַנד־הויז אין קאָסטראַנגיאַ, וווּ עס איז נישט געווען קיין לעבעדיקע נשמה, נאָר זעלטן האָט מען געזען יום־טובֿים אין די צעשפּרייטע הייזער.

זונטיק זענען מיר געגאנגען אין דארף און איך האב באזוכט מיין מאמע, מיינע קליינע שוועסטער און מיין זיידן פון מאמע. דער זיידע איז געווען א שיינער מענטש מיט א וואנצעס. ער האט מיטגעטראגן מיט זיך א שמעק, וואם ער האט א מאל געשמעקט.

ווינטער פלעגט ער מיך אונטערנעמען אונטערן מאנטל, און מיך אוועקגעפירט געווארן אויפן פלאץ קויפן ממתקים, און פארזוכן דעם ווייניגן דער "שיאנקאדיטא" איבער שפיטאל. איין אונטער האבן מיך זיך אומגעקערט קיין קאסטראנגיע.

עטלעכע אָוונטן איז דער פעטער געגאַנגען רעפּעטיציע מיט דער באַנדע, וווּ ער האָט געשפּילט אויף טראַמבאָן, דערנאָך האָט ער זיך אָפּגעשטעלט צו טרינקען אין קרעטשמע און זיך צוריקגעקערט אין די לאַנדשאַפט לעבעדיקע 500 מעטער פון קאסטראנגיא האט ער אנגעהויבן רופן "קאנסעטטינאַ", בטאָיאַ. "...דערווייל האט די מומע, איין דער היים, צוגעגרייט דעם הערצער טעפּ, צו הייסן דאס וואסער אויפן דרייפאד. האלב וועגן קאבן האט ער אריינגעגאסן א לעפל מיט קאכנדיק וואסער, אפשר צו באזונדערן דעם וויין. אין אַ פרעסן פאַן מיין מומע צוגעגרייט די ציבעלע מיט די טאַמאַטאָוז צו צייט די מאַקאַראָנען. דער ציבעלע איז אונטערגעקאכט און מיר "...געבראַכט צו ברעכן". עסן, אַנדערש איך נעם דעם רימען און געבן דיר די קערפּערס.

אין דער צייט, אַ פרוי פון ווענעטיאַן אָפּשטאַם איז געווען די מידוויפע פון סאַן באַסיליאַ. ווען דער טייך איז געווען אין ווינטער אין פארפלייצונג, האט דער פעטער מיכעלע זי געטראגן אויף זיין פלייצער (איין סיאנקאליע) (צו מאכן איינקויפן אין דער אפטייק אין נאווארא. ער האט זיך אפגעשטעלט אין שטוב און געזאגט אנטאניע, גיב איר א שאל, ס'איז קאלט. "די אָרעמע מומע, איך ווייס נישט, צי זי האָט "פאַרשטאַנען, אַז זי איז מיכלעס ליבהאַבער.

איך בין איצט געווען פינף יאָר אלט, אפגעזונדערט אויפן לאנד, און רעדן מיט קיינעם, בין איך געווארן ווי א ווילדע חיה. איך האב זיך געשעמט מיט אלעמען. ווען מיר זיינען געגאנגען קיין נאווארא, האבן איך זיך באהאלטן ווייל איך האב מורא פארן מענטשן. די שכנים האָבן איינגעזען דעם טראַנספּאָרמאַציע און אַזוי אַדווייזד מיין פעטער צו שיקן מיר צו קינדער - גאַרטן. צום גליק, די פעטער זענען איבערצייגט. האָט דער מומע אַ מאָל אַ מאָל געשיקט מיין פעטער מיכלע, מיר זאָלן קויפן אַ ביסקאַט און עס אַריינלייגן אין דעם ווייסן שטרוי-קאַרב, וואָס מיין באַבע האָט מיר געגעבן. צוזאַמען מיט דעם ביסקוט האט ער ארויפגעלייגט א פרישע איי. ער האט מיך באגלייט אין דער קינדער-צימער, וואס איז געפונען נעבן דעם דארף-אבי. ווען די מאַנאַשקע האָט געעפֿנט די טיר מיך צו באַגריסן, האָבן איך אָנגעהויבן שרייען. פֿון שרעק האָבן איך אַ וואָרף געטאָן דאָס קאַרב אויפֿן דיל, דאָס איי האָט זיך צעבראַכן און איבערגעלאָזט שמוץ איבערן גאַנצן דיל. די מומע האָט מיך באַשטראַפֿט מיט אַ שפּאַצירן און מיך

מיטגענומען אַהיים. אַזוי מיין ערשטער טאָג פון קינדער - גאָרטן איז אויך געווארן מיין לעצטע.

עס איז געשען, פון דער צייט איך בין געווען 4 יאר אלט, אז מיין פעטער פלעגט זאגן: — קאנצעטינע, גיין קיין נאווארא, און כאפן מיר א קארמיער (בארוהונגס) פאר דער קאפּווייטיק. איך בין געלאפן אויף דער מאלע־שטער ווי א פּעראט, דורכגעגאנגען דורך דעם גרעקא־דירעק, זיך אמאל אפשטעלן ביי קוואלן צו שטילן דער דורשט, און אנגעקומען אין דער אפטיק "דו סורציטו". ער, דער אפטיקער, האָט זיך דערשטוינט און געזאָגט צו זיינע חברים, אַז אין אַ קורצער צייט גיי איך ווי אַ בליץ צו און פֿון נאָוואַראַ. אין די עלטער פון פינף איך איז געווען גענומען צו באַרסעלאָנאַ דורך ווייט קרובים. דאָרט האָב איך זאָס ערשטע מאָל געזען און צוגעהערט מיט גרויס חידוש... דעם ראָדיאָ! מיר זיינען אויך געגאנגען אין קראָם קויפן א שטיקל ארבעס־פארבירטע טוך. דער פארקויפער־געהילפט האט פארגעלייגט: — אויך קויפן די הוטן און דעם ווייסן שאַל. אין די סוף זיי זענען קאָנווינסט און די קראָם אַסיסטאַנט געגעבן צוויי פריי סקראַפּס פון בלאַנק בלוי און ליכט בלוי אַטלעס. דעם אנדערן טאג מיר גענומען די שטאָף צו מיין מוטער וואס געמאכט די קליידער אין אַ ביסל טעג. זונטיק האָב איך זיך געפֿילט ווי די טעכטער פֿון די מאַרקיסעס און באַראָן פֿון נאָוואַראַ.

אין ווינטער, 1941, אין צווישן דער מלחמה האט מיין פאטער, נאכן פארענדיקן זיין ארבעט אין סארדיניע, באשלאסן מיט זיין פריינד, צוזוכן זייער פארמען אין א צפון־שטאט, און צו לעבן, מיט זיך ווידער אויפנעמען זיין אלטע ארבעט ווי א שוסטער. ס'איז געווען אין דער לופטן דאס געפיל, אז מיין מאמע האט געוואלט זיך צוטשעפען מיט מיין פאטער און איך בין דערפון אויפגערודערט געווארן, אזוי שטארק, אז איך בין איין טאג געקראכן אונטער איר בעט, אויסגעטאן און באמערקט די צוויי גרעלעך רייס, צוקונפטיגע ניפאלן מיט סקאבעס ווייל מיין מומע. קיינמאָל געוואשן מיר. זיי האבן זיין מיר מיט געוואלדיקן צוגענומען. איך געדענק אז איך האב געזען בלוט, ווייל איך האב מיך פארוואונדעט. איך האָב צוריק אָנגעטאָן דאָס לייַוונט העמד וואָס מען האָט געדאַרפט טאָג און נאַכט, דערנאָך דאָס קלייד, און קיינער האָט נישט באמערקט.

פארן אוועקגיין האט די מאמע געפרוואווט פארלאזן דעם זיידן אין ארדענונג, ווייל דער ארעמאן איז געבליבן אליין. ער האט זיך געטראפט וועגן איינשטעלן עלעקטרישע איז געניצט מיט "u lusu", ליכט, דעמאלט די פארוואלטונג פון די הארן. ביז אַהער ייל. דער פעטער מיכל האט דערפון אויפגערודערט: מיט א פארטעג שפעטער האט ער אדורך גערופן דעם עלעקטרישער און האט אים אויך געלאזט איינשטעלן די ליכט אין

שטוב, אז איך בין געגאנגען אין דארף אויך איך האב הנאה געהאט פון א ביסל ליכט אויף די ארטיגע הילצערנע טרעפ. ווען איך האב געמוזט גיין אין דער קלייט (א לאטרעא, (אין א פשוטער לאך, וואס איז געווען אויף דער ערד־שטאק, הינטער זיין לאבארטאריע, האט זיך שטענדיק געשטעלט ארום נעבן, וועלכע מיינט פעטער. האט געבויט זאל זיין גרייט אויף בקשה.

דעם 1טן מערץ 1942 צומאָרגנס, אָנגעטאָן אין בלויע אַטלעס מיט ליכט־בלויע אָרבל, צוזאַמען מיט מיין פעטער און זיידן טאָר, האָב איך באַגלייט מיין מאַמען און די קליינע שוועסטער צום פּאָסט־אָפיס אין פּיאָזאַ די סאַן סעבאַסטיאַ, דאָס הייסט, יאָ, צום באַס, וואָס וואָלט זיי ברענגען צו די וויגליאַטאָרע באַן סטאַנציע. איר 4־יעריקע שוועסטער ראַזע האט נישט געוואלט ארויסגיין און איר פעטער, איר צו איבערצייגן, האט איר געזאגט: — אויב דו גייסט נישט ארויף, וועסט קראַנק ווערן —) איך וועל דיך (פאַרצוויינען צוויי מאל.

איך, דער עלטסטער, באאיינפלוסט פון דער מומע, בין נישט אוועקגעפארן און געבליבן אין נאווארא. איך האב נישט געקענט אויפהערן וויינען. איך האב געזוכט טרייסט אין מיין זיידן'ס געווער. אויך ער איז געבליבן אליין, און אין יענעם טאג בין איך געבליבן מיט אים, כדי זיך פארמאכן. נאך ארום צוואַנציק טעג איז אָנגעקומען דער ערשטער בריוו פון דער מוטער, וואָס דערציילט וועגן דער הצלחה פון דער רייזע. דער טאטע האט איר געפונען א היימישע דירה מיט וואסער אין שטוב און א גאז־אויבן, עפעס א נייעס פאר איר. ממשיך די מעשה, האט זי א טאג נאכן אנקומען צוגערופן א פריזירער צו געבן איר א מאדערנע שערן. אין דארף האבן כמעט אלע פרויען געטראגן די לאנגע האר מיט א טופע. בקיצור, מיין מאַמע איז דאָס ערשטע מאָל אין איר לעבן געווען גליקלעך און צופֿרידן. צום סוף פֿון דער געשיכטע האָט ער מיך רעקאָמענדירט צו זיין מומע. ער האט זיכער נישט פארגעשטעלט מיין ליידן אין קאסטראנגיע.

א טאג נאכדעם וואס מיר זענען אוועקגעגאנגען, האט די מומע אנטאניע מיך צוריקגעפירט אויפן קאנטרי און געזאגט פאר איר מאן, ער זאל מיר קויפן דאס ערשטע קלאס בוך צו לערנען מיר שרייבן, כדי איך זאל קענען גיין אין אקטאבער אין דער צווייטער קלאס אנשטאט דעם ערשטן קלאס. מיר נעבעך: איך האָב מער נישט געקענט שפילן, נאָר איך האָב געמוזט פאַרברענגען מיין צייט צו שרייבן ליציטאַציעס און נומערן. אַמאָל און דאָן די לערער דורכגעגאנגען דורך קאָסטראַנגיאָ אויף איר וועג צוריק פון סאַן באַסיליאָ וווּ זי געלערנט. איר נאָמען איז געווען מאַריאַ, זי איז געווען די טאָכטער פון אַ קאָפיטאַן וואָס איר מומע געוואוסט. ער האט איר דערלאנגט א גלאז וואסער. דערווייל האָב איך איר געוויזן דאָס העפט און זי האָט מיר געגעבן אַ גלעטן. זי

הָאָט אַרויסגענומען אַ רויטן בלייער פֿון איר טאַש און געשריבן "גוט געשען". וואָס פרייד, וואָס גליק צו זען זיך געלויבט, וואָס איז ויסערגעוויינלעך פֿאַר מיר. איך בי זיך יעדן טאג געווארן מער מעלאנכאליש, איך האב זיך געבעטן, אז זיי זאלן מיך מיטנעמען צו מיינע פעטערס און זיידע־באבע, אבער מיינ מומען האט געזאגט, אז ס'איז נישט נויטיק.

ער האט מורא געהאט, אז איך זאל זיי דערציילן, ווי מ'האט מיך באהאנדלט און געפיטערט. אין פֿאַקט, דאָס עסן איז נישט גענוג פֿאַר אַ קליין מיידל, וואָס האט צו וואַקסן און אַנטוויקלען: אין דער מאָרגן זיי געגעבן מיר אַ שטיק פון שווער ברויט מיט קעז, מיטאַגצייט אַ סאַלאַט פון טאַמאַטאָז און צוויי הזיתים. אין די אָוונט, ווען איר מאַן איז געווען דאָרט, מומע אַנטאַניאַ קאָכן עטלעכע מאַקאַראָנען מיט אַ ימפּראָווייזד סאָוס באזירט אויף רוי ציבעלע. און אויב איך האב עס נישט געגעסן, האב איך געפארשט אסאך מכות. פֿאַר פֿאַרשיידנקייט, עטלעכע אָוונט ער קאָכן מאַקאַראָנען און בינד אָדער אַ מין פון ווייך, ווייך פֿאַלענטאַ. בלויז אין ניטל, ניו יאָר, קאַרנאַוואַל און יסטער האט זיי טייטן אַ הינדל אָדער אַ קיניגל. אין יאנואר האבן זיי דערהרגעט א חזיר פון וואס מען האט געמאכט געווירציק סאלאמי און שמאלץ, אבער מען האט זיי געמוזט פארברענגן טראפ ביי טראפן, אַנדערש וואלטן זיי נישט גענוג פֿאַר די גאַנצע יאר. אמאל און דאן זונטאג האט דער פעטער געקויפט א שמוציקע טריפ, וואס אפילו יעצט, נאר טראכטענדיג דערוועגן, עקלדיגט מיר, אדער די קישקעלעך האבן זיך אויסגעקערט אויף א פעטרעשקע צווייג, די סקאלאפס, וואס מען האט דעמאלט געפרעגלט. זיי זיינען אלע געווען ביליגע מאכלים, ווייל מיר האבן לויט זיי, נישט געדארפט פארשווינדן ווי אונדזערע זיידע־באבע, און זיי האבן מיר איבערגעחזרט: — זעט איר, זיי האבן שטענדיק פולע פֿאַנען מיט וואורשטן און שטאק פיש, מען עסט, און טרינקען. מיר דארפן זיך אפהאלטן פון יענע מענטשן — האבן זיי געזאגט —. מיינע פעטערס האבן מורא געהאט אז אנדערע קרובים וועלן מיך איבערצייען צו באשטיין זיך צו פארבינדן מיט מיינ מוטער און פֿאַטער אויפן קאַנטינענט. זיי האָבן אַזוי שווער געפרואווט צו מאַכן זיי האָסן אַז מאל, ווען איך באגעגנט זיי, איך לייגן די הענט איבער די אויגן צו נישט זען זיי.

סעפטעמבער איז אנגעקומען און איך האב געמוזט נעמען די אריינגאנג עקזאמען פֿאַר צווייטן קלאס. מיינע פעטערס האבן מיך געפירט אין שטעטל, זיי האבן זיך באראטן דעם סטרוזש, כדאי צו היטן אויף מיר, דעם מלמד, וואס איך וועל האבן אי צווייטן קלאגע, און דעם לערער פון עקזאַם־פֿאַרוואלטונג. זיי אַלע געבראכט עגס ווי אַ טאַלאַנט צו באַוואַרענען מיינ העכערונג. איך האב קיינמאל נישט געהאט קיין שום קאַנטאַקט מיט יענע מענטשן, אין חדר האבן געהאט עטליכע צוויי־זיצטער הילצערנע

טישן מיט טינט. מיט מיר עס זענען געווען אנדערע גערלז גענומען רימידאל יגזאמז. זיי געמאכט מיר סאָלווע אַדישאַן און ביסער פראָבלעמס אויף די בלאַקבאָרד. סײַ די טינטוועלן און סײַ די טינט־באָרד זײַנען מיר געווען גאָר נײַ. איך האָב געציטערט ווי אַ בלאַט מיט שרעק און פאַרלעגנהייט, איך האָב נישט געוואוסט ווי אַזוי צו לײזן די אָפּעראַציעס, ווייל די מומע אַנטאָניאַ האָט מיר נאָר געלערנט צו שרײַבן די נומערן פון אײן ביז צען. זײ האָבן מיר דעמאָלט געבעטן צו שרײַבן אַ זאַץ, אַ ביסל געדאַנק אין די העפט, אָבער איך האט נישט וויסן וווּ צו אָנהײבן. אײנמאל די מעסערס זענען פארביי, האט דער סטרוזש מיך גענומען אהיים. די מומע האָט איר געפרעגט ווי אַזוי די פראָבע איז געגאַנגען און דער סטרוזש האָט געענטפערט, אַז ס'איז נישט גוט געגאַנגען, נאָר אַז דער ענדגילטיקער משפט איז אויף די מלמדים.

און איך איז געווען אַדמיטאַד צו די positive סאַפרייזינגלי, דער רעזולטאַט איז געווען רגע קלאַס: איך איז געווען גרייט צו גיין צו שולע, אָבער די פראָבלעם פון די פאַרטעך איז אויפגעשטאנען. דער פעטער מיכל איז דעם פריערדיקן טאג געגאַנגען אין קראם און געקויפט א רעשט פון שווארצן שטאָף. די מומע אַנטאָניאַ האָט געמאַכט מיין מונדיר פֿאַר מיר אין אַ טאָג. מער געלט האָט מען געדאַרפט צו קויפן דעם טעקע. מײַנע פעטערס האבן געהאַט געלט, אבער זײ זײַנען געווען פאַרכאַפּט מיט שפאַרן אַזוי האט ער דערקומען, געטאן זײן בעסטע, און מיר געמאַכט א דידישע פון א פענסטער קליים. זײ האבן מיר אפילו נישט געקויפט א פעדער. דער פעטער האט אײנגעבויט מיט א דין שטיק האלץ מיט א ניק צוגעבונדן צום עק. זײ האָבן נישט געקענט פאַרבייטן די צוויי העפט און דעם בלײַער און האָבן זײ געמוזט קויפן. דעם 1טן אקטאבער 1942 איז מײן מומען מיך באַגלייט אין שול. ערשטער זי געגאַנגען צו די פרעגן פֿאַר אַ געבורט באַווייזן וואָס די שולע פארלאנגט ווייל איך איז אַפֿאַדעסט געווען אויס פון קלאַס. די מלמד איז געווען פֿול מיט גוטהאַרציקייט און האָט מיך וואָרעם באַגריסן, אָבער איך האָב מורא געהאַט פֿאַר איר, אפּשר ווייל אַנשטאַט איר רעכטן אָרעם האָט זי געהאַט אַ גומען פראָטעז צוליב אַן אומגליק, וואָס איז פֿאַרגעקומען אַלס קינד אין איר טאַטנס מאַקאַראָנען־פֿאַבריק. מ'האט מיר צוגעשטעלט א זיץ אין די ערשטע רײען. מײַנע נײַע באַגלייטער, וואָס האָבן מיך נישט געזען דאָס יאָר פריער, פאַראינטערעסירט פון מיין אָנוועזנהייט, האָבן געמורמלט צווישן זיך: — פאַרוואָס מאַכט דאָס סיקאַסיקאַ? —) ווער איז דאָס מאַגער קליין מיידל. (?איך האב זיך שטארק געשרימט און געשעמט, איך האב נישט געקענט עפענען מיין מויל און אפילו נישט געענטפערט די פראגעס וואס דער מלמד האט מיר ליב געפרעגט.

איך בין געווען א ווילד קינד און כ'האב נישט געהאט קיין קוראזש צו בעטן ארויסצוגיין פיס, און אמאל האב איך מיך געפיסט. אַזוי ווען איך בין געקומען היים מיין מומע שלאָגן

מיר אַרויף ווייל זי האט צו וואַשן מיין קלייד וואָס וואָלט נישט טרוקן אין צייט פֿאַר די ווייטער טאָג סײַ ווי סײַ. די טעג זענען דורכגעגאנגען און יעדעס מאל איז נאכאמאל געשען דאס זעלבע. די מלמד, וואָס האָט זיך דערפֿון דערפֿון אין מיטן טאָג, האָט מיך געשיקט אין די קלאָזעט, אָבער אַ מאָל האָט זי פֿאַרגעסן און איך האָב עס צוריק גענומען אויף זיך. מײנע קלאס־חברים האבן מיך איגנאָרירט און זיך אויסגעמיטן, ווי איך וואָלט מיך געפלאָגט פֿון דער מגיפה און אַפֿילו נישט געפרוּווט זיך באַקענען מיט מיר.

זײ האבן זיך געקענט ווייל זײ האבן זיך געטראפן אין דארף, ווייל איך האב געמוזט גיין כמעט א שעה, כדי צו דערקומען צום הויזן אויפן קאנטרי, און דעריבער האבן נישט געהאט קיין געלעגנהייט צו ווערן מיט זיי. די פעטערס זיינען נאר געקומען אין שטעטל זונטיק, זיך טרעפן פריינטן און פארברענגען מיט זיי עטלעכע פריילעכע שעהן פאר א פלאש. אבער רוב פון די צייט איז די מומע געבליבן אין שטוב צו באַקומען אַרבעט אַרדערס פֿאַר איר מאָן. אין זעקס יאָר אַלט איך געגאנגען צוזאמען די לאַנג בערג מולער שפור. האלב וועג איך האב זיך אפגעשטעלט אויסקלייבן א בינטל וויילעטן ארומגערינגלט מיט בלעטער צו געבן פאר דעם לערער.

איך בין אנגעקומען אויסגעמאטערט אין שולע. נאכן מיטאג, בין איך זיך אומגעקערט אויפן קאנטרי, באגלייט מיט דעם טויבענדיקן ציטערן פון ציקאדן און אשווארצנדיקער זון, און א בייםל מיט א לעבעדיקן נפש.

איך האב זיך פארשלאסן אין יענער הויז און געבליבן אליין, פאנאטיזירן מיט זיך, אין יענער ווייניקער רואיקער אטמאספערע, מיט מיין מומע, וואס איז אלץ שטרענגער געווארן צו מיר. דער פעטער האט זיך אמאל, אז ער האט פארענדיקט די ארבעט, כמעט שטענדיק זיך אפגעשטעלט, ביי דער קרעטשמע, און זיך שפעט אין דער נאכט, שטענדיק געטרונקען, געקומען אהיים. טיילמאל, מער טרויפט ווי געוויינלעך, פלעגט ער פארלוירן און נישט צוריקגיין אהיים. די מומע און עטלעכע שכנים זענען אים געגאנגען זוכן אין מיטן דער נאכט מיטן טײַך מיטן ליכט פֿון די לאַנטערן. ווען זיי געפונען אים קאַלאַפּסט אויף דער ערד זיי קאַנווינסט אים צו גיין היים.

דערווייל האָב איך גאָרנישט געקענט טאָן אין שול. ביים ענדע פון ערשטן פערטל האט דער מלמד אויסגעטיילט די באריכט קארטלעך, דעמאלט מיט די פאשיסטישע סימנים און ליידער מיט אלע נישט גענויגטע נושאים: מיין באריכט קארט איז געווען די ארעמסטע אין דער קלאס. צו מוטיקן מיין מומע איך דערציילט איר אַז די אנדערע באַריכט קאַרדס זענען אויך ווי מיין און מיין מומע פּמעט גענומען די לעקעכל. אַזוי טאָג נאָך טאָג איך פארדינט מוט אויף מיין אייגן און אין קלאַס איך געפרוּווט צו מאַכן פריינט מיט עטלעכע קלאַסמײַץ. כ׳האב געוואלט צוגיין צו זיי, אבער זיי האבן מיך

אויסגעשלאסן פון זייערע שמועסן, אפשר ווייל איך בין אין זייערע אויגן געווען אן
ארעמע מדינה־מיידל.

קאפיטל דריי - גאמעס אויף די זאמד

אין די יארן פארבראכט אין איינזאמקייט אין קאסטראנגיא איז די צייט קיינמאל נישט דורכגעגאנגען ווייל די איינציגסטע זאך וואס מען האט געקענט טון איז געווען צוהערן צו דעם ציפער פון די פייגל א גאנצן טאג און אין זומער דאס טויבנדיקע ציפער פון די ציקאדעס, ווען די סיראקא האט זיך אריינגעכאפט פונעם ים. צוזאמען דעם זיגזאג-שטעג פון טייך און שטעלן דעם טאל אין פייער. די י בהו ת פו זע ר קאנטרי ס זענען געווען מיינע פריינט. אזוי איך פארבראכט מיין צייט פאנטאסייזינג. איך האב געבויט א וועלט פון מיין אייגענע, סטארטינג פון די פיגערז וואָס האָבן זיך צו מיר קעגן דעם הינטערגרונט פון די הימל אָדער צווישן די צווייגן פון די ביימער: ווילד אַנימאַלס וואָס האָבן גערעדט, ריטער וואָס איך ליינד אַרויף אויף דעם ברעג פון די העאָדסאָווער שטיין און דערנאָך מיט מיין מאַדזשיקאַל כוחות איך געמאכט זיי פאַלן, איך וואָטשט זיי חרובֿ דורך מורא. דערנאָך האָב איך פאַרוואַנדלט דעם שטיין אין אַ שלאַנג, וואָס האָט זיך פלוצעם אָפגעטיילט פֿונעם באַרג און האָט, פֿליענדיק הויך, צעשפרייט אַ שרעק איבערן לאַנד. איך האב פארוואנדלט די וואלקנס, וועלכע זענען געווארן פליענדיקע שיפלן און איך בין געפארן אויפן הימל טראכטנדיק צו גיין ווייטער פונעם ווייטן ים, וואו מיין מאמע און מיינע שוועסטער האבן אויף מיר געווארט. קראַבס וואָס זענען ארויס פון די וואַסער פון די טייך און געשוואָלן ביז זיי פארוואנדלען אין דזשייגאַנטיק חיות וואָס אַפֿילו אַרויסגעוואַרצלט די געוויקסן ווען זיי זענען פאַרויס אין דעם טייך.

אמאל האב איך געדענקט מיין מומע אנטאניאס אומבאקוועם פנים. זי האט מיך ניט ליב געהאט, זי האט מיך ניט ליב געהאט און איך האב זי פיינט געהאט: די מאמע האט מיך פארטרויען צו איר שוועסטער, אבער זי האט מיר אויך צוגעזאגט, אז זי וועט איין טאג קומען און מיך כאפן: דערפאר בין איך אפט ארויף אין ביימער, איבערגעזוכט דעם

האַריזאַנט, האָפּענונג צו זען איר אָנקומען אויף די צוריק פון אַ ווייס פּערד מיט מיין פּאַטער. אין די נירביי כאַמאַץ פון סאַן באַסיליאָ און וואַללאַנקאַזאַ די מענטשן האָבן אַלע לינקס. איז געבליבן אלץ פרויען, קינדער און עטלעכע אלטע. זיי זיינען געווען שטילע דערפער, וואס לעבן האט קוים גערירט. די צייט האט זיך אפגעשטעלט און מען האט געגלייבט אז אלעס וועט זיך טוישן, אז איין טאג, ווען די מלחמה איז פארענדיגט, וועט דער ציוויליזאציע מאכען איר טריומפאלן אריינגאנג אין יענעם שווארם פון צעשפרייטע, טויטע און שאקלדיקע הייזער. איך וואלט געוואלט האבן פריינט, וויסן אז איך בין נישט אליין און פארלאזט, צו קענען באשיצט ווערן, צו וויסן אז איך קען זיך באשיצן אין די היימען פון דעם אדער יענעם. כ'האָב אפילו נישט געהאַט די רעכט צו זאָגן, אַז איך בין אָן אַ משפּחה, אַז מיין עלטערן זענען ווייט אַוועק אויפֿן אַנטקעגן ברעג פֿונעם ים, אויסער דעם אומענדלעכן בלוי, אַז צווישן מיר און זיי איז געווען ווי אַ הויכער און אומפֿאַרגאַנגענער באַרג. אַנשטאַט איך איז געווען געצוונגען צו לעבן מיט מיין מומע וואס מייסטרייטיד מיר. ווען איך האב דערפון געטראכט, און דערזען איר זיך דערשינען, האט זי מיר געראטעוועט מיט דער שרעקלעכער און ברוטאלער שטימע. אקול געמאכט צו שרייען, צו שרייען, באַליידיקן און זידלען.

אפילו די חיות האבן מורא געהאט פאר זיין קול. נאָר מיט איר מאַן האָט זי אַראָפּגעלאָזט איר קאַם און דער באַנד פֿון איר קול האָט זיך אין גאַנצן פֿאַרענדערט, פֿאַרוואַנדלט אין אַ געביסן פֿון אַ שעפּס. מיין מומע האָט געמיינט, אַז אַ קליין מיידל איז נישט ביכולת צו פֿאַרשטיין, וואָס טוט זיך אַרום איר. נישט בלויז איך האב אלץ פארשטאנען, אבער דערצו, בין איך נישט געשוויגן אדער פאסיוו. עס איז געווען אַ שטענדיקער שלאַכט. א סאָף און אויסמאַטערן געראַנגל. אמאל און דאמאלטס האב איך געטראכט וועגן דער צוקונפט: זי איז געווען אלט און הילפסלאז, איך בין געווען יונג און שטארק, אבער טראץ אלעס וואלט איך זי נישט שלעכט באהאנדלט, איז עס נישט געווען קיין טייל פון מיין טבע.

טיילמאל בין איך צוגעגאנגען צום טייך, ווו איך האב געפונען אז מען גייען זיך וואשן קליידער, וואשן, דאס הייסט, מ'האט געוואשן די שייטלעך און דעקלעך, ערשט אלץ אריינגעווייקט אין דער אש. אדער ווען מען איז נאך די שיער-צייט געקומען וואשן די שאף'ס וואל און עס אויסגעטריקנט אין דער זון צו פארווייכערן און נאכדעם גענוצט צו שטופן די מאטראצן פון די בעט. איך בין געגאנגען זאמלען די פלייכלעך, וואס זיינען געבליבן צווישן די שטיינער אויפן ברעג, און מיט זיי אנגעטאן, מיינשמאטעס ליאַלקע. ווען איך האָב ניט געוויסט וואָס צו טאָן, האָב איך אָנגעהויבן הייבן די שטיינער אויפן ברעג פונעם טייך אין זוכן פון די קרעפֿטן, האָב איך זיי מיט די פֿינגער פֿינצטערליכקייט פֿאַרכאַפט מיט די פֿינגער איבערן קאַפּ, כּדי אויסצומיידן, אַז זייערע

קלאָזען זאָלן מיר קניפן די פֿינגער. איך האב זיי צוגענומען אהייס און איין אוונט ווען מיינ מומען האט אנגעצונדן די פייער, האב איך זיי געבראטן און זיי געגעסן: פאר מיר איז דאס געווען א באזונדערע מיטאג. טיילמאל האבן אנשטאט קראבן, ווי נאר מ'האט אויפגעהויבן דעם שטיין, געשאסן קליינע דערשראקן פראגלעך מיט א ווערטיקן שפרינג ארויפגעהויבן, און מיך געמאכט א פחד. איך האב געמיינט, אז זיי זיינען מיינע שפיל־חברים, און טיילמאל האב איך אפילו באדויערט אז מ'האט זיך געדארפט אוועקגיין, זיי לאזן א גאנצע נאכט אליין. ווען איך האב געמוזט צוריק אהייס און אוונט, האב איך אהויך גערופן אויף דער פעטער מיכל, אויסגענוצנדיק דעם אפקלאנג, וואס איז געשאפן געווארן אין טאל. טיילמאל אין זומער, ווען די משפחה סקארדינו האט געוואוינט אין א הויז ווייטער ארויף אין טאל, וואלט איך געגאנגען זיי באזוכן. איך האָב געשפילט מיט מימאַ, וואָס איז געווען דער יינגסטער פֿון די ברידער.

גופי פלעגט בויען שטולן און טישן פאר די ליאלקעס. ווי פֿיין עס איז געווען צו פֿאַרברענגען עטלעכע שעה אין געזעלשאַפט. אינדערפרי האבן זיי מיך גערופן ווען זיי זענען געגאנגען אויף דער אנדערער זייט טייך נעמען מילך. זיי האבן געהאט דעם עמער, צו אנפילן, "קונצעטינע" האט זיך צוגענומען צו זען, אז עס מילכט זי. די בעל־בתים פֿון דיקי, מיקאַ אַ קאַפעליע, האָט זיך מיט מיר דערבאַרימט און מיר געפֿינט אַ האָלב גלאז. אין מיינ מומע'ס הויז האָבן מיר געזען מילך צוויי מאָל אַ יאָר: ווען זי האָט געמאַכט בייסקאַטן און ביי יסטער ווען זי האָט צוגעגרייט טויבן מיט דעם קאלירטן רינגעלע. ווען די מילך בילד איך אַפּשעפּן יעדער לעצטע ביסל פֿון עס. אין צימער פֿון דער לאַנד־הויז איז געווען דער פעטערס בעט, אויב מ'קאן עס רופן א בעט, מיט די ברעטער געשטעלט אויף צוויי אייזערנער שטעקן מיט א שטרוי־מאטראַץ, ווייל זיי האבן איבערגעלאזט די פערד־האר איינע אין נאווארא. איך האָב געמוזט שלאָפֿן אויף אַ שטרוי־מאַטראַס מיט בלויז אַן אַלטער מיליטערישער קאַלדרע אויפֿן אויבערשטן, גריסי און צעבראַכענע. איך בין געגאנגען שלאפן מיט א לייוונט העמד וואס איך האב געטראגן אפילו אין טאג אן הייזעלעך. עס איז ניט מעגלעך צו באַשרייבן די קעלט וואָס איך געליטן יעדער נאַכט. ווען עס האט גערעגנט, האט מען געמוזט שטעלן קאנטער אויפֿצונעמען דאס וואסער, וואס האט זיך אדורכגעדרונגען פֿון דעך. אַז איך האָב געדאַרפט פֿיסען ביי נאַכט, האָב איך געמוזט אַרויסגיין פֿון שטוב און דאָס טאָן לעבן דעם שריט. ווען איך האב נישט פארשטאנען, וואס איך האב געחלומט, און איך האב עס געטאן אויף דער שטרוי־מאטראַץ, וועט איך אויך אין דער פרימארגן מאכן אסאך שלאגן. די מומע אַנטאַניאַ איז אויך געגאנגען שלאָפֿן מיט דעם זעלבן העמד, וואָס זי האָט גענוצט אין טאָג, בשעת דער פעטער מיכל האָט זיך צעקרייזלט, ווי די מאַמע האָט געטאָן.

די שלאף־צערעמאָניע איז פֿאַרגעקומען לויטן געוויינלעכן ריטואַל: ערשט בין איך געגאַנגען שלאָפֿן, דערנאָך איז געווען דער מומע, דערנאָך האָט דער פעטער אַרויסגענומען די געשטרײַפֿטע לײַוונט הויזן און אונטערוועש. מיט דעם גאנץ לויזן העמד, וואס ער האט געטראגן אין טאג, איז ער געגאנגען צום בעטן און אויסגעלאשן די אייל־לאמפע אויפן טישע צו דער וואנט. איך, וואָס איז געווען אַ שטיפעריש, האָב זיך געמאַכט, אַז איך זאָל נישט קוקן און ווי סײַ אַ קוק געטאָן: ווען ער האָט זיך אַראָפּגעבויגן אויסצושלעשן דעם פּלאַם, האָב איך דערזען זיין סילאַוועט Oh che bel fresco! – אַרויסגעשלעפט אויף דער וואַנט, ווי אַ כינעזישער שאָטן, מיטן דינג־דאָן האָט ער געזאָגט, ווייל דאָס גאַנצע וויין, וואָס ער האָט געטרונקען, האָט אים – אַזוי הייס געטאָן. לעבן זייער בעט זענען געווען צוויי היטלען, דאס הייסט צוויי גרויסע שטעקן קערב, וואו זיי האבן געהאלטן די געטריקנטע פייגן. מען האט זיי צוגעדעקט מיט שמוציקע און גרעםע שמאטעס און אויף די לעצטע זיינען געווען דעם פעטער סריינע אונטערוועש. אין אַ קעסטל לעבן מיין בעט האָבן זיי געהאַלטן ברויט און אַ שאַל, וואָס זיי האָבן מיר אַרומגעוויקלט אַרום מיין קאָפּ ווען איך בין געגאַנגען אין שול אין ווינטער, מײַנע אונטערוועש און די מומע. איך האָב זיי נאָר גענוצט אויף זונטיק ווען מיר זענען געגאנגען צו מאַסע אין נאָוואַראַ. מײַנע פעטער האָב געזאָגט, אז מי רזאל זיי נישט טראגן אויפן קאנטרי, ווייל מיר וועלן זיי אויס־טראגן.

אין יאנואר האבן זיי דערהרגעט דעם חזיר. זיי האבן צוגעגרייט עטלעכע ווארשטן און געזאַלצט די שמיץ. די געקאכטע פיסן זענען געווען אפגעהיטן אין א טערקאטא־טאפן אײַנגעטונקען אין שמאלץ. זיי זענען יוזשאַוואַלי געגעסן מאי מיט פריש ברייט בינז ווייל טראַדישאַנאַלי זיי קען נישט עסן פריער. אײַנמאַל, עס איז געווען אַפּריל, האָב איך דערפון געפרעגט מיין מומע, ווייל איך בין געווען זייער הונגעריק און איך האָב נישט געוואוסט וואָס צו עסן מיט ברויט. די מומע האָט גענומען שרייען, אַז איך בין משוגע געוואָרן. אײַן טאָג ווען איך בין אומגעקערט פון שולע, איך באגעגנט אַפעליאַ מיט איר שוועסטער צוזאמען די מולע שפור. זיי האבן פארלוירן זייער מוטער און זענען צוריקגעקומען מיט זייער פאטער פון פראנקרייך.

זיי זענען געווען אסאך בלייזער פון מיר, איך האב רחמנות געהאט אויף זיי און זיי געזאגט: קום אריין וואו איך וואוין, אין דער צייט איז מיין מומע ארויס צו קריגן וואסער, אין אויוון איז דא א טאפ מיט עסן, נעמט עס, שפייזט זיך אבער – זיי האבען מיר דאנקט און געטריבען פון הונגער, האבן זיי מיינער עצה, ניט געפאלגט. אין מאי, ווען די פעטער האבן געקאכט, זענען זיי געגאנגען כאפן די חזירס פיס, און אנשטאט געפונען נאר דעם טאפן מיט די שמיץ: נאטירלעך געמיינטנדיק, אז עס בין איך, האבן זיי זיך אסך טעג גערעם און אויף מיר, כדו באצאלן. איך האב אין

יענער צייט זיך געשפירט זייער שטאלץ ווייל איך האב צום ערשטן מאל געהאט דעם אנגענעמען געפיל, וואס האבן געוויינט א גרויסן קאמף קעגן זייער גריד. צוליב דעם מאַנגל פון היגיענע, פליז געהערשט אומגעשטערט איבער די הויז. זיי האבן מיר ביינאכט געשטאכן אין האלדז און די מומע האט מיך יעדן אוונט פארגעשמירט מיט אייל־אוויל, כדי צו פארמיידן די פלויען צו זויגן מיין בלוט. אין דער מאָרגן מיין האַלדז האט אויסגעזען ווי עס איז געווען פיינטיד. אזוי ווי מיין מומע, האב איך אויך געהאט ליסע, נישט געוואוינט צו וואשן דעם קאפ. פֿון דער אַנדערער זייט, פֿלעגט מיין מומע די האָר צערײַסן און שמירן מיט וואַסער און צוקער, כדי עס זאָל זײַן סטיל.

מיינע קלאס־חברים, פון דער אנדערער זייט, זיינען שטענדיק געווען ריין. אפילו די אָרעמסטע פון זיי איז נישט געווען אַזוי שמוציק ווי מיר. דער לערער האָט אויך בייגעשטייערט צו דער אַרבעט פון מאַרדזשאַנאַליזאַטיאָן דורך שטופן מיר אַוועק פון אַלעמען צו די לעצטע שרייבטיש. מיין קערפער איז געווען אומבאשרייבליך שמוציק. מען האט מיך איינמאל איארה געוואשן אין טייך, אויף דער געלעגנהייט פון דעם פערראגאסטא־פֿעסטיוואַל, דעם וויכטיקם טאגן שטעטל. איינמאָל, ווען איך האָב געטראַכט וועגן דער מאַמען, בין איך געווען אַן ערך זיבן יאָר אַלט, בין איך געפֿאַלן אין די קאָכנדיקע אַש פֿונעם בראַזיער. כ'האב פארברענט די רעכטע האנט און די מומע האט מיך נישט גענומען צום דאקטאר, נאר יעדן טאג באהאנדלט מיט קרייטלעך. איך געהאט צוויי באַבאָלז ענלעך צו צוויי טויב עגס, איך סקרימד אין ווייטיק אָבער זיי קיינמאָל אריבערגעפארן. כ'האב אויסגעזען ווי מ'גייסט מיך פון מיז.

איך האָב מיראַקיאַלאַסלי ריקאַווערד נאָך אַ פֿאַר פון חדשים און איך נאָך האָבן די וואונדער פון עס. אין דער שול, בעת איך בין איין זונטיק געווען אויפן באַלקאָן, האָט מיך אַ קליין מיידל, וואָס איז אַראָפּגעקומען, געפֿרעגט, צי איך וויל גיין מיט איר צו מיס ווינסענזינאַ'ס קאַטעטישע לעקציע. איך האב נישט געוויסט וואס דאס איז ווייל די מומע האט מיך נאר גענומען צו מאסן אויף די וויכטיגסטע יום טוב, איך האב נישט פארשטאנען וואס איז די באדייט פון גיין אין קירך. קעגנאיבער אונדזער הויז, האט געוואוינט אמגיד, טאטע בועמי, אבער איך האב אים געטראפן זייער ווייניק מאל, און האב אים געקוקט. די מומע האָט צו מיר איבערגעחזרט אַ נייעם: "אויב דו רעדסט מיט אים, וועט דער פהן דיין צונג אויסשניידן". איך האב אבער געפרעגט און אומגעריכט באקומען ערלויבעניש צו נעמען קאַטעטישע לעקציעס. איך האב זיך גלייך געפילט אין יענער סביבה. די יונגע דאַמע האָט מיר געגעבן אַ ביכל און אַ צײַטונג. איך פעלץ גוואַלדיק פרייד געהער וועגן יאָשקע. איין טאָג ער דערציילט מיר אַז ער וואָלט צוגרייטן מיר פֿאַר מיין ערשטער קאַמיוניאָן. איך האב גערעדט דערפון אין שטוב און זיי האבן מיר געזאגט אז איך בין נאך צו יונג. איך האָב געענטפערט, ליגנדיק, אַז אַלע

מיידלעך אין דער גרופע וואָלטן דאָס געטאָן. אין פּאַקט זיי זענען שוין באשטעטיקט , אָבער די יונג דאָמע און איך פארבליבן אין העסקעם און שטעלן די דאָטע מיט די גאַלעך פון סאַן ניקאָלאָ : דער טאָג פון קאַרפּוס דאָמיני

די פּראָבלעם פון די ווייס קלייד איז אויפגעשטאנען , אָבער עמעצער ינפּאָרמד די מומע אַז די נאַנז דינגען עס . דער לאַנג-דערוואַרטער טאָג איז געקומען : אין דער מאָרגן ער באגלייט מיר צו קירך פּאַסטן . זי האט געמיינט , אז די אנדערע מיידלעך זיינען דארט , ווייל זיי האט קיינמאל נישט גענומען די איניציאטיוו , צוקענען זיך צו דער קאטיטשעם-דאָמע . האָט זי זיך דערזען , אַז איך בין אַליין , האָט זי מיך באַליידיקט : ליגנער , גראָב " . מיין לערער איז אויך געווען אין מאַסע אַז מאָרגן מיט אנדערע " מענטשן . עטלעכע פּאַרשטעלן פרויען באַרויקן איר . דער מגיד איז אנגעקומען און האט מיך גענומען פאר דער האנט און מיך צוגעטראגן צום סאַקריסטי פאר הודאה . ער האט מיר געזאגט שיינע ווערטער , וואס איך האב נאך קיינמאל נישט געהערט . איך האָב געפילט ווי איך פליען אין גן עדן און איך האָב צו מיר געזאָגט " : עס איז נישט אמת אַז כהנים שניידן אויס צונג , פאַרקערט זיי וויסן ווי צו פאַרשטיין די ליידין פון אַ קליין מיידל . ווען איך וואלט געקענט וואלט איך אים ארומגענומען און געקושט מיט פרייד

ער האָט מיר געמאַכט זאָגן פינף הייל מרים ווי תשובָה און איך בין צוריק צו מיין זיצפּלאַץ . די מומע האָט מיך גלייך געפּרעגט , וואָס איך האָב געזאָגט דעם פּריץ , אַז ער איז דאָרטן אַזוי לאַנג געבליבן , און איך האָב געזאָגט — : די יונגע דאָמע האָט מיר אויסגעלערנט , אַז וידוי איז אַ סוד . — — יא , אבער דו מוזט מיר דעם ערשטן מאל דערציילן — האט די הארפיע געדרייט . קיין וועג . עס איז געווען אַ מאַסע , קאָממוניאָן און אויף די וועג אויס זיי געצווונגען צו קוש מיין פעטער 'ס האַנט און זאָגן " : ביטע בענטשן מיר " . איך האָב אָנגעהויבן מיטן זיידן , שטענדיק דער זעלבער פּראָזע , דערנאָך בין איך אַרומגעגאַנגען אַרום אַלע קרובֿים . די מומע גאעטאנא האט מיר געגעבן א ביכל . איך בין געווען הונגעריק , אבער קיינער האט מיר נישט געשטעלט עסן . געווענליך , ווען די צערעמאָניע איז געווען פארענדיקט , איז געווען נוהג צו גיין אין באַר צו קריגן גראַניטאָ מיט ביסקאָטן , אָבער זיי האָבן איבערגעטראָגן די מאַניאָ פֿאַר שפּאַרן : מיטאַגצייט האָבן מיר געגעסן אַ טעלער מאַקאַראָנען און נאָכמיטאָג מיר געגאַנגען צו די פּאַטאַגראַף ווייל די קרובים האבן פארגעשלאגן שיקן א פּאַטאָ פון מאמע

איך האב פארענדיקט דעם צווייטן קלאס, און דורכגעגאנגען מיט זייער נידעריקע צייכענונג. יענעם יאָר האָבן מיר געמוזט בלייבן אין לאַנד אַ גאַנצן זומער. איך האָב זיך געטענהט: "לפחות זונטיק מוז איך גיין צו מאסן און באַזוכן דעם זיידן וואָס איז אַליין". ער איז געווען זייער אַ גוטער, האָט געליטן פון אסטמא. די טאכטער האָט אים פארלאזט אַ טייל פון ניצל, טייל וויילע זיי איז געווען באדינגט פון איר מאן, וועלכער איז שטענדיק געווען כעסן אויף די שכנים, קרובים און איידעם.

איך גענומען די וועש צו וואַשן און גענומען עס צו מיין מומע בעסאָד פון מישעללאַ, אַנדערש עס וואָלט זיין קאָנפליקט. ער האָט אַפילו נישט געפילט ליבשאַפֿט צו זיין טאָטן: איין טאָג איז איינער פֿון זיינע האַלב־שוועסטער געקומען קיין קאָסטראַנגיאַ, זיי דערציילן, אַז ער איז געשטאָרבן. אויב דו וועסט נישט אוועקגיין, וועל איך דיר אַריין אין די טאָכעס, "האַט ער איר געזאָגט.

ווען עס איז געווען אַ פֿאַרטיי אין דעם דאָרף, די מיטגלידער פון דער מוזיקאַליש באַנד איז געווען געפֿינט די "פעזאָ דוראָ", "אַן אייז קרעם אַזוי גערופן רעכט צו זיין באַזונדער קאָנסיסטענסי. פעטער מיכל, עס איז קיינמאל נישט געווען קלאר צו ווייל ער האָט עס נישט געפעלט, אדער ווייל ער איז געטריבן געוואָרן צו אן אומגעוויינטלעכע האַווייע פון ברייטהאַרציקייט, דערזענדיג איך גיי פארביי גערופן מיר": קאָנסעטטינאַ, קום כאַפּ די אייזקרעם. "און אַזוי האָבן איך גענוצט די געלעגנהייט צו געניסן, ביי די זעלטענע געלעגנהייטן, פון עפעס גוטס.

מיט אַ צייט צוריק האָט מיר ד"ר קאָסענטינאָ פֿון באַסענאָ דערמאָנט אַ פרט, וואָס איז פֿאַרלוירן געוואָרן אין מיין זכרון. בשעת די באַנדע געשפילט דורך די גאסן פון דער שטאָט, די קידס געפרוּווט צו פֿאַרבינדן די פֿאַראַד. אבער כּדי צו באַרעכטיקן זייער אנוועזונג איז געדארפט געווען צו "קענען" א מיטגליד. צו באַווייזן האָט ער געהאַט

די האנט אין רעקל קעשענע. אזוי בין איך נאכגעגאנגען מיין פעטער מישל, בשעת דזשיאני קאסענטינו, זון פון אן עלעמענטארשולער לערער און פאטערלאזער, האט געהאלטן די האנט אין דער קעשענע פון דער באנדע פירער.

אינמיטן דער מלחמה האבן אנגעהויבן פאלן אין נאָוואַראַ עטלעכע באַמבס. אלע זיינע אנטלאפן און עטלעכע באקאנטע האבן מיט אונדז די גענומען ביי אונדז אין קאסטראנגיע. פֿאַר מיר עס איז געווען אַ פֿאַרטיי ווייל איך קען זיין אין געזעלשאַפט. מיטאמאל האט מען געהערט דאס פייפן פון שראפנעל. עס איז אויך אנגעקומען די טראגישע נייעס אז דער זון פונעם בעל הבית פון דער אַרלאַנדאָ-געבייטער איז צעריסן געוואָרן דורך אַ באַמבע. די מוטער אין דאָמאָדאָסאָלאַ, שוואַנגער פֿאַר די פערט מאָל, איז לינקס אליין מיט ראָסאַ און אַנטאָניעטאַ. מיין טאטע האט מען צוריקגערופן קיין סיסילי צו זיין א בערסאגליערע. עטליכע מאנאטן נאכ'ן אוועקגיין האט ער זיך דערוואוסט אז זיין מאמע האט געבוירן א קליין מיידל וואס הייסט עמא און אז ער האט די מעגליכקייט זיך צוריק אהיים, ווייל ער איז ערווארטעט צו זיין פטור מיט פיר קינדער.

צום באַדויערן, ווען ער איז אנגעקומען אין דאָמאָדאָסאָלאַ, ער געפֿונען אַ ביטער יבערראַשן: עמאָ האט אויפגעהערט צו לעבן נאָך 12 טעג. צוויי טעג שפעטער האט ער געמוזט אומקערן צום פראנט. עטלעכע חדשים שפעטער - עס איז געווען די צייט פון אַנסערטאַנטי און ינסטאַביליטי נאָך 8 סעפטעמבער - ער געראטן צו אַנטלויפן מיליטער דינסט און אומגעקערט צו נאָוואַראַ צו וואַרטן פֿאַר די מלחמה צו סוף צו פֿאַרבינדן זיין מוטער. ער האט געעפנט א קליינע שוסטער־געשעפט. יעדן טאג ביאן איך געגאנגען צו אים. שעמעוודיק אָבער טרויעריק פֿאַר מיין עלטער, איך געהאט די ינטווישאַן אז דער טאָטע איז געגאנגען צו שלאָפן מיט אַ באהעפט פרוי אָבער מיט אַ מיליטעריש מאַן. איין טאָג בין איך אריין אין די קעסטל אָפּיס אויף די בערג גאַס אין פּיאַזאַ בערטאַלאַמי. דער מענטש פון דער ווייטער קראָם איז שמועסן מיט טאָטן. איך האָב זיך אָנגעשלאָגן מיט מיינע אינדעקס און מיטן פינגער ווייזנדיק צו אויסשטרעקן די אויגן פון מיין פֿאָטער, וועלכער האָט אָפּגענאַרט מיין מוטער. דער שכן האָט מיך געראַטן צוריקצוהאַלטן, בשעת דער טאָטע האָט געזאָגט מיט אַ שמייכל: "באַטראַכטן דיין אייגענע ביזנעס." "אין 44 איז געבוירן געווארן א טונקעלער יינגל, גערייכערט וויער...

אין באדיאוועקשיע איז זיין זיידע פון פאטערם קראנק געווארן מיט מאגן־ראַק. איך האב באקומען רשות פון מיין מומע צו גיין זען מיט אים. איך בין אָפט אַראָפּ פֿון קאָסטראַנגיע און געגאנגען די סטרעטש צוזאמען דעם טייך. איך געדענק אים אין בעט,

פרידלעך. די באַבע האָט זיך נאָך אַלץ פֿאַרנומען מיט דער קראָם און האָט דערמיט געקאָנט אָפּגעבן אַ ביסל צײַט. זי האָט אים אַרײַנגעטאָן אַן איילב־צװײג אין האַנט צו פֿאַרטריבן די פּליגן, אָבער ער איז געוואָרן ערגער און האָט מער נישט געהאַט קײן בוח און איך האָב זײ פֿון אים אַוועקגעטריבן. דעם 2טן נאוועמבער 1944 אין עלטער פון 66 איז ער געפּלויגן קײן הימל. דער טאטע איז נאך געווען אין סיסילי. זײַנע פעטער ם זײַנע . אין אויך געקומען אין דער לוויה

אמאל און דאן האב איך באקומען עטליכע בריוו פון מיין מאמע. אין '45 האָט דער טאָטע זיך אומגעקערט קײן דאָמאָדאָסאַלאַ און אין '46 איז געבוירן געוואָרן מיין ברודער Giuseppe.

קאָפיטל פיר - אָיל, שפינוועב און די בייז אויג

איבער דער וועלט האט געשלאגן מלחמה, די קאמוניקאציעס זענען געווען שווער, און מיר האבן מער נישט געהערט פון מאמע. צום גליק, האט מען מיינטאט ע צוריקגערופן קיינסיליע אינעם בערסאגליערי קארפ, און ווען ער האט געהאט עטלעכע טעג פרייהייט איז ער געקומען מיט באזוכן. צוליב דער מלחמה זיינען געווען אסאך מענטשן, אין דער קאנטרי. די פארזיכערטע מענטשן זיינען געווען געוויינטלעך געבליבן פופצן טעג אבער דאן איז דאס שטעטל געווען אין געפארן פון באמבארדירונג, און זיי האבן באלד געבליבן אויפן קאנטריסאנצן יאר.

איך האב זיך שוין אמאל געזוכט מיט די מענטשן. עס איז געווען א משפחה מיט פיר קינדער וואס זיינען שטענדיק געווען אין גוטן שטימונג, כאטש זיי האט געפעלט עסן. איך האב דערזען די גריד פון מיינע פעטערס, וואס האבן געהאט אזויפיל געטריקנטע פייגן און זיי קיינעם נישט געגעבן: איך האב גענומען א שיינע האנדפול און זיי אין געהיים געבראכט. איך געראטעוועט עטלעכע פון די בינז זיי געגעבן מיר פֿאַר פרישטיק פֿאַר זיי. אפילו שווער ברויט: א רעפטל וואס די מומע האט אריינגעלייגט אין מיין קעשענע פארן גיין אין שול האב איך געטיילט מיט די קינדער און אין אויסטויש האבן זיי מיר געגעבן א פאפיר צו שרייבן, זיי האבן מיר געמאכט שפילן אויף דער שווינג און איינער פון זיי געבויט אידיש, שטולן און בעטז פֿאַר דאָלז וואָס זיי געגעבן צו מיר און איר קליין שוועסטער, בשעת איר עלטערע שוועסטער געמאכט שמאַטע דאָלז פֿאַר אונדז.

עס איז טיילמאל געווען אז איך בין אראפ צום טייך, וואו די פרויען פון דער ארומיקער געגנט זיינען געגאנגען וואשן די קליידער מיט אש, און איך בין דארט געשטאנען אונדז אונדז אנקוקט אויף דעם פייער אנגעצונדן צו הייצן דאס וואסער אין א קאנטער פארהאלטן מיט צוויי גרויסע שטיינער. איך האב קיינמאל נישט

געזען מיין מומע טוען די אפערציעס. ער האט זיך כמעט קיינמאל נישט געוואשן, אדער ער איז געגאנגען צום טייך, ווען קיינער איז נישט געווען, כדי נישט אויסצושטעלן די גרעסטע און זייער שמוציקע קליידער.

אנדער עמאל האב איך באמערקט די ווייבער, וואס האבן צוויי אדרים טעג צעשפרייט די ליינען ראיין שטוב, אויף די שטיינער. מען האט עס נאסטאן געטריקנט, אונטער דער שווארצנדיקער זון, ביז עס איז געווארן ווייס. די מומע האט מיך שטענדיק גערופן אַהיים אָבער איך האָב זיך געמאַכט ניט צו הערן. איך דערמלחמ האז איך איר שוויגער צוריקגעקומען פון טורין, מיט א קליין מיידעלע. פֿון רעספעקט פֿאַר סאַלוואַטאָרע, איר שטיף זון, האָט מען זי באַהאַנדלט ווי אַ מלכה. איך יענער צייט זיינען זיי געבליבן אין דארף, און צו דער געלעגנהייט האט די מומע ארויסגענומען די שמעקנדיקע זייף, לינענטער, טייל טרוקענע, טישטעך און סערוועטן כדי צו מאכן א גוטן איינדרוק. אנשטאט האט מען מיך באהאנדלט ווי א משרת, געשיקט צו לויפן שלינגען און ברענגען וואסער פונעם קוואל, ווייל דאס שיקן א גאסט איז געווען א חרפה.

ניטל איז געקומען און, לויט די צאָפנדיק מנהג, אין דער מאָרגן די קאַלע איז געווען געגעבן אַ שייין טאַלאַנט פון בעיבי יאָשקע צו איר טאָכטער: אַ שייין גאַנג פון פּאַץ און סאָסערז פֿאַר אַ ליאַלקע. איך בין געווען צופרידן פֿאַר איר, אָבער אין דער זעלביקער צייט איך פּלאַצן מיט כעס ווי די זאכן האָבן קיינמאָל געטראפן צו מיר. איך בין געווארן אלץ שוואכער און שוואכער. עס זענען געווען וויינטרויבן אָבער וויי צו עסן זיי: זיי האָבן צו זיין געדריקט פֿאַר די וויין. מען קען נאָר עסן דעם וואָס מען האָט געגנבעט פון די שבנים. האָזענע ניסלעך זענען געזאמלט אָבער צו פאַרקויפן זיי. איך האָב געגעסן עטלעכע בעסאָד ווי די וועווערקע אין די וואַלד. מיין פעטער האָבן געקויפט מילך בלויז ניטל און יסטער צו מאַכן בייסקאַץ און איך אָפּשעפּן עס מיט אַ לעפעלע בשעת עס קאַכן. מיין מומע ראָרעלי צוגעגרייט געפרעגלט עגס פֿאַר מיר. איך האב אפטמאל געהאפט, אַז זיי וועט מיר פרעגן: — לאמיר לייגן זיך אזוי ווען מיר האבן עטלעכע און די ייִלייגן גייט פארביי (ער איז געווען א יונגער מאן, וועלכער איז ארומגעגאנגען אין לאנד, זאמלען אייגן און זיי איבערגעגעבן פריש). (קענען פאַרקויפן זיי און באַקומען די געלט - ער געזאמלט עגס פֿאַר צוויי חדשים און דעמאָלט פאַרקויפט זיי.

די משיחס לייט, וואָס האָבן געקויפֿט די אייער, האָבן מסתמא געהאַט אַ פֿייגעלע אין די הענט. די פייגן האט מען געמוזט זיפן, נאר עטלעכע האט מען געקענט עסן, די אנדערע האט מען געלאזט טריקן אין דער זון, צו פאַרקויפן אדער אפהיטן

פארן ווינטער. אין אָקטאָבער חודש האָט מען געמאַכט שיינע קעסט אין אָוונט. ווען
 ס'זיינען געבליבן קיין געשיילטע, פלעגט דער פעטער זיי איבערלאזן אויפן טישל
 אין קליינעם צימערל (נישט אויפן טעלער, נאר אויף די מאטעס געשמירט פון די
 אייל, וואס האט געדראפט פון לאמפ (און אינדערפרי, ווען ער איז אויפגעשטאנען.
 פיר צו גיין צו דער ארבעט, וואלט ער מיך אויפגעוועקט און מיר דערלאנגט די קעסט און
 מיר געזאגט: "דו האסט פרישטיק." איך האב זיי נאכגעהערט און זיי געגעסן פון
 הונגער, אבער זיי האבן געשמאק ווי אויל און מיר אומבארעכטיגט געגעבן א בויך. דער
 פעטער האט זיך ארומגעבראכט: — איך האב ליעבט מיין פלימעניצע, איך גרייט
 אפילו פאר איר קעסט, ווען עס איז נאך שפעט־נאכט. אין פאָקט, מיין פעטער האט
 האָס אין זיין אויגן. טיילמאל זיינען זיי געווען געל, פייער־רויט, ווען ער איז געווארן אין
 כעס: כאטש זיי זיינען געווען קליינע, האבן די אויגן אריינגעריסן אין אים אין פנים. זיי
 זיינען געווען קליינע און טיף ווי שמאלע לעכער, וואס האט זיך ארויסגעגאסן
 שנאה. דערווייל האט די זינטער און ווארעם זיך געצויגן. מיטאמאל האט די מומע
 מיר געגעבן א לעפעלע אויל. דאָס האלט די וואָרעם אַוועק, האָט זי זיך געמורמלט זיך צו
 איבערצייגן... דערנאָך האָט זי אָנגעהויבן מיטן „פריטשענטו:“ — מאַזאַי און ווערמו
 אָדער מאַנטיק. *à pagana, ùa u mazzu chi sugnu all Christian.* גרוואָסו קעננו
 הערט איר, אָדער דינסטיק הערט איר, אָדער מיטוואך הערט איר, אָדער דאָנערשטיק
matteia du jurnu of הערט איר, אָדער שבת הערט איר, אָדער ווינאָר
Easter u Viermu sturdudu a tierra casca.—

איך האב אומגעברענגט א פעטן ווארעם ווען איך בין געווען א פגאני און יעצט הרגע)
 איך אים אלס קריסט. מאנטאג יום-טוב, דינסטיק קודש, מיטוואך קודש, דאנערשטאג,
 גוט פרייטאג, שבת קודש, אינדערפרי אינדערפרי. דער פארשטומטער וואָרעם פאלט צו
 (דער ערד).

איך ווייס נישט וויאזוי איך האב איבערגעלעבט.

דאָ מיר עפענען אַ קלאַמערן.

פילע יאָרן זענען דורכגעגאנגען און איך געהאט בויך ווייטיק. איך געגאנגען צו טאָן
 רענטגענ-שטראַלן מיט מאשינען די גרייס פון אַ צימער. זיי געגעבן מיר עטלעכע ווייס
 פאַפּ צו זען אויב עס זענען קיין געשווירן. צום באַדויערן, גאָרנישט קען זיין געזען. דער

ראדיאלאָגיסט האט געזאגט אַז עס איז גאַסטרייטאַס און האט מיר עטלעכע פּאַליאַטיווז צו יז די ווייטיק. איך בין געקומען צו די פונט וווּ איך קען נישט מאַגן אַ לעפל וואַסער. איך בין אלט געווען ארום פופציג יאר. פּאַאַלאַ, אַ פּריינד פון אַרמאַנדאָ פון פּיאַסענדאָ, פאַרגעלייגט צו נעמען מיר צו אַ מומכע. ער איז אויך געקומען צו ד"ר מאזשעא. די גאַסטראָסקאָפּי קיילע קען נישט אַרײַן ווייטער פון די האַלדז — איך ווייס נישט, ווי אַזוי צו ראַטעווען די דאָזיקע פֿרוי —, האָט געזאָגט דער דאָקטער —, דער פּילאָרוס איז פּאַרמאַכט. אַלע מענטשן וואָס האָבן די גאַסטראָסקאָפּי, לינקס די צימער אויף זייער דער דאָקטער פּריסקרייבד מיר אַ שטאַרק. IV אייגן פֿיס. מיר אויף אַ טראַגבעטל מיט אַן היילן פֿאַר צוויי חדשים. ווען איך אומגעקערט די קיילע נאָך נישט פֿאַרן. אן אנדער אפילו שטארקער היילן פֿאַר דריי חדשים.

פינף חדשים נאָך דער ערשטער וויזיט די קיילע אנגעהויבן צו ברעכן דורך די פּילאָרוס. נס! — האט ד"ר מאזעאו געזאגט. אַמאָל די רער איז אַוועקגענומען ער געבעטן מיר "פּילע פּראַגעס צו פֿאַרשטיין אויב עס איז קאַנדזשענאַטאַל אָדער געפֿירט. איך האב אנגעהויבן וויינען: — אפּשר איז געווען דער אויל, וואס זיזי ע האט מיט אמאל געגעבן פֿאַר די ווארעמען. דער דאָקטער האָט אַרײַנגעשטעקט די הענט אין די האָר: אויל? און דו לעבסט נאָך."! קאַנטיניווינג די באַהאַנדלונג, איך טייל מאָל ריפּיטיד די גאַסטראָסקאָפּי.

וואָס געראטעוועט מיין לעבן, איצט יאָרן שפּעטער איך Mazzeo דאַנק צו דאָקטאָר קענען הנאה עסנוואַרג מיט בלויז עטלעכע קאַנטינינמאַנט מעדיצין.

ווען עמעץ האט זי גערופן פון באלקאן, האט די מומע געהאלטן דעם קאפּ. זיי דעמאָלט אַדווייזד איר צו נעמען אַ קליין גלאז פון פּעראָקווינע אויף אַ ליידיק מאַגן. זי האט איבערצייגט איר מאן עס זאל קויפן און אינדערפרי האט זי מיר אויך געגעבן א גלאז.

ווייטער האט אויך געהערשט אין יענעם הויז, א גלייבלעכקייט. זיין פּעטער האָט שטענדיק געהאַט אַ קאָפּווייטיק פֿון דעם וויין, וואָס ער האָט געטרונקען, אָבער לויט אים איז די סיבה געווען עמעצנס עין הרע. דאָס ווייב האָט אים געמוזט אָפּהיטן: זי האָט גענומען אַ טעלער מיט עפעס וואַסער, אַרײַן אַרײַן אַביסל זאַלץ און אַ טראָפּן אייל און האָט דאָן אַנגעהויבן מיט דער פּריטשענטו פֿאַר דער קאָפּווייטיק: — אַגליו בירידיטו, אַגליו סאַנטיסימו, קום צו דעם הויז און יאָגט דאָס אַוועק. מאַראַקטשיו, אַגליו בירידיטטאָ, גיי אַרויס און טרייבט אַוועק דעם מאַמוקאַ) ... שיינט אייל, הייליקסטע אייל,

אַרײַן אין דעם הויז און פֿאַרטריבן דאָס בײַז אויג, געבענטשט אייל, ווערט שטאַרק און (...טרייבט אַוועק דעם שטן).

דער דאזיקער גליטש פון ברוך־אויל האט זיך, לויט זייער גלויבן, פארברייטערט דאס עין הרע. באלד נאכדעם האט מען שפאצירט וואסער אין די פיר ווינקלען פון צימער און זיין קאפֿ־ווייטיק איז אַוועק.

צו היילן וואונדן האט מען צוזאמגעשטעלט שפינוועב מיט אויל, און א קליין שטיקעלע פלייש צו מאכן יויך. דאָס שרעקלעכע געמיש איז געווען, האָט מען געזאַגט, אומפאַלן! אינדערפרי האט מען מיר געגעבן א גלאז וואסער מיט מאגנזיע. נאך א ווייל, אלע ציטערנדיק, האב איך געמוזט ארויסגיין אין דער קעלט, זיך באפרייען. ווען איך האָב זיך ערהוילט, האָבן זיי מיך געשיקט צו אַ פרוי, וואָס האָט געטאַן פישוף־קונצן: זי האָט מיך געמאסטן פון קאָפּ ביז פינגער מיט אַ שטריקל און מיינע האַריזאָנטאַלע אָרעמס מיט די זעלבע. אויב אַ שטיק איז פעלנדיק עס אַווייטאָד טויט פֿאַר אַז יאָר.

אפילו אויף זייער אייגענע וועגן האבן די פעטערס געהאט אמונה, אין די קדושים, אין דער מאדאנא. יעדן יאָר, דעם 8טן סעפטעמבער, זענען זיי געגאַנגען קיין טינדאַרי, צום הייליקטום געוויזמעט דער שוואַרצער מאַדאַנאַ בערך פערציק קילאָמעטער אַוועק פון שטאָט. שוין פֿון פֿינף יאָר האָבן איך געמוזט טאָן דאָס תשובה.

אין דער געלעגנהייט פון די פילגרימ - נעסיע צו די סאַנקטואַרי פון טינדאַרי, די טאַג איידער די מומע געמאכט די קאַפּפּיני (סליפערז) פון בעבעכעס. דער פעטער איז פונקט געגאַנגען אויף יעג און האָט אַהיים געבראַכט איין אָדער צוויי ווילדע קיניגל צו קאָכן. בדי צו מאַכן אַ גוטן רושם, האָט די מומע אויך צוגעגרייט אַנגעשטויפטע אַבערדזשין. ער האט א קוק געטאן אין שפיגל און גערייניקט דאם פנים מיט א טוך. אין און איך האָב זיך "Where is zaza, my beauty" דער צייט איז געווען אין וואָג דאָס ליד "וואָנגעהויבן צו רופן עס "זיז".

מיר זיינען אַוועקגעפארן קיין טינדאַרי ע ארום עלפן אין אוונט אנקומען ביי פארטאג. מיט און אויסגעמאטערט פון מיי פריילעכקייט האב איך פיל מאל געבעט פרישע וואסער, אבער זיי האבן נישט געקויפט פון די סטאלן, ווי אלע אנדערע פארמאטערטע מענטשן: זיי האבן זיך געשטעלט ביי דעם איינציקן קוואלן געפונען נעבן דער קירכע, פון וועלכער האט געפלאגט הייסע וואסער. עס האט נישט געהאלפן צו בארואיקן די היץ. לויט דער טראַדיציע האָט מען געקויפֿט טשיקקעס, ברייטע בינד און קאַנעלליני־בינד, דערנאָך זיינען זיי געגאַנגען צו דער מאַסן, מתפלל געווען די מדות און אויפֿן וועג אַרויס האָבן זיי זיך באַקענט מיט זייערע חבֿרים און מיינע פֿאַטערס. מיטאג, זענען מיר געגאַנגען עסן, אונטער די ארומיקע לייב־בוימער.

ס'איז א שאד וואס איך בין געווען אזוי מיד, אין יענעם טאג איז למעשה געווען תמיד אפעטיטישע שפייז צו מאכן א גוטן רושם פאר פריינט. דער מיטאג האָט אַריינגערעכנט אַ ווילדער קיניגל, וואָס איז געקאָכט אין אויוון, וואָס דער פעטער איז שטענדיק געגאַנגען יאָגן אַ פּאַר אָוונטן פֿריער, אָנגעפֿולעטע אַבערדזשין און פֿעפֿער, וויינטרויבן און היימישע ביסקאָטן. צו צוריקקומען אַהיים די פריינט גענומען אַ אַריבערפירן מיטל: די מאַשין אָדער פּערד-ציען וואָגן. איך האָב צוגעקוקט, שוין רעזיגניר ט צו צוריקקומען צופוס. נאָר אויב עס איז געווען אַ פעטער איך קען פאַרגינענ זיך צו פאַרן אַ פּערד, אַנדערש עס איז ווייטיקדיק.

קאפיטל פינף - די אָולז

נאָך אויף דער טעמע פון רעליגיע, זינט מיין פעטער איז געווען אַ מיטגליד פון אַ ברודערשאַפט, זיי האָבן די פליכט צו מודה און יבערגעבן אויף פאלם זונטיק אין דער קירך פון סאַן גיאָרגיאָ. די צערעמאָניע איז פארגעקומען פינף אין דער מאָרגן, דער פריץ ערשטער מודה אַלע די מענטשן אין אַ קאַפעל, דעמאָלט געגאנגען צו די קאָנפעססיאָן פֿאַר די פרויען.

ווען עס איז געווען דער מומע, וואָס האָט געטראָגן אַ גרויסער שוואַרצער שאַל, האָט זי צוגעבראַכט דאָס מלבוש צום רייטן, זיך צו פֿאַרדעקן וויפֿל מעגלעך: עס האָט אויסגעזען, ווי זי מוז נעמען קאַמאַמילע־איילאַציעס. ער האט זיך מודה געווען און דאן יעצט איז דיין קער — האט ער מיר געזאגט. כאַטש איך האָב געוואָלט מאַכן מודה — במשך דעם יאָר, האָב איך נישט געקענט. די מומע האָט מיך אויסגעשריגן: „דו זאָלסט ניט מאַכן אַ שפּיצל מיט דעם האר, איין מאָל אַ יאָר איז גענוג, אַנדערש ביסטו נישט ווערט צו נעמען דעם בעל־הבית ווייל מע קאָן זינדיקן אַפֿילו מיט די אויגן.

ארום 9 אזייגער הייליגע מיסיע, געמיינדע און ישר אהיים. ווי געוויינלעך האט איך פעטער פון נישטיקע זאך אנגעהויבן שווערן, און זיי האט געהאט א נערוועזן הוסט. אומבאשרייבלעכע סצענעס האָבן געטראָפן: אויב יענעם טאָג האָט עמיצער געדאַרפט, האָט מען נישט געקענט שפּייַען, אַנדערש וואָלט מען אַרויסגעוואָרפן דעם האר פון מויל. ווען עס האט געטראפן א אומגליק, וואלט ער גענומען דעם דעקל פון קרוג, אריין אריין און ווידער געטרונקען די פליסיקייט מיט וואסער און צוקער. אין דער הייליגער וואך איז מען פארבליבן אין דארף אפילו ביינאכט צו באטייליגן אין די נאכט דרשות וואס דער מונק האט געהאלטן. דאנערשטאג האט מען צוגעגרייט די קאלאמבע, א ביסקויט־טייג אין פארשיידענע פארמען מיט הארט־געקאכטע אייער, בוילד מיט וואסער און אנעללא, א גיפטיקן קאליר־ינגרידיאנט. אויף גוטן פרייטאג, אינדערפרי פון פאסטן האבן מיר באזוכט אלע קהילות באצירט מיט ווייץ־שפראץ,

דערנאך האבן מיר איינגעשלונגען דריי בלעטער פון אייניקל (מעדיצינישע קרעציץ מיט א שטארקן ריח (וואס האט גאראנטירט א וואוילזיין א גאנצע יאר

איר האט נישט געדארפט ארבעטן אין טאג כדי אויסצומיידן שאַטן דעם געקרייציקטן ישו, אויב איר נייען די נאָדל וועט שטעכן, אויב איר זען אַז עס איז אַ ריזיקירן פון שאַטן דיין גוף, און אַזוי אויף. פֿאַר דעם טאָג, וואָס איך טאָן, איך האט נישט אַפֿילו באַקומען שלאָגן, אַנדערש יאָשקע וואָלט וויינען. אום עלף אזיגער שבת איז געווען די מיסה פון שלום ותחיית המתים. אלע קינדער האבן געבראכט טויבן, כדי צו באקומען די ברכה פון כהן, און דאן עסן. איך האב קיינמאל נישט געקענט אוועקנעמען די צופרידנהייט ווייל איך האב געמוזט ראטעווען מיין טויב מיט צוויי עגס פאר דער שולע ריזע וואס איז ארגאניזירט געווארן דינסטיק נאך פסח. ב'האב געמוזט געבן דעם מלמד און אויף יסטער טאָג זיי געקויפט מיר אַ ביסל לאַם געמאכט פון רויאַל מאַקאַראָנען, די קלענסטער איינער צו נישט פאַרברענגען צו פיל. דער פעטער איז געווען אזוי קאָרג, אז ער האט זיך געבלאנצט אין די שייך, מיט די סויע פון דער פאן, וואס האט זיך געשאפן אויפן פייער. אויב מיין מומע האט געוואוסט אז ארבעט איז פארטיק און מען האט דערפאר באצאלט, האט זי מיר געראטן: פרעג דיין פעטער אויב ער האט געבראכט דאס געלט.

איך און זי האָבן אים פֿמעט געמוזט באַדויערן, ווי צוויי קליינע שקלאַפֿן, ביז ער האָט זיך באַוועגט און האָט איר געגעבן צען ליר און מיר פֿינף. איך האב נישט געקענט אויסגעבן מיין געלט ווייל עס איז געווען באשערט פאר דער חזיר. אַמאָל האָב איך געזאָגט צו דער מומע, אַז איך וויל שפילן אין לאַטעריע. זי האט מסכים געווען ווייל זי האט געהאפט צו געווינען. מיין איז געווען אַ ליגן. אין פֿאַקט, איך אויך פעלעך ימפּערד אין אַנטאָן זיך קאַמפּערד מיט מיין קלאַסמייץ: זיי האָבן סקערץ, אָבער מיין מומע האט נישט ווי זיי און איך איז געווען געצוונגען צו טראָגן פול דרעסירט. זיי אַלע האָבן געטראָגן ווייס, ברוין אָדער בלוי וואַטע קני זאָק, איך געהאט צו טאָן מיט די זאָק זי געמאכט אין מאַראַנץ, אַ קאָליר וואָס קאָס ווייניקער ווי די אנדערע. איך טראָגן זיי אויבן די קני געשטיצט דורך אַ גומע באַנד, אָבער די גרעסטע פראַבלעם איז געווען אַז אַן אַ פֿיס, זיי ריטשט אַרויף צו די קנעכל. איבער איהר האב איך געטראגן א פארקורצער זאקן, מיט מאזשעטן. איך בין שוין געווען גענוג מארגינאליזירט און איך האב אויך געמוזט זיך אויסשטעלן פאר מיינע קליידער. מיט די פינף לירע איך האט פלאַננעד צו קויפן אַ מער לייטיש פֿאַר פון זאָק וואָס איך וואָלט טראָגן אין דער מאַרגן איידער איך אַריין קלאַס. די קראַם איז יענעם טאג געווען פארמאכט. איך האב נישט געקענט אהיים גיין מיט די געלט ווייל מיין מומע וואלט עס געפונען. איך האב געטראכט, זיי באהאלטן, אונטער א שטיין אויף דער מאלע־שביל. עס האט גערעגנט ביינאכט און זייענדיג פון פאפיר,

האבן זיי זיך אין גאנצן צעפאלן, ווי איך האב פארשטאנען צומארגנס, ווען איך בין זיי געגאנגען צוריקנעמען.

פופצן טעג זענען דורכגעגאנגען און די מומע האט מיך געפרעגט צי איך האב געוואונען אין לאטעריע. אפילו דעמאלט בין איך נישט געווען ערליך און געזאגט יא. דאָס געלט איז קיינמאָל ניט אָנגעקומען. אויף גוטן פרייטאג, בעת דער פּראָצעסיע לכבוד אונדזער לאָדי פון צער, באַגעגעניש די לערער ער געבעטן איר פֿאַר דערקלערונגען. איך בין געשטארבן פון בושה. נאטירלעך האט זי אלץ ניט געוואוסט, האב איך געקראגן צוויי פאטשן פון דער מומע אונטער איר שטרענגן בליק. איך בין שטענדיק געגאנגען צו שולע, אָבער מיט נעבעך רעזולטאַטן. קיינער האט מיר נישט פארשטאנען און איך איז געווען שטענדיק פּראָמאָטעד דאָנק צו רעקאָמאַנדיישאַנז, אַזוי מיין מוטער איז געווען רויק אַז זיי שטענדיק געמאכט מיר לערנען. נאָר מיט דער קאַץ איז מיר געווען גוט, ביז אַ טאָג האָט דער שיבורער פעטער זיך אומגעקערט פֿון שטאָט מיט עטלעכע טריפס און די בהמה האָט גענומען אַ שטיק זיך צו עסן. גענומען א מאסקעט, וואס די סאלדאטן האבן איבערגעלאזט, האט ער אים אומגעברענגט אויפן אפענעם לאנד. עס איז געווען אַ גרויס אַנטווישונג פֿאַר מיר.

אי | דרש־צייט | בי | אי | געגאנגע | קלייב | די | קערלע | פו | ווי | א | גערשטן, וואס | זיינע | געבליב | אויפ | שכני | פארם | הוי | אריינגעלייג | ט | אי | א זעקל, או | אוועקגעפיר | ט | אי | פרויע | טינדארא | ס | מיל | אויפ | טייך. איך האָב דאָן דאָס מעל געבראַכט צו נאָוואַראַ צו מיין מאַמעס קוזינע, וועלכער איז, זייענדיק אַן אלמנה מיט צוויי קליינע קינדער, אין דער מאָרגן געגאַנגען קלייבן האַלץ אין וועלדער און אָנצינדן דעם אויוון צו צוגרייטן ברויט פֿאַר די וואָס האָבן איר געבראַכט דאָס מעל, פּאַרדינסט געלט און אַ ביסל ברויט פֿאַר די קינדער.

אי | סעפטעמבער, ווע | די | פייג | זיינע | געווע | צייטיק, האב | אי | ארויפגעקראכ | די | פלאנצן, אויסגעקליב | די | געשמאק | פרוכטן, זי | אריינגעלייג | ט | אי | שטעקן־קערב | געהאנגע | מי | ט | א | הא | ק | פו | די | צווייגן. די | פייג | הא | ט | מע | אפגעשניט | או | געלאז | ט | טריקענע | אי | דער | זון, אוי | חופה. נאָך אַ ביסל טעג זיי געווארן טרוקן. געפלאנצט אין גרויס קערב זיי זענען געגעסן אין די ווינטער. אי | יענ | ע | שיינ | ע | צייטן, אי | ז | געקומע | פרו | מאריא, א | שכנה | ע | פו | לאנד, צוגרייט | די | געטריקענ | ע | פייגן. איך בין אָפט געגאנגען צו באַזוכן איר. זי איז געווען די מוטער פון פילע קינדער. איינע | ר | פו | ז | יי, קארמעלא, אי | ז | געווע | אפילעפטיש. אמאל און דאן האט מען אים שוין נישט געפונען. די באַזאָרגטע מאַמע איז אים געגאַנגען זוכן און איך האָב איר באַגלייט פּמעט הנאה.

ווען איך בין געווען אין פינפטן קלאס, האט די לערערין געבעטן אז מיר זאלן מיטטיילן אונזערע עלטערן, אז זי וועט אונז נעמען אין קינא צו זען דעם פילם "די קליינע אלפין". די פעטערס: — איך גייט נישט זען דאס מיסט. דער פלימעניק פֿון דעם בהן אַנטקעגן האָט געהערט: "דו מוזט זי שיקן, איך האָב אים אויך נישט געזען". דעמאלט האבן מען זיי אריבערגעפירט און איך האב געקאנט גיין.

פון מוטער איז אנגעקומען א פעקל מיט ממתקים. איך האב געבראכט עטלעכע צו שולע. עס איז געווען אַ צייט פון הונגער און אפילו זיסוואַרג איז געווען אַ מאַנגל. מיין לערערס שוועסטער געלערנט פערט קלאַס בשעת איך געווען אין פינפט קלאַס. זי האט געבעטן ממתקים פאר א קליין מיידל, ארעמער ווי מיר, וואס איז קראנק געווען און איך האב זיי אלע איבערגעלאזט פאר איר.

אין 1945 האָט מיין פאָטער זיך אומגעקערט קיין דאָמאָדאָסאָלאַ. איך האב אים ווידערגעזען אין אפריל 1946, און מיט אים איז געווען מיין מאמע, וואס האט זיך דערווארטט א קינד.

איך האב פארבראכט בערך צען פרייליכע טעג מיט מיינע עלטערן. איך בין אָפט געגאנגען צו באַזוכן מיין זיידע-באָבע און פעטער, אַזוי איך געגעסן ווי פיל ווי איך געוואלט און געטרונקען אַ פלאַץ פון סאָדע פון מיין באָבע וואס האט זיי פארקויפט. צום סוף, האָט מיין מאַמע מיך געוואָלט מיטנעמען קיין צפֿון־איטאַליע, אָבער מיין מומע, שטענדיק פֿאַלש און עגאָיסטיש, האָט זי איבערצייגט צו לאָזן מיר מיט איר. איך איז געווען אין פינפט קלאַס, שטענדיק סטראַגאָלינג ווייל פון מיין פראַגילאַטי. אין די עקזאַמען טעג איז אנגעקומען די ידיעה וועגן דער געבורט פון זיין קליין ברודער. אינגאנצן פריילעך אבער גלייכצייטיק טרויעריק, האבן איך געוויינט מיט פרייד און ווייטיק. אפשר דערפאר האט דער מלמד מיך פארשפרייט כאטש איך האב נישט געעפענט מיין מויל ביי די עקזאַמען. דאָס יאָר האָבן זיי געגרינדעט אַ מיטלשול-אָפטיילונג אין דאָרף און כמעט אַלע מיינע קלאסן האָבן זיך געגרייט צו די אַריינגאַנג עקזאַמען צו אַרײַן עס. פֿאַר מיר עס איז קיין געלעגנהײַט: מיין פעטער זענען קאַנווינסט אַז בלויז אַולז האָבן אַטענדאַד אַז טיפּ פון שולע. אין פאַקט, ווען זיי האָבן געענדיקט די מיטלשול, זיי האָבן צו גיין צו משיח פֿאַר זייער מאַסטער 'ס גראַדעס. מיינע עלטערן האבן געמוזט טראכטן וועגן שיקן דאס געלט פאר די ביכער, זיי וואלטן נישט געמאכט קיין הוצאות. איך האב געוויינט, ווייל איך האב געוואלט פארזעצן מיינע שטודיעס. זיי האָבן מיר דעמאָלט געפֿינט די געלעגנהייט צו פאַרשרײַבן אין די צוויי-יאָר פאַכמאַן קורס, אַ סאָרט פון זייער אַרעם מיטל שולע וואָס געדויערט צוויי יאָר. די אַרעמסטע מענטשן זענען דאָרט געגאַנגען, ממילא האָבן איך אָנגענומען. גייענדיג אהין

און צוריק, אינדערפרי און נאכמיטאג האב איך אנטיילגענומען דעם קורס. די שול איז געווען געמישט: די גרויסע מענער האבן אויפגעהויבן די הענט קעגן דעם רעזשיסאר, וועלכער האט געלערנט מאטעמאטיק, זיי האבן אויך געטריפט די איטאליענער און פראנצויזישער לערערס. הויזארבעטן האט מען געלערנט די מיידלעך און די מענער, לאנדווירטשאפטלעכע. אין פאקט, מיר געלערנט גארנישט. מיין נוץ איז געווען גוט ווייל שעמעוודיק און מיט אַ גרויס דאָרשט פֿאַר לערנען.

פארן ענדע פון שול-יאר האבן די לערערס אונדז צוגעגרייט אויף א צדקה-טעאטער. כ'האב געמוזט מאכן אן אויסזען אנגעטאן ווי א גאס-איינער. דארט איז געווען זיין פעטער'ס היטל, די קורצע הייזלעך האבן געפעלט. ווען איך האב דערציילט מיין מומע, האט זי אויסגערופן: — דו ביסט א נאריש צו שטעלן באנדן. כ'האב נישט פארלוירן די הארץ: כ'בין געגאנגען צו דער שערער ווייב ליעזא בעטן ער זאל בארגן איר זונס הויזן. אזוי איין אוונט פון דער פארשטעלונג, האבן איך זיך אנגעטאן, ווי א גאס-אויטער, צווישן פיל אפלאדישע און דער פארצווייפלונג, פון מיין פעטער, וועלכע זיינען געווען פארן דער געלעגנהייט אין דער עולם.

צום באַדויערן, אַפֿילו די צוויי יאָר זענען דורכגעגאנגען און איך פֿאַרטיק שולע אויף אייביק און טראַכטן אַז איך בין געבליבן אַזוי ומוויסנדיק ווי און מער ווי פריער.

קאפיטל זעקס - ביטע מוחל מיר

(די ליכט פון די שטערן)

איך בין געווען צוועלף יאָר אַלט ווען מיין מוטער איז געקומען צו באַזוכן מיר אין אויגוסט מיט מיין פאטער און קליין ברודער וואָס איך געזען פֿאַר די ערשטער מָאַל. דערזען זײַן קליין פנים האָט מיר געמאַכט גליקלעך און איך געדענק יענעם טאָג ווי איינער פֿון די בעסטע אין מיין לעבן. מײַנע עלטערן האבן באשלאסן מיך מיט זיך צוריק גיין אין שול, אבער מיין מומע האט זיי פונדעם אפטן מאל אפגערעדט פונדעם געדאנק: זיי וועט מיך שיקן צו זיין איינער, מיט דער אויסזיכט, אז זיי גוט אויסלערנען דעם פאך. און אזוי איז געשען, קעגן מיין ווילן. מײַנע עלטערן זענען אוועק און איך בין געבליבן אויף סיציליע ווי אן אידיאט. פון דעמאלט אן האבן איך נישט געהאט קיין שלום און איך האב שטענדיק געשריגן אין געהיים. מײַנע פעטערס האבן געזאגט, אז מײַנע עלטערן וואלטן מיך זיכער נישט ליב געהאט ווי זיי, אז זיי האבן מיך אויפגעוואקסן ווי א טאכטער (א טאכטער וואלט זיכער דורכגעמאכט דעם זעלבן ווייטאג ווי איך). (איינ טאג איז מיין מומע געגאנגען צו דער בעסטער נייער איין שטעטל, וואו מיין מאמע האט זיך אויך אויסגעלערנט דעם פאך, איר פֿרעגן צו זיי וועט מיר אן אננעמען. די קליידערמאכערין האָט געענטפֿערט, אַז זי האָט שוין אַכט מיידלעך און קאָן נישט פֿאַרגרעסערן די צאָל. צומארגנס האט איר מומע איר געבראכט עטלעכע אייער זיך איר איבערצייגן און זיי האט געזאגט: — קומט צוריק, אין א חודש, אפשר גייט איינער פון די לערנינגען קיין טורין און א פלאץ בלייבט פרייער פאר דיין נישט —. פונקט, נאָך אַ חודש, מיין מומע געשיקט מיר צו דער לאַבאַראַטאָריע. די יונגע דאַמע, וואָס איז געווען ניט מער ווי אַן און אַ האַלב מעטער הויך, האָט מיר באַגריסן: "אָוקיי, איך וועל נעמען דיר, ווייל איך פילן נעבענדיק פֿאַר דיר, איך שטעל זיך פֿאַר אַז איר וואָלט בעסער קומען צו מיר אלא ווי בלייבן אין די קאַנטריזייד. מיט דיין

מומע "ער איז נישט געווען אין גאַנצן פאַלש אין טראכטן אַזוי. דעם אנדערן טאג אין אַכט איך געוויזן. — אנהייב אויסקערן די לאבארטאריע — האט ער מיר געזאגט — דעמאלט וועסטו וואשן דאם דיל. די מעשה האט מיר אנגעהויבן שטינקען. איך האָב זיך אָנגעהויבן צו רייניקן ווי בעסטער איך קען. איך בין געווען קליין אין גרייס, איך בין אַלט געווען צוועלף יאָר, אָבער איך האָב אויסגעזען אַכט

כ'האב נישט געוואוסט ווי אזוי צו וואשן די פאדלאגע: אין לאנד איז עס געווען פון שטיין און אין דארף, וואו מ'זענען געווען קאכלעס, האט די מומע עס קיינמאל נישט געוואשן, כדי זיי נישט אויסצוטראגן. איך האב געפרוואווט צו טאן מיין בעסטע, אבער די נייטערין האט מיך גערופן אן אייזל, ווייל איך האב זיך נישט גוט געוואשן. ניי אַזייגער זיינען אנגעקומען די אַרבעטער און האבן זיך אנגעהויבן פאראינטערעסירן מיט דער נייער זאך (קליין מיידעלע). (זיי האבן אלע אויף מיר געקוקט מיט אַ רחמנות. איך האָב געהערט זייערע רעדעס און איז געווען דערשטוינט ניט צו וויסן די יקערדיק זאכן פון לעבן. מיטאמאל האבן זיי מיר געגעבן עטלעכע נייטער־אַרבעט, זאכן איך האב נישט געפעלט, שטענדיק, ביטערן וועגן נישט געקענט לערנען. ס'איז געווען אַ פאזיטיווע זייט אינעם טאג: מיטאג, נישט געדארפט אומקערן אין די לאנד, האב איך געגעסן שטילערהייט אין שטוב, אויסגעשפרייט אַ סערוועטקע אויפן טיש, אראנזשירט דאס גלאז, די וואסער פלאש און אַ טעלער. בקיצור, צו עסן אַ שטיקל האַרטן ברויט און קעז האָב איך הנאה געהאַט צו שטעלן דעם טיש ווי אַלע פשוטע מענטשן. נאָכן מיטאג בין איך געגאַנגען צו אַ שכן, וואָס איז געווען נײַן יאָר עלטער פֿון מיר און איז געווען אַ נייטער. זי האָט געהאַלפֿן עפֿענען מײַנע אויגן פֿאַר מײַן נאַװײַטעט. איר מוטער, אַ שוועסטער מיט העלפֿאַנד פֿיס און נאָך אַ פֿאַרקריפֿלט, געלעבט מיט איר

טיילמאל האבן זיי מיך פארבעטן צו האבן אַ שיסל זופ. די נייטערין האָט מיך געבעטן, איך זאָל איר העלפֿן צו מאַכן אַ קרייז־שטאָך האַפט אויף קינדער־קליידער. אַמאָל איך געהאט אַ קריזיס פון טרויער און לינקס דער אַרבעט האַלב געטאן. אן אנדער מאל האב איך, פון להכעיס, צוגענומען די אש פון די בראזשיר און עס פארזייט צוזאמען דעם טרעפ. האָבן זיי געזאָגט: ווער איז דאָרטן? וועל איך כאפן אַ קראַנקהייט. "צום סוף האבן זיי מיך פארשטאנען און מיר מוחל געווען

טיילמאל בין איך ארויף צו די נאנסן פון דעם יתומים־הויז פון אנטאניאנו שפילן מיט די יתומים. איך האָב זיי אַ ביסל מקנא געווען, ווייל זיי האָבן געלעבט אין סדר. מען האט געגעסן מיט די טישן שטענדיק געשטעלט, דערנאך האבן זיי זיך געשפילט און ענדלעך אין געשטעלטער צייטן האבן זיי זיך געוויידמעט מיט דאווענען. איך האָב געטראַכט: - מזלדיקע זיי, זיי האָבן שוין נישט זייערע עלטערן און דאָך לעבן זיי גוט מיט

די נאָנז, בשעת איך האָב עלטערן אָבער בין געצווונגען צו לעבן מיט די דאָזיקע שרעקלעכע פעטערס - אָן זייער וויסן, צו ויסמיידן אַ שפעטער נודנע אויספּאַרשונג, איך אַמאָל און דעמאָלט געגאנגען צו באַזוכן אַ פּאָטערלעך מומע וואס געלעבט אין דעם דאָרף. איך האָב איר געבעטן געלט, אז זיי זאלן שיקן א בריוו לצו מיינע עלטערן בעטנדיק זיי זאלן מיר מיך מיטנעמען.

אין נאוועמבער פון יעדער יאָר זיי גענומען מיר צו די סאַנט'וגאָ יריד וואָס איז פארגעקומען אין פּיאַנאָ וויגנאָ. אויף דעם לאקא האבן די זיידע-באבעט אויפגעשטעלט א שטיבל וואו זיי האבן צוגעגרייט געגריילט פלייש און ווארשטן, וועלכע זיי האבן פארקויפט צוזאמען מיט א גוטן גלאז. פאַר מיר איז דאָס געווען אַ געלעגנהייט צו זיין צוזאַמען מיט מיינע פּאָטער-קרובים, הנאה האָבן פֿון גוטן פֿלייש און טרינקען אַ קאָלירט סאָדע, קוק אין די סטאָלן וואָס פּאַרקויפֿן בראַזשירן, לאַנטערן, ערטעלעך, קוואַרץ און בומבאַעללי.

דעם אנדערן טאג זענען מיר ווידער געפארן קיין באדיא וועטשיא פאר די סעודה פון סאנט'אוגא, א מאסע, א קליינע פראצעסיע און נאכאמאל צו מיין זיידע און זיידע קראם וואס האבן מיר אנגעבאטן וורשט, ברויט און סאָדע, דאס אויסגעגאסן פון א קליין פלאש פארמאכט מיט א באל. אין די ינערלעך.

איינמאל פאר ניטל זענען מיר 3 טעג געגאנגען קיין מעססינע. מיר זיינען געשלאפן מיט א קרוב. כ'האָב זי אַ ביסל נישט געפֿעלט: זי האָט געזאָגט אירע פעטערס, אַז זי האָט זי געגנבעט ביי אַ פויער אויפֿן מאַרק, און זי אַנטוויקלט. כ'האָב געהאט געלערנט אין קאָ-טעקיזם אז מ'טאר נישט גנבענען. אין אוונט זיינען מיר געגאנגען מיט מיינ טאכטער, צו א גביר, וואס האט געמאכט סטאטועס. צו זיין ברייטהאַרציק, מיין פעטער האָבן מיר געגעבן געלט צו קויפֿן זיי. אויף די גריסט טיש פון קאָסטראַנגיאַ איך איז געווען ביכולת צו בויען אַ נאַטיוויטי סצענע. מיט ספּאַרזשע צווייגן און עטלעכע וואָטע פּלאַקעס איך געשאפן אַ אבער. אין די אָוונט איך ינדזשויד די אַטמאָספּער פון צוויי ליכט באשאפן מיט וועלשענער נוס שעלז סאָוקט אין ייל און אַ שטיק פון שטריקל לעבן בעיבי יאָשקע. דער פֿעטער מיכל האָט אויך אַפּגעשאַצט דעם געדאַנק און האָט מיר געוואָלט באַלוינען: "נטוי, שיילן צוויי שטעכיק פּערז, "און די מומע איז געגאַנגען זיי אַרײַננעמען אונטער זייער בעט, וווּ מע האָט זיי געהאַלטן.

ווען איך האָב זיך איינגעשטעלט שלאפן אין נאווארא, אין דער ניטל-נאווענע, בין איך מיט מיינ חבר האנטוניעטטא, געפארן צו דער דינסט, וואס איז פארגעקומען אינדערפרי, אין דער אננונזיאטא-קלויסטער. הינטערן קהילה האט דער סאקארי 5 ט צוגעשטעלט די שטולן, פארא באצאל. מיר האבן זיי געבראכט פון שטוב. אויפן

וועג צוריק, האבן מיר באזוכט קאראליינע, דער אינזשעניר ס וואשערפרוי, וועלכע האט שוין געארבעט אין פרימארגן, אונטער די טרעפן. זי איז שוין דעמאלט געגאנגען צוציען וואסער פון דעם סאָן פראַנסעסקאָ פּאַנטאַן מיט גרויס קוואַרץ, אָנפילן דאָס הילצערנע וואַנע. ער האט געזאגט: "קאָזי, וואָרטן דאָ, איך וועל זען אויב די דזשענטאַלמען האָבן קיין ביסקאָץ לינקס לעצטע נאַכט, אַזוי איר קענען עסן פרישטיק". ער איז פּמעט קיינמאָל נישט צוריקגעקומען מיט ליידיקע הענט. איך פארבעטן אַנטאַניעטאַ צו קומען אַרויף און מיר אָנצינדן די בראַזיער. ווען קאראליינע האט נישט געפונען עפעס אנדערש צו עסן בין איך געגאנגען אין קיך באקומען א שטיק שווער ברויט און א גלאז "בומבאלא" וואסער. מיר האבן זיך אפגעשטעלט, ביז 8, מאכן טוילעם, דאן האבן מיר זיך געזעגנט: איך בין אין ווארשטאט, אנטווינעט האט זי געגאנגען אין שטוב, העלפן איר מאמען, ווייל זי איז געווען די איינציקע טאכטער, מיט 8 ברידער.

אין נאָוואַראַ אַליין האָבן איך זיך געפילט ווי אַ בירגער. ווען איך בין געגאנגען צו באזוכן דעם זיידן טורי, האבן איך גערייניקט זיינע פענצטער און ער האט מיר געגעבן "א סרעא" (איך געגאנגען צו קויפן נאָגל פויליש. איך אויך געקויפט סאַלוואַנט צו באַזייטיקן עס ווען איך סענסט אַז איך וואָלט טרעפן מיין פעטער. איך געוויינט טאַלקאַם פּודער ווי אַ פּודער. אוי וויי: איין טאג האבן איך עס איבערגעלאזט אויפן פנים און דורכגעמאכט מיינע צרות, פאטשקעס און באליידיגונגען". וואו האט איר באַקומען די געלט פֿאַר אַז מיסט. "?און איך האָבן געזאָגט": קען איר נישט זען אַז עס איז מעל. "? דערווייל האבן די שכנים זיך אריבערגעצויגן אין אן אנדער קוואַרטאַל. איין טאג האבן זיי מיך פארבעטן צו גיין אין צירק". איך טאָן ניט האָבן קיין געלט "...איך געזאגט. זיי האבן זיי מיר געלענט. אין די נאָכמיטאָג סיילערז צו דער לאַבאָראַטאָריע צו געניסן די ווייזן: מאַנגקויז אויף די טראַפעז, קינדער אויף פּערד, עלאַפּאַנץ, קלאָונז, דאס קיינמאָל געזען פריער. צום באַדויערן איך געהאט צו באַקומען 8 לירע.

מיט עטלעכע טעג שפעטער, בעת איך בין געגאנגען קיין קאַסטראַנגיאַ, האָבן איך אין סאָן סאַלוואַטאָרע געטראָפן די מוטער פון אַ שול-חבר מיט אַ זאַק פול מיט גרינס געקויפט ביי די פאַרמערס. ער האָט מיך געפֿרעגט, צי איך קאָן צוריק גיין אין שטאָט צוליב דער פּסיכאָלאָגיע פֿון דער צייט האָט ער זיך געשעמט צו גיין מיט זיין טאַש אויפן (קוואַדראַט (!איך האבן מסכים געווען, טראכטן וועגן מאכן געלט מיט דעם שפיץ. ליידע ר האט זי מיר מיט שוועריקייט דערגרייכט אין שטוב, האט זי מיר באלוינט מיט פיר פיס. איך האבן נישט פארלוירן הארץ. כ'האבן פארדינט א לירע מיט פארקויפן א טוילע פאר א דאמע פון פאנטינע. איך געבויט קאַרדבאָרד פינאַקטשיאַס מיט לעגס און געווער אריבערגעפארן דורך אַ שטריקל. עטלעכע קינדער האָבן זיי געקויפט פֿאַר אַ

ביסל סענס. אן אנדער געדאַנק: זונברילן פֿאַר אָרעם קינדער. איך איז געווען קוקן פֿאַר טראַנספּעראַנט קאָלירט זיסוואַרג ראַפּערז אין פּראָנט פּון די באַרס. מיט צוקער־פּאפּיר און האַב איך אויסגעשניטן דעם ראם 'און איך געקאנט צוריקקומען אנדערע סענט. נאָך צוויי חדשים איך געראטן צו צוריקקומען די 8 לירע.

דער זיידע, טראָץ זיין הויך עלטער, די אַזמאַ און הערניאַ וואָס ער האט זינט די עלטער פון פינף, געפרוּווט צו דיסטראַקט זיך אין די קאַנטריז, זינט זיין טאָכטער איז כמעט קיינמאָל געגאנגען צו באַזוכן אים. ער איז גוט געווען אין די צוויי זומער־חודשים, ווען זיין שוויגער איז אָנגעקומען פֿון מסינה: זי האָט זיך געוואָשן זיינע קליידער און איבערגעקערט דאָס הויז, כדי עס צו רייניקן פֿון אַלץ וואָס האָט זיך אָנגעקליבן אין יאָר.

ווען מיר האָבן זיך באַקענט, האָט ער צו מיר געזאָגט: "דיין מומע איז אַ חרפה, איר קענט נישט מאַכן אַן אָרעמאַן זקן ליידין אַזוי אין שמוץ". איין אוונט ביי איר געגאנגען מעלדן, אבער די מומע האט קריטיקירט איר שוועסטער: — זי איז א בירגער, זי קאן אלץ טראכטן וואס זי וויל. — און איך האב געענטפערט: "איר זענט גערעכט, איך האב געזען די ריינג וואס דו טוסט: דו האסט אפילו געוואשן די ורינעל מיט זויערע און עס איז ווידער געווארן גלאנציק". דעמאלטס האט ער מיר געגעבן א פאטש ווייל די זאכן טאר מען נישט רעדן און איך בין געווען מיאוס.

איין טאג האט דער זיידע מיר געגעבן געלט און איך האב געקויפט א ליד, וואס די מיידלעך אין ווארשטאט האבן גערעדט. א צייט איך האב אים געלונגען צו באהאלטן, אבער אין איין אוונט האט איר נישט געהאט קיין צייט, און דער פעטער האט נאך באמערקט אנגעהויבן שווערן: — אפילו דאס מעסע מיסט, איצט ווערט איר א בול. — אין יענע ווערטער האָב איך עס אים אַרײַנגעוואָרפן אין פנים איידער ער האָט דאָס געטאָן. ער האט פארלוירן די אויגן פון מיין מרידה, אראפגעצויגן דעם גאַרטל פון מיינע הויזן און מיך אנגעהויבן צו שלאגן. איך בין אלטע געווען ארום דרייצן יאָר און דאס איז געווען די איינציקע מאל, וואס ער האט געזאגט צו זיין ווייב: — איך האב געהערט, אזא דאמע גייט קיין צפון־איטאליע, באגלייט אייער שוועסטער איר דארף און זיי שיקן מיט איר צום עלטערן. — איין דעם מאמענט האב איך זיך געפילט פריילעך, האב איך אפילו פארגעסן דעם ווייטיקן פון די שלאגן, דאן בין איך געגאנגען און זיך געזעצט אויפן גראז. — האט אנגעהויבן פאלן חושך, האב איך געטראכט, ווען די נאכט־שאטנס האבן אריינגעדורנגען אין די צווייגן פון די ביימער און פון טייך איז ארויף א לייכטער קאלטער ווינט.

איך האב זיך צוגעלייגט צו א וואלנוס־בוים, און איך איינגעשלאפן, קוקנדיק אויף די וואלקנס. איך האָב אַ סך געחלומט, אַ שוואַרם פֿון פֿאַרביקע חלומות. א לייכט ווינטל

האט געגלעטן מיין פנים. איך האב געעפענט די אויגן און משונה האב איך ליב געהאט יענעם ארט וואס איך האב אלעמאל פיינט געהאט און איך האב צום ערשטן מאל מיט פארוואונדערונג איינגעזען אז עס ווערט באלויבטן נאר מיט די שיכט פון די שטערן. איך האב זיך געלאזט גיין אין דעם דאזיקן צושטאנד פון פארלאזן, איך האב ווידער געחלומט. אַ גליק ווי אַ מיסטעריעז פליסיק איז אריין אין מיין קליין ישות טראפנס דורך טראפנס. איך בין נישט געווען קיין זיס קינד. מיינע פיס זיינען געווארן געקרייזלט, ווייל זיי זיינען געגאנגען אויף די שארפע שטיינדלען פונעם טייך, אבער מיין גאנצער קערפער און אפילו מיין נשמה זיינען איצט געווען צוגעוואוינט צו פארשווינדן אלץ, וואס זאל זיין זיס און צארט. אָבער איך מודה אַז דער קורץ שלאָף אַז אָוונט איז געווען וונדערלעך און איך קיינמאָל געפונען עס ווידער. אפֿשר דערפֿאַר געדענק איך עס נאָך. פלוצלינג אַ האַנט געלעגן אויף מיין אַקסל, די מומע אַנטאָניאַ איז אנגעקומען און אויף איר אייגן וועג, פלוצלינג אויפגעוועקט: "לאָמיר גיין היים, ווען מיר קומען, איר וועט קוש דיין פעטער ס האַנט און זאָגן אים - ביטע מוחל מיר -". און אַזוי עס איז געווען

יענעם אוונט בין איך געלעגן ציטערנדיק אין בעט, כ'האב נישט געקאנט שלאפן יענע נאכט און פארבראכט די שעהן אין פראםטיקער פארווארטונג אויפן טאג. ווען איך האב זיך אריינגעגלייט אין שלאפן און דעם ווירקנדיק, האב איך מיט זיך מיט א מאל דערשראקן, ווי מיט ארוף, אדער א שוין פון באווסטזיין, וואס האט מיך געמוזט זיין וואכן און מיט ווייטיקן און מיר נישט געגעבן קיין רעספייט. איך האב די איבעריקע צייטן מיט אפענע אויגן פארבראכט, דורכקוקן די פארשוין, וואס די נאכט־פינצטערט האט געצויגן אויף די ווענט, און אן אן, האב איך געוויינט און געוויינט. ס'איז אבער נישט געווען קיין טרויעריג געוויין, ס'איז געווען עפעס אנדערש וואס איך האב נישט געקענט באמערקן. דעם אנדערן טאג בין איך נישט געגאנגען אין לאבאראטאריע ווייל מיין קערפער האט אויסגעזען ווי א מאפע, ער איז געווען אזוי צעבראכן. איך בין אומגעקערט בלויז נאָך אַ וואָך ווען די וואונדער אנגעהויבן צו וועלקן

קאָפיטל זיבן - עמיליאַ

זונטיק נאָכמיטאָג בין איך געגאַנגען אין יתומים־הויז מיט עטלעכע פּרייַנד: אַ נזיר האָט אונדז דערקלערט די בשורה אויף אַ שיינעם אופן מיט עטלעכע באַטייטיק וויצן. וואָס אַ פּרייַד צו פאַרברענגען די שעה גליק. אייַן טאג האט ער אונדז דערציילט, אַז דער בישאָפּ פון מעסינא, וועט אנקומען אין אַקטאבער די באשטעטיקונגען

הייב אויף אייער האנט, אויב איהר ווילט דעם דאזיקן סאַקראמענט, אז איך זאל עס — קענען איבערגעבן צו דעם ארכי־פּריסט מאנסיגנור אַלוואטארע אבאדעסא • — ניט ווייסענדיג, וואס צו טאן, האב איך מיט שרעק אויפגעהויבן די האנט. עטלעכע טעג שפעטער איך דערציילט זיזי. זי האט זיך געשעמט: מיר האבן געמוזט זוכן א גאם. איך האב איר פאַרגעלייגט די טאַכטער פון דער בריוו, מיס רינע, א יונגע לערערין. ווי קענען מיר פּרעגן אים? דעם אנדערן טאג זענען מיר געגאנגען צו איר הויז און זי מסכים. דעם 9טן אַקטאבער 1948 אין נאַכמיטאג, בין איך מיט מיינע פּרייַנטן געגאנגען אין דער מאמע־קהילה, כדי מודה. דעם אנדערן טאג בין איך געגאנגען אין דער פּרי צו מיינ קוואַטערין'ס הויז, וואָס האט מיר אַ פּיליגרעע בראַסלעט וואָווען מיט קליין הערצער. כ'האב אנגעהויבן זיך פּרייען. 11 זענען מיר געגאנגען אין קירך. דער בישאָפּ איז אָנגעקומען און האָט אָנגעהויבן פּייערן די הייליגע מאַס. אין דער אינטערוואַל קהאבן מיר זיך צוגעשטעלט אין דער צענטראַלער היטלער און איינער איינעם האט ער אונדז באשטעטיקט. איינמאל די מאסע איז פאַרענדיגט געווארן, האבן די פּעטערס אפילו נישט געברענגט א קאווע פאַר דער קוואדמאַטער. זיי נאָר "באַגריסט איר דורך פשוט רופן איר "קאָממאַרע

איך געדענק, אַז אפילו אַ קינד, ווען מיר זיינען צוריקגעקומען פון קאַסטראַנגיע, פאַרן אנקומען אין דאַרף, איז געווען אַ קאַפּעלע געוויידמעט דעם גואל. דער זיזי האט זיך אפגעשטעלט א מאמענט און געזאגט מיט א הויך קול "אוי מאמעס, אוי מאמעס...". איך האב געמיינט אז ס'איז א תפילה. ווען איך בין עלטער געווארן, האב איך פאַרשטאַנען, אז ער רופט אנשטאַט זיין פאַרשטאַרבענע מאמע, ווייל דער בית-

עולם געפינט זיך פונקט אויבן דער קאפל. איך האב קיינמאל נישט באזוכט דעם בית-עולם ווייל זיזי איז אפילו נישט געגאנגען אויף די סעודה פון די קדושים. איך האָב געוווּסט, אַז ביי דער געלעגנהייט האָט מען ביי מיס סיגנאַרינאָ געקויפֿט בלומען אין אַן אָרט, וואָס הייסט "פּוסאַדעללאָ" און זענען כּמעט אין פּראָצעסיע באַצירן דעם קבר פֿון זייערע ליבסטע. אמאל האב איך פארגעלייגט צו זיזי: "פארוואס גייען מיר אויך נישט?" באזוכן דיין מאמעס קבר.

זי האט געענטפערט, אז זי וועט זיין נעבעכדיק. — ס'איז אומזיסט אויפצורופן "מאמען — מאמעס" אויב איך וויל טאן נישט ברענגן אפילו א בלום. — ביי די ווערטער האט ער זיך כמעט באוועגט. מיר געגאנגען צו פוסאָדעללאָ צו קויפן עטלעכע קריסאָנטאַמאַמז. אין אַלע הייליקע טאָג בין איך געגאַנגען רופן דעם זיידן טורי צו ברענגען צו דעם קבר פון "מאמעס", פאַר מיר באַבע ראָזע. מיין זיידע האָט לעצטנס איבערגעבויט דעם קבר, ווייל בעת דער מלחמה האָט די איינציקע באַמבע, וואָס איז געפֿאַלן אויפֿן בית-עולם, פֿאַרניכטעט.

כאטש איך בין געווען שטאלץ צו האבען נאך א קאמף געוואונען, זענען מיינע מחשבות געווען ביי מיינע עלטערן טאג און נאכט. איך געפרוווט צו דיסטראַקט זיך ווען איך געווען אין די לאַבאָראַטאָריע. איך האָב אָנגעהויבן הנאה פֿון נייען: איך האָב צוגעגרייט דאָס וואָס פֿאַר די פלייצעס, אַרײַן אויפֿן האַלצקוילן אייזן. ווען דער אייזן איז געווען הייס, האבן די גרויסע מיידלעך געאיינערט די שטיקלעך צו מאכן קליידער. צו האַלטן עס שטרענג, ווייץ סעוון צווישן צוויי בענד זענען געשטעלט אין די צוים. איך בין זי געגאנגען קויפן פון מיין גאסט, וועלכער האט פארקויפט ביקס-מאטעריעל. זיי זענען געווען פעלאַץ וואָס איך געהאט צו פלאַטשט מיט די האַמער. טייל מאל האב איך אפילו געפלאצט די פינגער... דערווייל האט די פרוי ארלאנדא געהאלטן באצאלטע שניט־קורסן פאר די עלטערע מיידלעך. איך בין געזעסן ווייט אבער איך האב געהערט עפעס פארשטיין פון די שיעורים. אמאל האבן די פעטערס געזאגט, אז מיר וועלן גיין קיין פאנטינע באזוכן דעם "קאממארע" און דעם "פארגלייכן", די, וואס זענען געשלאפן מיט אונדז, ווען זיי קומען קיין נאווארא אויף וויכטיקע ארבעט. איינמאל האט די באבע מיינע אויגן זיינען פארפינצטערט, איך — :ױגעפּרעגט זיזי "ווי אלט ביסטו?" און זיז (געדענק נישט —) אויב איך האב נישט געהאט קיין ראיא, געדענק איך נישט)

מיט דעם זיידן טורי'ס שפיץ בין איך געגאַנגען קויפן אַ שטיק גרין שטאָף, צו פּראוון מיין פעאיקייט האָב איך געמאַכט אַ רעקל. דער טאָג פון אָפּפּאַר פֿאַר פּאַנטינאַ איז אנגעקומען (צוויי שעה צו פֿיס). (מיר זענען אויפגעשטאנען ביי 4. איך געוואלט צו דורך טראָגן מיין רעקל. עס איז געווען אַזוי שמאַל איך כּמעט קען נישט ויבערראַשן זיז

גיין. ווען זיי האבן דערזען מיי בריאה, האבן זיי אנגעהויבן זאגן: — מיר האבן זיך אויפגעהויבן און איצט ווען עס הייבט זיך צו וואקסן האנדט זיך ווי א ויל. עס מאכט אונדז פארשעמט. און איך האָב אָנגעוויזן: "איך נעם דאָס נישט אַוועק, אויב איר ווילט איז עס אַזוי, אַנדערש, איר גיין!" אָבער אין האַרצן האָב איך געטראַכט "ווי אַזוי קען איך גיין אין אַזאַ ענג רעקל". "...מיר זענען סיי ווי סיי אנגעקומען צו אונדזער — דעסטיניישאַן. דער קאָממער האָט געפֿרעגט, וווּ איך האָב געמאַכט אַזאַ שיין רעקל געענטפערט. - אַזוי ווען מיר האָבן וו) זי האט עס אליין געמאַכט (האט זיז — Sa figi illa — ...צו נייען עפעס מיר קומען צו איר. - סאך גאווע

טייל איין שטעטל האבן איך געזען זאכן וואס האט מיך צערודערט. עמיליא איז געווען א טויב שטומע, אפשר היימלאז. כמעט יעדן טאג איז ער פארביי דער גאס וואו איך האב געוואוינט. האט ער עמעצן באגעגנט, האט ער צוגעלייגט די האנט צום מויל. טיילמאל האט מען איר אנגעבאטן א שטיקל ברויט, אבער ס'זיינען געווען אזעלכע, וואס האבן איר אומגלויבלעך געגעבן קעזקראם און זיך דאן באהאלטן צו זען דעם רעאקציע: דאס ארעמע מיידל איז געזעסן אויף א טירטרעטן און אנגעשלאגן דעם קאפ אין דער וואנט. איין טאָג ווען איך געגאנגען צו די קראָם צו באַקומען עטלעכע פּאָדעם איך געהערט די הויך קול פון אַנטאָניאַ, דער בלינד מענטש. פון דער אביי, וועלכער געפינט זיך אויפן שפיץ, האט ער אנגעזאגט, אז די סארדינען זיינען אנגעקומען. מיט עטליכע לירות פון דעם זיידן'ס שפיץ וואס איך האב געהאט איבערגעלאזט, בין איך געגאנגען אויפן פישמארק קויפן א פאר אונס. מיטאג האב איך אנגעצונדן דעם אויוון מיט האַלצקוילן, געקאכט די סאַרדין און זיי אַרײַנגעלייגט אין אַ שטיק צוקער־פּאַפּיר. ווען איך האב געזען עמיליא פארביי האב איך זיי צו איר געגעבן. זי האט געקוקט אויף זיי מיט פארוואונדערונג און אביסל געשמייכלט מיר צו באדאנקען. כ'האב זי געזען זיצן אין דער געוויינלעכער טיר, נישט קלאפן מיטן קאפ אין דער וואנט, נאר אריינלייגן אירע מאגערע פינגער צום מויל. יענעם טאָג האָב איך נישט געגעסן: איך האָב געמוזט רייניקן דעם הרובע פון די איבעריקע גלענצנדיקע, כדי נישט צו לאָזן די פעטער פאַרשטייען מיינע איניציאַטיוון.

אַנגעלאַ איז דורכגעגאנגען צוזאמען די גאַס אַרום מיטאָג מיט איר זון נינאַ, אַ פאַרקריפלט מענטש וואָס איז געגאנגען אָבער גערעדט מיט דזשעסטשערז. זיי זיינען געגאנגען מיט אן עמער, כדי צו באקומען זופון פון יתומים־הויז. איין טאָג נינאַ איז אַליין מיט זיין עמער, לעבן מיין הויז צוויי בחורים אויסגעשטרעקט אים און געלאפן אַוועק. ער האט נישט געקאנט אויפציען די הויזן. ער איז געווען אָן ונטערוועש. איך בין שוידערלעך אראפגעגאנגען אים אנטאן. עס איז געווען דער ערשטער מאָל איך האט

געזען אַ נאַקעט מענטש. וויי אויב די פעטער וואלטן געוואוסט, וואלט עס געווען א סקאנדאל.

אין איינעם פון די פיל בריוו, וואס איז געשיקט געווארן צו מיינע עלטערן, האב איך אויסגעדריקט, דעם חשק צו א וואך. איך האָב דערוויסן אַז פרוי אַגאַסטינאַ איז געקומען פון דאָמאָדאָססאָלאַ, איך געגאנגען צו זען איר. ווי נאר ער האט מיך דערזען האט ער מיך ארומגענומען און מיר געגעבן א פעקל וואס מיינע עלטערן האבן געשיקט. איך האָב עס געעפֿנט און צו מיין איבערראַשונג האָב איך געפֿונען אַ ברוינע לאַם פֿעטער מאַנטל מיט גרויסע קערלז, ווי אַ פֿינגער, אַ פעלץ הוט און אַ קעסטל מיט אַ זייגער. איך האב געציטערט פון פרייד ווען די דאמע האט עס ארויפגעלייגט אויף מיין האנט. ער האט מיר געגעבן א גלאז וואסער מיר זאלן העלפן זיך ערהוילן און איך בין געלאפן אהיים. צומארגנס, ווען מיינע פעטער זיינען געקומען קיין נאווארא, האבן זיי געזאגט, אז ווען איך טראגן דאם פוטער, וועלן זיי מיינען, אז איך בין משוגע: קיין שטעטל האט נישט אזוי פארמאגט. איך האָב עס סיי ווי סיי געטראגן מיט שטאַלץ. איך וואָלט צוריקקריגן מיין אַרבל צו לאָזן אַלעמען באַמערקן די ביסל וואָך. איך אָפט געגעבן עס שטריק, אַזוי אין אַ קורץ צייַט עס צעבראכן. געגאנגען צו קאַסטראַנגיאַ איך באגעגנט עטלעכע עלטער מענטשן וואס געבעטן מיר די צייַט. פֿדי נישט צו מאַכן אַ שלעכטן רושם, האָב איך געקוקט אויף דעם איצט אומבארעכטיקט צעבראַכענער זייגער און געזאָגט, אַז איך האָב פֿאַרגעסן עס צו ווינטן. - א גרויסן דאנק - זיי האבן מי ר באגריסט, און ווייטער געגאנגען אויפן וועג.

אין פֿאַרגלייך מיט מיינע פֿריינד בין איך געווען קליין און דין, זיי זיינען אַלע געווען אַנטוויקלט. "אין אַ בריוו האָט מיין מאַמע געפֿרעגט זידי, צי איך בין „אַנטוויקלט" ווי מײַן שוועסטער ראָזע. אָבער פֿאַר זידי, גערעדט וועגן די זאכן איז געווען טאַבו. ער האָט נישט געוואוסט, אַז איך ווייס אַלץ וועגן לעבן. בונטאַריש ווי שטענדיק, איך דערציילט איר איך בין נישט 'פעלן' ווייל איך בין מאַלנערישט. "און זי — וואָס זאָגסטו? מיר האָבן " שטענדיק געשטיצט איר. איי און טו ביין איך געשלאפן אין קאַסטראַנגיע און איך האב זיך קראנק. איך איז געווען אין אַ קאַלט שווייס. טראכטענדיג אז ס'איז געווען דער סוף, האב איך מתפלל געווען, געשריגן און ארויס אין דער פינצטער א ביסל טראפנס. און זיי האָבן געזאָגט: "אויב דו שטיי אויף נאָך איין מאָל, וועל איך דיך שלאָגן. " !טאַמער די מאַדאַנאַ פון טינדאַרי פֿראַטעקטעד מיר. איך בין צוריק צו דער שטרוי־מאַטראַץ און בין איינגעשלאפן. דער ווייטער טאָג אין דער לאַבאָראַטאָריע אין נאָוואַראַ מיס אַססוטאַ געזען מיר בלאַסער ווי געוויינטלעך. ווען די קעלנערין האָט איר געבראַכט קאַווע און מילך מיט געפרעגלט סלייסז ווי יעדער מאָרגן, זי געפֿינט מיר אויך עטלעכע

קאפיטל אַכט - די פלי פון די סוואַלאָז

מיט א סך פארברענגען אין נאָוואַראַ, האָט זיך ווי דאָס לעבן געענדערט: טאָמער ווייל איך בין געגאַנגען באַזוכן דעם זיידן טורי און מיט אים פריילעך שמועסן אָן אומדערהערעניש גאַנץ נאָכמיטאָג. ער האט מי ר דערציילט פיל מעשיות וועגן זיין לעבן און ווי שווער זיין עקזיסטענץ, איז אמאל געווען. ווייטער האב איך לעבן אין נאוואר געהאט די מעגלעכקייט צו דערזען די וויכטיקע געשעענישן וואס האבן זיך פארגעקומען אין שטעטל. אויבן אַלע, די גרויס רעליגיעז פונקציעס, די פראָצעסיע, די באַפטיזאַמז, די באַשטעטיקונג, אָבער מער ווי אַלץ, די חתונה סעראַמאָניז, האָבן מיר גערירט. צוריק דעמאָלט וועדינגז זענען סעלאַברייטיד אין די אָוונט, איך פּמעט שטענדיק געגאנגען צו קוקן אַרום מיט מיין פּרענדז אין דער קירך פון סאַן ניקאָלאַ

איין אָוונט האָב איך געזען אַ כלה אין אַ ווייס קלייד אַרויסגיין באַגלייט פון איר טאָטן. ווייס ווי שניי, האט זי אויסגעזען ווי א ליאַלקע, זי איז געווען אַזוי שיין! עס איז געווען קאַרמעלינאַ וואס באהעפט פיליפּאָ. איך האָב גאָר עמפּאַטיש און געחלומט: "ווער ... ווייסט, איין טאָג עס קען זיין איך אויך

איין יענע טעג האב איך געהאט פרעמדע געפילן, איין דער לופטן איז געווען עפעס נייס און טשודנע, איך האב געהאט פארמאנונגען. איך איז געווען ומרויק און ווארטן פאַר אַ ויסערגעוויינלעך געשעעניש. און אין פאַקט, די געשעעניש האט נישט לאַנג אין קומען. ארום מיטאג איז געווענליך פארביי געקומען דער פאסטמאן. איין טאָג אין יוני הער איך זיין קול שרייען: "קאַמפּאָ, עס איז פאַסט". איך האָב גענומען דעם

בריוו, עס איז געקומען פון... דאָמאָדאָססאָלאַ! די מאמע האט געשריבן צו איר שוועסטער.

כ'האָב עס פלוצעם געעפֿנט, ביז איך האָב עס כמעט צעריסן און געלייענט, דאָרט איז געווען די נייעס, וואָס איך האָב געוואָרט אויף מיין גאַנצער לעבן: אַרום דעם 12טן סעפטעמבער וואָלט מיין מאַמע קומען קיין סיציליע מיך אויפֿנעמען און מיך פֿירן קיין צפון! איצט בין איך געווען אַ יונגע דאָמע, די צוקונפֿט האָט מיר געוואָרט און איך האָב געמוזט געפֿינען אַ אַרבעט. ווייסנדיק די רעאקציע וואָלט מיין מומע געהאט, האב איך פון פארזיכטיק באהאלטן דעם בריוו אין אונטערן סלוי, וואם האט אנטהאלטן א ים פון האט עס געלייענט, נעבעך איך... אמאל דער פעטער מיטשעריללא, ווען זאק: ווען זיז ער איז נישט געווען. ארבעטן אין די שטעטלעך, געקומען צו די קראָם אין נאָוואַראַ. טיילמאל איז ער געקומען מיט זיזי און דערשראקן האט ער געזאגט: "דיין מאמע האט שוין א ווייל נישט געשריבן, עפעס האט געמוזט מיט איר געשען..." איך האָב, פֿון דער אַנדערער זייט, מורא געהאַט, אַז עס וועט אַנקומען נאָך אַ בריוו מיט אַן אַנצוהערעניש. אין פֿאַקט, איין טאָג איינער איז אנגעקומען, אָבער צום גליק אָן קיין אַנצינדונג צו דער יאַזדע צו סיסילי. דער זומער האט זיך מיר לאנגזאם אפגעגליט, כ'האב נישט געקאנט ווארטן ביז יענע פראנטישע ווארט זאל זיך ענדיגן. די ארבעט האט מיר געהאלפן נישט צו טראכטן און צו פארברענגן די צייט ביז מיין מאמעס קומען. פאר די סעודה פון העלאת הקבר, דעם 15טן אויגוסט, האָבן אַלע מענטשן געוואָלט באַווייזן זייער עלאַגאַנס און אין דער לאַבאָראַטאָריע איז שטענדיק געווען אַ סך צו טאָן, מער ווי געוויינטלעך: אַ סך דאָמען האָבן געוואָלט באַווייזן מיט זייער נייע קלייד. דער 13טן אויגוסט, איז געווען געוויינדמעט דער ארבעטער וואס האבן געקענט נייען זייערע קליידער.

איך האָב געבעטן זיזי צו קויפן די שטאָף צו זיין אין פֿאַר מיט מיין פרענדז. זי מסכים און איך אויסדערוויילט אַ ביליק בייזש שטאָף מיט בלוי קנופֿ דיזיינז. די יונגע דאָמע אין וואַרשטאָט האָט עס מיר געשניטן און געבעטן אַן עלטערע אַרבעטער, ער זאָל מיר העלפֿן דאָס נייען. אויף דעם טאָג פון די פֿאַרטיי איך געהאט אַ נייע קלייד ווי אַלעמען אַנדערש.

עס זיינען אויך געווען עטלעכע באקאנטע, וועלכע זיינען געקומען פון פאנטינע. איינער פון זיי האט געזען מיין באַרימטע ענג רעקל. זי האט געבראכט א שטיק שטאף און דיין פלימעניצע דארף מיר מאכן א קלייד, זי איז אזוי גוט דערויף. "איך, " :גערעגט זיז האב גענומען אירע מאס. איך האָב אין זינען אַ מאָדעל וואָס מיס אַססוטאַ האט געמאכט פֿאַר אַ קונה. איך געבעטן פֿאַר עטלעכע מאָל צו שניידן עס און פרובירן עס.

עס איז אָוקיי, די שטאָף איז אַ ביסל שווער, פאַסיק פֿאַר האַרבסט. איך וועל קומען " אַרום 20 סעפטעמבער.

דערווייל, קאַרמעלינאַ, אַ מיידל פון דער לאַבאָראַטאָריע, פארבעטן אַלע איר פריינט צו איר חתונה, סעלאַברייטיד איין סעפטעמבער אָוונט אין דער קירך פון די מאַטריץ. מיט זיז'ס דערלויבעניש בין איך געגאַנגען צו דער צערעמאָניע. צווישן די געסטן איז אויך געווען אַ דאַמע פון דאַמאָדאסאלא, וועלכע האט אנגעזאגט איר אַטאַט־פאַרגאַנג: "קאַנסעטטינע, זיינע טעג זיינען געציילט אין נאווארא, דיינע מאמע וועט קומען אין איר באלד אפנעמען.

נאך די רייכע פארשפרייכונגען אין איר זיך צופרידן אהיים צוריקגעקומען. טעג זענען אריבער און דער טינדארי פעסטיוואל איז אנגעקומען דעם 8טן סעפטעמבער, יענעם יאר האט די גאר לאנגע רוט וואס האט זיך געוואונדערט דורך דעם טייך בכלל נישט אויסגעזען אזוי שווער און אומענדליך ווי דאס ערשטע מאל, עס האט געפילט ווי איך פליג. ווען מיר זיינען זיך אומגעקומען קיינמאל קאַסטראנגיע, האבן איר זיך זיך דערציילט, אז איר וועל בלייבן עטלעכע טעג מיט דעם אויסגעפונען תירוץ, אז די לאבאָראַטאָריע וועט בלייבן פארמאכט, ביז דעם 12טן, יענעם פרימארגן האט מיי הארץ. מיר האבן געקליבן עטלעכע פייגן צו ברענגען צו אשכנז, און זיך געפארן קיינמאל נאווארא. האלב וועג האבן איך געזעהן מיין מאמע פון ווייטנס אראפגיין אויף דער מאלע־שביל. איך בין צו איר געלאפן און זי ארומגענומען מיט אלע כוחות וואס איך האב אנגעהויבן צו שרייען "פארוואס ביסטו געקומען וגעהאט אין מיינע קליינע הענט. זיז פלוצלינג? צי איר טראַכטן איר קענען נעמען קאַנקעטטיבאַ אָוועק. " — יא — האט די מאמע געענטפערט — מיר גייען אָוועק אין דריי טעג". איר קענט נישט, איר מוזן צוגרייטן די קלייד פֿאַר אַ דאַמע פון פֿאַנטאַזיע. "עס איז געווען אן אנדער אַנטשולדיקן צו האַלטן מיר צוריק. ער האט שטענדיג געשריגן. איך האב אומפאַר אנגעריירט דעם הימל, מיט א פינגער. מיין איינציקע חרטה וואלט געווען אז איך קען שוין נישט באזוכן דעם זיידן טורי.

האַט נאָר געעפֿנט דאָס מויל צו אַדעם 14טן אָוונט האבן מיר געהאט מיטאַג. זיז באַליידיקן מיין מאַמען — ווי וואָגסטו זי אָוועק פֿון מיר, דו האָסט נישט קיין האַרץ, דו מאַכט מיך צו פֿיל ליידין, איך האַלט דיר שוין נישט פֿאַר אַ שוועסטער. איך האָב געזען מיטשעריללאַ מיט טרערן פֿאַר די ערשטער מאָל. אונטער זיינן גראבער און הארטער שיל, ווי האלץ, זיינען אוודא י פארבליבן פארכאפט ע טראפן מענטשהייט. איך, פון דער אנדערער זייט, בין געווארן קאלט ווי מירמלשטיין און בין גארניט באוועגט געווארן.

איך בין נישט געשלאָפן אַ ווינק ביי נאַכט, טויזנטער געדאַנקען האָבן זיך כאַאָטיש געיאָגט אין מיין מיינונג און איך האָב נישט געקענט וואַרטן ביז דער מאָרגן זאָל אַנקומען, איך זאָל קענען אַוועקגיין. די מאַמע האָט באַשטעלט דעם טאַקסי פֿון אַ וואָלף הויזן. (בייטאג זיינען מיר "cauzi i lupi" דזשענטלמען מיטן נאָמען אויפגעשטאנען, אַ ענדגילטיק געטאן דעם קארטן־וואליזקע און זיך געזעגנט מיט אונדזער פעטער. ביי אַ אַוועקפארן איז מייַן מומע ר ארויסגעקומען פון איר צימער, מיט אראפגעלאזטע האר, און זיך געווארפן צום מאמעס פיס, בעטנדיק: — איצט וועל איך זיך אומברענגען, און דו וועסט זיך האבן א טויט אויף דיין געוויסן. לעבן! ביטע, דו פרעג איך עס אויף די קני — האט זי געזאגט — איך בין נאר אן ארעמע פרוי, אליין און באהאנדלט ווי א בהמה פון א פאלשע מאן, קיינער האט מיך נישט ליב, מיין שוועסטער, איך בעט דיר, זאלסט זי נישט אַוועקנעמען פון איך, רחמנות, דו האסט נישט קיין רעכט מיך צו לאזן אליין, זי איז אויפגעוואקסן צווישן אונד ווי א בלום און יעצט "נישט קיין דאנקבארקייט

מיט צעשטערטע האָר און מיט אַ פנים דריפנדיק פון בלאָטע, האָט ער געשלאָגן די ערד, געשאַלטן דעם גאַנצן אַלוועלט. מייַן מאמע האט פארשטאנען, אז איך שוועסטער איז געווארן געפערלעך, און זיך פארלוירן פון זינען, זיי איז אומגעדולדיק. זי האט זיך אבער ניט באוועגט, זי האט זיך ניט געלאזט רירן פון דער רחמנות, זי איז געווען טויב צו זיינע וואלוינען, זי האט געקוקט אין דער ווייטנס און געווארט צום סוף פון איר דראמע. ווען מייַן מומע האט זיך דערוואוסט, אז מייַן מאמע איז פארשטאנען, האט זי זיך אריינגעלאפן אין איר צימער, אונדז אפגעלייקט א לעצטן געזעגענונג. מיט א מאל זיינען מיר אַוועק, זי האט זיך אומגעקערט צו דער גאס פארשאלטנדיק, ווי מיר זיינען אַוועק, האבן מיר דערזען ווי זי איז איינגעשרומפן ביז זי איז געווארן א קליין שווארצער באל, וואס האט זיך אריינגעמישט מיט די שטיינער. אפשר בין איך געווען אכזר געווען אויף איר, ווי נאר קינדער קענען זיין, אבער איך געדענק אז ווען איך בין אַוועק פון איר הויז באשיצט מיט מיין מאמעס האנט, ווען איך האב געזען אז זי גייט פארשווינדן פון מיינע אויגן, האט זיך מיין פארדראס מיטאמאל פארוואנדלט אין ליבשאפט. און איך האָב געפֿילט אַ רחמנות צו איר) איך האָב שפעטער זיך דערוואוסט, אַז זי האָט עטלעכע חדשים געווינט אין די גאַסן, ווי איך וואָלט געווען (טויט).

אין פיאַזאַ בערטאַלאַמי האָבן זיך געעפנט די טאַקסי טירן. פון פענצטער האב איך געפייניקט צו יעדן וואס איך האב געזען ביז ענדעם שטעטל. איך בין דער נסיעה, האב איך מיט א קנאק אין הארץ באמערקט די פאנאראמעס און דאס שטעטל, וואס האט זיך לאנגזאם אַוועקגעפירט פון מייַן בליק, מיר זיינען א לאנגע

ווייל געשוויגן, ביז איך האב דערזען דעם ים. ביז איצט איך איז געווען ווייט פון נאָוואַראַ, דעפיניטיווע! קעגנערדיקע מחשבות האבן זיך געקעמפט אין מיין מיינונג און איך האב זיי נישט געקענט קאנטראלירן, דאן בין איך אויפגעוועקט ווען די מאמע האט מיך געגלעטן, מיר געווארנט אז מיר זענען אנגעקומען. דעמאלט האב איך שטארק ליב געהאט דאס לאנד וואס איך האב אזוי לאנג אפגעשאצט צוליב דעם טרויעריק לעבן וואס איך האב געפירט. אויף דער וויגליאטארע סטאנציע, איז געווען א גרויסער צעמישונג, פיל אזוי ווי אונדז, זיינען אוועקגעפארן קיין צפון, מיט זייערע קארטאנען. וואליזן און אנדערע זעקלעך.

א דינער ווינט איז געקומען פון ים און איך האב געשפירט אז דאס זאלץ האט אנגעטאן מיינע ליפן. א שיין געפיל וואס איך האב געפילט צום ערשטן מאל. מיר האבן געווארט אויפן באן א האלבער שעה. פֿאַר מיר עס איז געווען ניי לופט. מען האָט געזונגען דאָס פּאָפּולערע ליד "פּראָפּעסאָר, זאָג מיר, וואָס איז געווען ערשט, די הון אָדער דאָס יי". אלע זענען צוריקגעקומען פון יום־טובת אויפן קאנטינענט. איינמאל מיר זענען אנגעקומען קיין מעסינא, האב איך מיט פארוואונדערונג געזען די וואגאנען ארויף אויפן פערי-שיפל. ס'איז געווען מיטן סעפטעמבער און אין יענעם סאמען בלויזן הימל, איבער דער מיט האבן זיך ארומגערינגלט טויזנטער שוואלבן. מיט זייער אַנטלויפן זיי זענען ויסברוך מיין חלום: לעסאָף צוריקקומען צו לעבן מיט מיין משפחה. איך האָב געפרוווט זען גאָט אין צענטער פֿון יענעם ליכטיקן הינטערגרונט און באַטש איך האָב אים נישט געזען, האָב איך אים געדאַנקען פֿון אונטערן נשמה. נאך אומצאליגע שטונדן זענען מיר אראפגעפארן קיין רוים צו נעמען, נאך מער שעה'ן ווארטן, די באן קיין מילאן, וואו עס איז געווען נאך א איבערבייט פון באן קיין דאמאָדאסאלא. עס איז געווען אַ חלום. אויף יענער באן, האט מיין מאמע באגריסט עטלעכע מענטשן, וואס זיי האט געקענט. אַלע האָבן געפֿרעגט פֿון וואָנען זיי איז און ווער דאָס מיידל מיט איר איז. זיי האבן נישט געוואוסט ער האט אן אנדער טאָכטער.

איך האב באמערקט די לאַנדסקייפס: איך געזען מיט ווונדער לייק מאַגגיארע און די אינזלען, דערנאָך די בערג. איך האב געפרעגט, ווי לאנג, ביז מיר זיינען אנגעקומען ווייסנדיק אז דאס שטעטל געפינט זיך אין א טאל, ארומגערינגלט מיט בערג. מיר זענען אנגעקומען אין דאָמאָדאָסאַלאַ אין די שפּעט מאָרגן. דער הימל איז געווען גרוי, די גאסן האבן זיך אויך געמאלט טונקעל, מען איז געגאנגען מיט א באשטימטער טריט, קוקנדיק אויף דער ערד, אפילו די קליידער זיינען געווען פינצטער. אויף דער סטאַנציע האָט אונדז געוואָרט דער טאַטע מיט מיין קליינעם ברודער וואָס איך האָב געזען אין סיסילי צוויי יאָר פריער. קיססעס און כאַגז. ווען מיר זיינען אהיימגעגאנגען האבן איך געפרוואווט אנטדעקן דעם ארט, וואס וועט באלד

ווערן מיינשטאט. איך האב געציילט די פענצטער פון די הייזער, אבער זיי זיינען געווען אזוי סאך, אז איך האב פארלוירן פון מיינע חשבונות. ס'זיינען געווען צופיל פענצטער, און צופיל הייזער איינער אויפן אנדערן. זיי זענען געווען אזוי הויך אַז מיינ אויגן זענען פאַרפאַלן אין הימל.

איך האָב זיך געפֿילט שווינדלדיק. טויזנטער פראגען האבן אין קאפ, קומען און גייען אומגעדולדיק. בעת דער נסיעה האָב איך נישט געקענט אַרויסרעדן קיין איין וואָרט. דערנאָך אין שטוב האָב איך געהאַט נאָך אַ יבערראַשן, ווען איך האָב געזען מיינע שוועסטער, וואָס איך האָב זיך דערמאָנט בלויז פֿון פֿאַטאָגראַפֿיעס. נאָך אַ יבערראַשן איז געווען די קיך מיט די זינקען, די צאַפֿן און די גאַז הרובע (אין נאָוואַראַ איז געווען קיין וואָסער אין די הויז און מיר קאָכן מיט האַלץ). (אין אָוונט איז קאָמאַרע גראַזיאַ געקומען צו אונדז באַזוכן מיט איר טאָכטער קאַטערינאַ. אפילו די שכנים האבן מיך געוואלט טרעפן. דעם אַנדערן אָוונט האָט מיך דער טאָטע גענומען אין קינאַ. איינער פֿון די שענסטע אוונטן פֿון מיינ לעבן, וואס איך וועל אייביק, ביז דעם לעצטן טאג, געדענקען. איך בין ענדליך געווען ביי מיינ טאטע, פריער האבן איך אים ליב געהאט אזוי ווי מען האט ליב א פארבליבן פאטער, יעצט האבן איך אים באוואונדערט און ענדליך צום ערשטן מאל האבן איך זיך געפילט באשיצט ווי איך וואלט געווען זיין פרינצעסין. בקיצור, איך האב געפילט ווי איך גיי איבער די וואלקנס, איך בין געלאנדעט אין אן אנדער פונט פון דער אלוועלט.

קאפיטל ניין - די טיר צו הימל

פארן פארלאזן סיסיליע איז מיינ מאמע געלונגען צו געפינען מיר א ארבעט ביי דער פוטעריע, און נאך צוויי טעג האט זי מיך באגלייט צו דער ארבעט. מיר זיינען אין פרימארגן פארלאזן דאס שטוב: איך בין זיך זייער אויפגערגעט געווארן פון דער ידיעה.

ביים אריינגאנג האט מען איך גענומען פון מיך טילדע, וועלכע האט מיר א גרויסער שמייכל געגעבן און מיך גענומען פארן האנט, אנגענעמען און פריינטלעכע פרוי. טילדע האט צו מיר געזאגט אויף מילאנעסיש "העלא בעלא טוסא (מיידל, קום, לאז מיך באַ אייך באַקענען מיט די מיידלעך, וואָס אַרבעטן מיט מיר: נעלע און טערעסינאַ. זיי האָבן אַ סך דערפאַרונג, זיי וועלן אייך לערנען ווי אַזוי צו אַרבעטן. קיין פראבלעמען - זי צוגעגעבן - פאַרשעמט זיך נישט צו פרעגן. "אַזוי אין אַ בלינק פון אַן אויג איך געפֿונען זיך מיט מיינ נייע אַרבעט.

איך האָב זיך שוין געפֿילט אויסגעוואַקסן און פֿדי צו צייכענען דעם בייטן אין בעלאַ טוסאַ'ס לעבן, איז איר תקופֿה צום ערשטן מאל אָנגעקומען. זי האָט נישט געוואַסט קיין סך וועגן דער טעמע, אָבער פֿון די דערציילונגען, וואָס זי האָט געהערט פֿון אירע עלטערע פֿרײַנד אין נאַוואַראַ, האָט זי פֿאַרשטאַנען, אַז אַזוי האָט מען זיך פֿאַרוואַנדלט אין אַ יונגע דאַמע. זי האט פארשטאנען, אז זי דארף ניט דעם סיגנאל צו זיין א פרוי: זי איז שוין געווען צוליב אלץ וואס זי האט געלערנט, געקענט און ליב געהאט. עס איז געווען ניט מער אַ רויפע און האט אַנדערגאָן מעטאַמאָרפּאָסיס אין אַ פּלאַטערל. ער איז געקומען פֿון דער ווייטן און אין עטלעכע מינוט איז ער אַריבער פֿון איין וועלט צו דער אַנדערער. זי האט זיך געפונען אליין און איז געווען זייער שטאלץ דערמיט.

דערוויי ל הא ב אי ר זי ר אנגעהויב | באקאנט מיט דער נייער ארבעט. צוריק דעמאָלט, פוטער קאַלערז זענען געניצט צו צוטשעפען צו רעק. די פעלן זיינען געווען נאסט מיט א שוואם, און ענדלעך האט מען זיי געצויגן פון אלע זייטן צו א הילצערן ברעט. איך איז געווען רימיינדיד ווען אין דער לאַבאָראַטאָריע אין סיסילי איך קראָשט די לידז צו שטעלן אויף די דנאָ פון מיין קליידער. אויך דא האט זיך געמאכט אויף די פינגער. אויב עס איז געווען אַ ביסל זון זיי זענען טרוקן אין דעם גאָרטן אויף דער גאַס, אַזוי איך האָבן צו שפילן ווי אַ וועכטער פֿאַר די טייער פּערסיש לאַם, פּוקס, מינק און שטשור-מוסק הויט. בשעת איך איז געווען גענומען זאָרגן פון זיי איך לייקט וואָטשינג די קאָרס און מענטשן גייט פארביי. איך האָב אַפֿילו אַריינגענומען די אויטאָ-אויטאָס-פּוימען און געפרוּווט אַינזייניקן דעם שטאָטישן ריח, אַזוי ניי און שיבורדיק פֿאַר דער קליינער מיידל, וואָס איז אויפֿגעוואָקסן אין ריין לופט. די שטאט איז פארבייגעגאנגען פאר מיין בליק, און איך האב אפילו פארלוירן. מיין טאַטע האָט מיר דערקלערט, אַז דאָרטן איז דער טאָג אַינגעטיילט אין שעהן, בעת איך האָב געוווינט אין קאָסטראַנגיאַ, האָב איך נאָר געווויסט דאָס אויפֿגאַנג און אונטערגאַנג פֿון דער זון. טיילמאל ווען איך האב געזארגט פון די הויטן פלעגט קומען און עלטער דאמען פון אויבערשטן שטאק, מיר פארמאכטן. ער האָט גערעדט אין שטרענג פיעדמאַנעזישט vegna און איך האָב נישט פֿאַרשטאַנען אַ זאָך": וואָס פֿאַר אַ שיין וויץ, דאָ נדואַ טי (ווי הייסט דיין נאָמען. "(איך טוישן". טי Cuma ti se ciamat)? (פֿון וואָנען קומט איר) מי קאַפיסאַט מיאָ) דו זאלסט נישט פֿאַרשטיין. "(ווען די סקינס זענען טרוקן מיס טילדע שניידן די פֿאַרעם פון די האַלדז פֿאַר די נייטערז וואָס באַפוילן זיי

ביסלעכווייז איך געלערנט צו שטעלן די פריסעללינג וואָטן, די שליוף אַרום אים און דערנאָך די ונטערשלאַק. צוליב מיינע פעאיקייטן, האב איך אנגעהויבן באקומען וואכנטלעכע קעשענעגעלטן און באלד האט מען אים איינגעשטעלט מיט די פענסיע-מארק. איך פעלעך עלטער. אין דער לאַבאָראַטאָריע איז געווען אַ ראַדיאָ: איך האָב הנאה געהאַט צו הערן די לידער. פרידזשידערס זענען דעמאלט נישט געווען געווענליך אבער די יונגע דאמע האט פארמאגט אן אייזבאקס וועלכע זי האט אנגעפילט מיט בלאק אייז צוגעשטעלט דורך א דזשענטלמאן וואס איז דורכגעגאנגען מיט א וואגן אין די גאסן פון שטעטל. טרינקען אַזאַ פּריש וואָסער איז געווען ניי פֿאַר מיר. א ביליקער הילצערנע הרובע האָט געהייצט דאָס הויז. קיין טעלעפֿאָן האָט ער נישט געהאַט, אָבער ווען ער האָט געדאַרפֿט רופן קלייאַנץ האָט ער מיך געשיקט צו זיין מומע, די באַזיצער פון אַ קאָנסטראַקשאַן פירמע מיט עטלעכע אַרבעטער. צווישן די, צופֿאַל, איך געזען עס פֿאַר די ערשטער מאָל... אָבער דאָס איז אן אנדער געשיכטע וואָס, אויב איך האָבן צייט און פֿאַרלאַנג, איך וועט דערציילן איר שפּעטער.

אין היים | האב איך גוט געגעסן, אין אוונט זיינען מיר ארויסגעגאנגען באזוכן דעם שטאט־צענטער, מיט זיינע שטיינערנע דעכער, קראמען מיט שיינע פענצטער. שבתים בין איך מיט דער מאמע געגאנגען אויפן מארק, וואס פארנעמט א גוטן טייל פונעם צענטער, ווען איך בין אוועק פון דער ארבעט ארום מיטאג. מיר האָבן געקויפט שטאָף צו מאַכן מיר אַ מאַנטל. עס איז געווען טשעקערד. איך ינאָגוראַטעד עס דורך סטראַטינג מיין שטאָפן אין האַלבנאַכט מאַסע אויף ניטל. בקיצור, אַ גליקלעך לעבן.

קאַרנאַוואַל געקומען. מיר האבן זיך באטייליקט אויף דער ניי־אר־פארטיי, אין גאלעטיע טעאטער, מיט א פאמיליע נאענט. עס איז געווען אַ חלום צו זען די מאַסקערייד באַללס צווישן די פיעסעס פון פאַספּעראַס לייז.

די קומענדיגע שבת ווען איך בין אויפגעשטאנען איז עפעס נישט געווען. איך האב געוויינט, ווייל מיין מאמע האט מיר נישט געגעבן אַן־פעלגרינא מאגנעזיע. פֿון מאַרטיני איז אָנגעקומען אַ קוזינע פֿון אים. מיט אונדז האָט ער געמאַכט מיטאָג. נאָכמיטאָג האָב איך זיך געפֿילט מאַדנע, עס האָט זיך אויסגעזען, אַז מיין גליק האָט זיך פֿאַרענדיקט. דער טאַטע האָט באַגלייט זיין קוזינע צום באַן, דערנאָך האָבן מיר געמאַכט מיטאָג.

מיר זיינען יענעם אוונט נישט ארויסגעגאנגען שפאצירן. האָט דער טאַטע געזאָגט צו דער מאַמע: איך גיי צו מיינע חברים ביים באַר. אַרום 10:00 ער אומגעקערט היים קראַמפּינג און פֿאַנטינג מיט אַ בלאַס פנים, פֿאַרשטיינערט דורך אַ שטאַרק פינג אין זיין קאַסטן. — טערעסא, מאך מיר א קאפעלע. בשעת דער טאַטע האָט געגאַסט אויפן בעט, בין איך געלאָפן מיט אַ מומע צו רופן אַ דאָקטער 50 מעטער אָוועק. ער איז גלייך געקומען, אבער דערווייל האט מיין פאטער אויפגעהערט צו לעבן. שפעטער האבן מיר זיך דערוווסט, אז די ארטע האט זיך צעבראכן. סײַ ווי סײַ וואָלט געווען גאַרנישט צו טאָן, דער טאַטע איז דורכגעגאנגען דורך די טיר פון הימל און פלו צו הימל. עס איז געווען דעם 17טן פעברואר 1951. א גאנצע נאכט בין איך געבליבן מיט די אויגן פארבונדן אויף מיין פאטער'ס הילפסלאזן קערפער. מיין קאָפּ האָט זיך געדרימלט, אַ געמיש פֿון מיגראַינע און קאָפּשווינדל, וואָס האָט מיך פּמעט אָוועקגענומען פֿון יענעם צימער, וווּ אַלע חפצים זיינען געוואָרן האַס, ווייל זיי זיינען געווען עדות פֿון אַן אומגערעכטן טויט. כ'האב קיינמאל נישט אויפגעהערט טראכטן וועגן דעם פאטער און דעם גרויסן גורל, וואס האט מיר געווארט אין דאמאדאסאל, די טרערן האבן זיך מער נישט געקאנט ארויסגיין פון די אויגן, ווייל זיי זענען געווארן טרוקענע פון וויינען. אז גאט האב איך זיך פארשטעלט ביי אַן אוועקגיין אין דער בלענדיקער ליכטיק איבער דער מיזרטיפון מסינה, וואו האט ער זיך באהאלטן? פארוואס האט ער אונדז

פארלאזן? פארוואס האט ער מיר אזוי פיל פארפירט? פארוואס יעצט ווען איך האב געפונען מיין פאטער איז ער אוועקגענומען געווארן פון מיר אויף אייביק? וואָס איז געווען די פונט פון דעם טראַגעדיע? איצט אַז גאָט דאָ אין דאָמאָדאָססאָלאַ געווען אַנדערש, ווייט, ילוסיוו, ער געווען געמאכט פון פינצטערניש, ילוסיוו און ימפּאַלפּאַבאַל, ביטער, אַ גאָט איך ניט מער געוואוסט צי צו צוטרוי ווידער אָדער איגנאָרירן פֿאַר די מנוחה פון מיין טעג. נעכט און נעכט בין איך געבליבן שטיל, האלטן וואך מיט די אויגן אנגעשטרענגט אין דער פינצטערניש, כמעט געהאפט, אז מיטן אנקומען פון טאג וועט אלעס זיך אומקערן צו ווי פריער. איך יענע מיאוסע טעג מיט מיין פאמיליע אויפן ראנד פון א תהום, האב איך פארשטאנען, אז געדן איז נישט קיין פלאץ פאר קליינע מיידלעך.

איינע פון יענע נעכט, אינדערפרי בין איך צוזאמגעפאלן און נאך א געמוטשעט שלאף בין איך איינגעזונקען געווארן אין א זיסן חלום: איך האב מיך געפונען אויפן אזערע, דעמאלט האט זיך צו מיר באוויזן מיין פאטער מיט די אויגן און פנים איינגעטונקען אין א הימלישער ליכט. איצט האט זיין פנים מער נישט געליטן און ווידער געווען שיין. ער האט זיס געשמייכלט צו מיר, גענומען מיין האנט, מיך ארומגענומען און אנגעהויבן רעדן מיט מיר. "מיין קינד – האָט ער געזאָגט – וואָס איך וויל דיר איצט זאָגן איז מיין ליבע, דאָס אַלץ גוטס וואָס איך וויל פֿאַר דיר. אומשטענדן האָבן געמאַכט, אַז מיר קענען...". זיך ניט. איך באַדויערן, אַז איך האָב דיר נישט געזען אויפֿוואַקסן.

טיילמאל טראכט איך וועגן יענעם חלום און מיין לעצטער נסיעה, איך טראכט וועגן ווען דער האר וועט מיך רופן, איך וויל מיך פארשטעלן, אז ווען איך אריבער די טיר פון הימל וועט אויף מיר ווארטן דער טאטע, אנגעטאן ווי יענעם אוונט האט ער מיך גענומען צום הימל. סינעמא: מיט אים האָבן מיר פילע זאכן צו זאָגן יעדער אנדערע, מיר מוזן שטענדיק נעמען זיך ווידער אַז שמועס ינטעראַפּטיד אין אַז קאַלט פעברואר נאַכט. עס וואָלט זיין דער בעסטער וועג, איך טראַכטן, צו אָנהייבן מיין לעצטע נסיעה.

די מאמע איז געבליבן פארצווייפלט מיט פיר קינדער און נישט קיין פענסיע, ווייל דער טאטע איז געווען א פשוטער שוסטער. די גאנצע קעלטן און אלע ווייטיקן איז דער וועלט האט זיך אראפגעלאזט אויף אונדזער ארעמער עמיגראנט־פאמיליע.

ווייט פון אונדזער לאנד, ווייט פון לעבן, זיינען מיר געווען זאמד־קערנדל, וואס האט געשלעפט פון דעם וויסטן ווינט.

מיין מאמע האט פארלוירן זיך און איר גאנצע נשמה. זי איז געווארן א לידיקע שיל. זיי קערפער איז געווען צוגעצויגן ווי א שטיקל האלץ, ער האט קיינמאל נישט אויפגעהערט צו פארלירן, און זיי פארלוירענער בליק, איך בלייבן און

אויסדרוקטלאזער פנים, איז געבליבן פארבונדן גאנצע מינוטן צו א ווייטן, צום פאטערם קבר. זי איז געווארן ווי א גייסט פארמאגט פון דער אוממעגליכקייט פון פארגעסן. איך האב געפילט דעם מאמענט ווען זי וואלט פאלן און זינקען אין א פארצווייפלונג און קיין וועג אויס. איך האב זי געפרואווט צו שאקלען, איך האב גערעדט מיט איר פרובירט זי אויפצופרייען. אומגלויבלעך, אַז די ראָלעס זענען גאָר פאַרקערט: עס איז געווען די טאַכטער וואָס האָט טרייסט איר מוטער, דערציילט איר מעשיות צו צוגרייטן איר פֿאַר לעבן און איר מאַן און העלפן איר פֿאַרגעסן. איך, די עלטסטע טאכטער, בין נאך נישט געווארן 15 יאר.

נאָכן מיטאַג בין איך צוריק געגאַנגען צו דער אַרבעט ביים פֿעטער, כדי צו פֿאַרדינען נאָך אַ פֿאַר סענט. איך איז געווען דער איינער טריינג צו האַלטן די פּלאַם פון האַפענונג לעבעדיק. אבער צום סוף ווייס איך נישט, וויא אפּשר מיט דער כח פון פארצווייפלונג, האט צווישן איין וויי און אן אנדערן גענומען די גאנצע וועלט אויף אירע פלייצעס און לאנגזאם צוריק צוגעפארן צו זיין א נייטער, נייען א פאר רעקלעך און קליידונגען.

קאפיטל צען - די שיין טוסאָ

אין מאי, דעם זעלבן יאר איז מיין קליינע ברודער קראנק געווארן מיט מיזעלס, און איך האב אים אויך געכאפט, ווייל מיר שוין נישט קאנטראקטירט. בשעת איך בין געווען אין בעט האָב איך געהערט ווי מיין מוטער עפֿנט די טיר. עמעץ האט אנגעקלונגען אויפן טיר. דערנאָך איך געהערט די קולות פון זיזי און מיטשעלילאָ. איך האב זיך באזארגט: פריער האבן זיי מיך קיינמאל נישט געפירט קיין דאמאָדאסאל עצה זען מיין עלטערן און איצט האבן זיי זיך באוויזן. זיי זיינען געבליבן ארום און ווארן דאן זיינען אביסל אנטוישט אוועקגעפארן ווייל זיי האבן געהאפט, אז איך וועל מיט זיי אומקערן קיין סיסילי. אין נאוועמבער איז אנגעקומען א בריעף מיט שווארצע גרענעצן. די מאמע האט זיך דערשראקן און די האנט האט געציטערט, ווען זי האט זי געעפנט. איך האב זי געזען וויינען: זיזי האט געמאלדן דעם טויט פונעם זיידן טורי. זיי געפונען אים טויט אין די באַרדאָנאַרָ קאָנטריסייד אויף 8 נאוועמבער. ער איז געווען 87 יאָר אַלט. די ווייטערדיקע יאר איז געווען נאך א גרעסערע אנטוישונג, ווען דאס צופעליק האבן די אויספארשונגען געפירט צו דער טויט־אורזאך צוליב דער דערשטיקונג, מיט א טיכל אין האלדז, געפונען ביי דער עקסהומאציע. די פֿאַרברעכן איז געווען באגאנגען דורך אַ פרוי צוזאַמען מיט איר ברודער, שכנים אין די קאָנטריסייד, צו גנבענען די פענסיע פון 11,000 לירע. זי האָט שפעטער געדינט 24 יאָר אין טורמע און ער האָט געדינט 12 יאָר פֿאַר מיטאַרבעט.

כ'האב ווייטער געווען טרויעריק. מיט ווייניק געלט האבן מיר נישט געקענט באקומען מיט 5 מענטשן. מיט טילדע האָט מיר אַדווייז צו נעמען אַ פֿאַלש דיסמיסאַל

אַזוי איך קען פאַרשרייבן אין די באַשעפטיקונג אָפּיס. איך בין אָפּט געגאנגען צו קאָנטראָלירן צי עס איז קיין אַרבעט, אָבער עס איז געווען קליין האָפענונג. איך אפרי ל האבן איך זיך דערוווסט, אז זיי האבן זיך אנגענומען עטלעכע מיידלעך אין א 53 פאבריק. זיי האבן עס נישט געדארפט, זייערע טאטע האבן שוין געהאט ארבעט. אַזוי איך געגאנגען צו די אָפּיס צו פראָטעסטירן: איך דארף צו אַרבעטן מער ווי די אנדערע. איך מאי, ביך איך ענדלעך אריין אין א פאבריק, ווי זיי האבן פראדוצירט עלאסטישע באנדן, שוך־שנוץ, בענדן און טובולארן פאר עלעקטרישע דראטן. שווער אַרבעט מיט וואכנשריפט שיפּץ 6-13 און 13-21. איך די אינטערוואלן ביך איך אויך געגאנגען צו דער פוטער, צו פארגיין מיין געצאָלט, און געבן מיין מאמע רעליעף.

אויגוסט איז געקומען. פֿאַר די האָלידייַס, קאָמאַרע גראַזיאַ האט צו גיין צו סיסילי צו באַזוכן איר עלטער מוטער. איך האבן אויך באשלאסן צו פארלאזן מיט מיין טאכטער. מיר זיינען אוועקגעפארן מיט באן קיין מילאן, און דערנאך קיין רויס, וואו מיר זיינען אנגעקומען ביינאכט. מיר האבן געמוזט ווארטן עטלעכע שעהן אויפן באן קיין סיסילי.

אויף דער סטאנציע האבן מיר געפונען עטליכע ווילדזשערז, און צווישן זיי א קארליק אקטיאר פון נאווארא, סאלוואטארע פורני, און אזעלנער וואס איך געדענק נישט זיין נאמען. בשעת פרוי גרעזיע האט זיך גערוט אויף א באנק, האט מען מיך פארבעטן קאטערינע אויף א שפאציר. זיי גענומען אונדז צו פיאַזאַ עסעדראַ צו עסן מאָטערעללאַ. עס האָט זיך געפֿילט ווי איך האָב ווידער אָנגעהויבן צו לעבן.

ביים אנקומען פון דער שוין ענגער באן, האט די פרוי גראציע זיך געאיילט אריין מיט צוויי זעקלעך. די באַן האָט זיך גאָר ניט אָפּגעשטעלט און זי איז אַראָפּגעפֿאַלן אויף די שינעס. קאָטערינאַ, איך און דער גאנצער מאַסע געשריגן צו די אייביק פאטער ווי מיר געצויגן איר פול פון ברוזאַ אָבער נס לעבעדיק. זי האָט זיך אָפּגעזאָגט צו ברענגען אין שפיטאַל. נאך א שעה איז דער באן אוועק. פאר מיטאג זענען מיר אנגעקומען צו דער טערמע וויגליאטארע סטאנציע וואו מיר האבן גענומען דעם באס וואס האט אונז געפירט קיין נאָוואַראַ סיציליע, געסט פון זידי און מיטשעריללאַ.

זיי האבן אונדז אויפגענומען, ווי כבודגעסט. מיר זיינען אלע דריי געווען יענע נאכט אין בעט, איך און קאטערינא האבן נישט געשלאפן קיין ווינק. פרוי גראזיא איז געווען פול מיט ווייטיק. אין דער זעלביקער נאכט איז געווען א יבערראשן: עטלעכע יונגע מענטשן סערענאדיד אונדז מיט דער גיטארע און פידל, אבער דער פעטער מיטשעריללא האט זיי געטרונקען אוועק.

קאטערינא ס מוטער איז כמעט אלע איר צייט אין בעט. ער איז ארויס בלויז צוויי מאל אין צען טעג צו באזוכן זיין עלטער מוטער. נאכמיטאג בין איך געגאנגען באזוכן מייע קלאסן און פריינד פון דער לאבאראטאריע. אינאטאג האבן איך אויך געזען א שולחבר, וועלכער איז געקומען מיט ארומנעמען. ער האט געהאלטן א וועלאסיפעד ביי דער האנט און איך האב אים געבעטן ער זאל מיך נעמען אויף א פאר. צוריק דעמאלט, נאווארא האט קיינמאל געזען א מיידל אויף א וועלאסיפעד. ווי באלד זי האט זיך דערוואסט, האט זי מיך אויסגעשראקן: — דו ביסט געווארן אן אייל, איך וואלט זיך קיינמאל נישט פארגעשטעלט אזעלכע זאכן.

צוריק אין דאמאדאסאלא, פרוי גראזיא איז סטראגאלינג צו צוריקקריגן. נאך דעם פאל, ארטראסיס ווייטיק גענומען איבער. ער האט זיך ערשט געמוטיקט, ווען ער איז מיט זיין משפחה געגאנגען אויף א פארטיי, ווו מע האט מיך אויך פארבעטן.

איך בין צוריק געגאנגען צו דער ארבעט אין דער פאבריק און ביים פעטער, אבער איך האב געדארפט נייע איבערלעבונגען. איין טאג, בשעת באזוכן די פאריש פון סאן אפראוטשט מיר צו פרעגן מיר Giuseppe Benetti געוואסן און פראטאסיא, דאן עטלעכע פראגעס. איך האב אים געטרויט אים אלע מייע צער. ער האט מיך דערמוטיקט און געזאגט: „קום זונטיק נאכמיטאג אין דער אראטאריע. דארטן וועט איר געפינען דעם פרעזידענט פון דער קאטוילישער אקציע סיגנארינא גערמאנע, וואס וועט אייך באקענען מיט די מיידלעך און אייך געבן א סך גוטע עצות.“ איך האב זיך גלייך געפונען בלייבט: מיט אביסל שעמקייט, האבן איך אנגעהויבן זיך פריינד. איך האב מורא געהאט נישט צו וויסן ווי צו רעדן אבער מיט גאטס הילף בין איך איבערגעקומען די ערשטע שוועריגקייטן. איך האב גערן געלייענט די צייטונג פון דער פארבאנד מיט באוונדערן די גרינדער ארמידא בארעללי: א דאנק איר איז מיין לעבן געווארן פארבעסערט. ווען די פאבריק שיפטן האט עס דערלויבט, בין איך געגאנגען אין דער מארגמאסע 7, וואו איך האב געטראפן דאן בענעטי, וועלכען איך האב געטראגן מיין גייסטיקער דירעקטאר. זונטיק האבן איך געטראפן צו פארברענגען א שעהן ביי דער גוטער פרעסע שטעלע פאר דער קירכע. זיי שפעטער פארבעטן

קאָנסיל. מיט אַלע די קאָמיטמאַנץ איך פעלץ וויכטיק און ACLI מיר צו פאַרבינדן די דערגרייכט.

מיינע חברים אין דער פאבריק האבן מיך געהאלטן פאר גרויסער, אבער איך האב נישט געפילט אומבאַקוועם, למעשה האב איך מתפלל געווען פאר זיי און זיי צוריקגערופן ווען זיי האבן גערעדט ווילד אין די טוישונגען פארן אנהויבן די שיפט.

פרק עלף - פאָרצעליי פנים

איין זומער זונטיק האָט דער פרעזידענט פון דער דײַטשישער קאָטוילישער אקציע אָרגאַניזירט אַ רייזע צו די בערג. מיט די ביסל געלט לינקס איך איז געווען ביכולת צו דערנאָך מיט Goglio באַצאָלן די פרייז פון דער יאָדע. מיר אנגעקומען מיט ויטאָבוס צו איך האָב באַטראַכט די Crampiole און דאָן צו פֿיס צו Alpe Devero קאַבלע מאַשין צו שיינקייט פון די בערג באדעקט מיט בלומען: ראָדאָדענדראָן, באַטערקיפס, ווילד אָרכידז. בלובעריז צו סעודה אויף. קאַבינס מיט שטיינערנע דעכער און הילצערנע פענצטער, פֿון וועמענס פענצטערלעך האָבן געהאנגען העל רויטע און ראָזע געראַניומס. איך האָב געפֿרעגט גערמאַנען, וווּ האָט זיך פֿאַרענדיקט דער וועג. ווען מיר זענען מיד, מיר וועלן האַלטן פֿאַר אַ פֿאַקט לאַנטש "אַרום 13:00 האָבן מיר זיך אָפּגעשטעלט צו טרינקען די קלאָר וואַסער וואָס פּלאָוז פון אַ שטיין צו די טאָל. נאכ ן עסן, דאווענע ן או ן זינגע ן האב ן מיר זיך אוועק אויפן צוריק רייזע. כ'האב געציטערט פון פרייד: כ'האב קיין מאל נישט פארבראכט אזא שיינעם טאג. אין שטוב האָב איך אַלץ דערציילט דער מאַמען און איך האָב געזען איר שמייכלען.

אַמאָל און דעמאָלט איך באקומען פֿאַסט פון אַ פריינד פון נאָוואַראַ סיסיליאַ: ער געבעטן צו געפֿינען אים אַ אַרבעט אין דאָמאָדאָססאָלאַ אַזוי מיר קענען טרעפן זיך. איך איז געווען זייער צעמישט אָבער צופרידן אַז עמעצער איז געווען אין ליבע אין מיר. פֿון דאָמאָדאָססאָלאַ איז אויך געווען אַ יינגל, נאָר איך האָב אים ניט געפֿעלן: אין דער פֿרי האָט ער געטרונקען אַ שאַס גראַפֿע און אַלע מאָל געהאַט רויטע באַקן.

די מאָרגן קלערן געוויזן מיר דעם וועג צו די קאַנוואַנט, אָבער אין דער זעלביקער צײַט איך לייקט קינדער און דער געדאַנק פון סטאַרטינג אַ משפּחה. איך האב זיך פארטרוןט צום רצון, איך האב פארברענגט די זונטיקע נאכמיטאגן אין דער רעדאקציע, מיט מיינע פריינד, מיט מיינע פריינד, צום פלאנירונגן די וואכנדיקע קאטעגאָריען. עטלעכע זונטיקע זענען מיר געגאנגען אין די אָראַטאָריעס פון

די ארומיקע שטעטלעך. די אויטאָבוס־נסיעה האָט מיך געטשעפעט, אָבער די מוט האָט איבערגעטראָגן עטלעכע קליינע לייזן.

און די אָראַטאָרי אָרגאַניזירט אַ יאָדע: אַ פּילגרימ-נעסיע ACLI אויף מאי 1, 1954, די צו די מיזבייך פון די מאַדאַנאַ די אָראַפּאַ אין דער מאָרגן און אַ מיטינג דורך די אין די נאַכמיטאָג. איך איז געווען איינער פון די Biella אַנעראַבאַל פּאַסטאָר אין ערשטער צו צייכן אַרויף צוזאַמען מיט מיין פּריינד און איר בויפרענד פיערינאָ. 2. בוסעס פול מיט יונג מענטשן לינקס. צווישן זיי אַ שעמעוודיק בלאַנדע יינגל וואָס איך האָב שוין ערגעץ געזען. עס איז געווען ער: דער אַרבעטער פון דער קאַנסטראַקשאַן פירמע וווּ איך געגאַנגען צו רופן די פוטער ס קאַסטאַמערז. פּירינאָ האָט אים באַקענען צו מיר: ער איז געווען זיין קוזינע. ביי טאג האט ער קיינמאל נישט איבערגעלאזט זיין בליק אויף מיר. ווען איך בין געקומען אַהיים האָב איך דערציילט דער מאַמען דערפון. דעם אנדערן אָוונט איך געזען אים אונטער די קליין באַלקאָן פון די צימער ליגן אויף דער ערשטער שטאָק. מאַם, מאַמע, קום זען: דאָרט איז דער יינגל וואָס איך באגעגנט אין ביעלאָ. "און זי מיט " אַ האַלבן שמייכל, "ס'איז דאָך קלאָר, אַז ער האַלט אַיך אָן. צומאָרגן ס אי אַוונט, געגאַנגען מיט אַ חבר, האַב איך אים געטראפן פאַר מיר. זי האט שעמעוודיק געפרעגט צי זי קען קומען מיט אונדז. אביסל אומזיכער האב איך אנגענומען. מיר האבן געבראכט די אייז, מיט שמועסן וועגן דעם און יענע. אַמאָל די נאַכמיטאָג שיפט אין דער פּאַבריק איז געווען איבער ער באגלייט מיר היים. אין איי און אונטער האב איך אים אויפגענומען, אים פארשטעלן פאַר זיי און מאמען, וועלכע האט אים זייער גוט באגריסן. אין זיי און פרייער צייט, האט ער באזוכט אים און רעדאקציע. דעמאלט זיינען יינגלעך און מיידלעך צעשיידט געווארן, נאָר ביי אים ענדע אַ האבן זיי זיך געקענט מיטןגז ACLI טרעפן. מיר אויך אַטענדאַד.

מיין מאמע, טראץ געקומען פון סיסילי, וואו צוויי יינגלעך האבן זיך נישט געקענט ארויסגיין אליין, האט אונדז געגעבן בטחון, און מיר האבן אנגעהויבן א פרידלעכן רייזע. דזשיוזע האט מיר דערציילט, אז ער האט געטראפן מיין פאטער: צו פארדינען עטלעכע געלט, ווייל עס זיינען געווען 4 קינדער און נאָר דער טאטע האט געארבעט, האט ער אלס יינגל, עטלעכע שליחות געטאן פאַר די פינאַנציאַרן פון דער קאַזאַרמע, עטלעכע טריט, פון זיי און הויז. מאל ער האט געבראכט זייער שיכלעך צו מיין טאַטע פאַר ריפערז. איך האב צוגעהערט מיט פארגעניגן.

ער האָט מיר געזאָגט עפעס אַנדערש: ווען דעם 16טן סעפטעמבער 1950 בין איך דורכגעגאַנגען רוים צו דערגרייכן דאָמאָדאָסאָלאָ, האָבן מיר זיך כמעט געטראָפן. גיוס, ווי איך רופ אים נאָך, איז אַנגעקומען מיטן וועלאָסיפעד צום הייליקן יאָר. אַן

אָדווענטשעראָס רייזע: ער לינקס דאָמאָדאָססאָלאַ צוזאַמען מיט אַ גאַלעך פון די טאַל וואָס פעדאָלד געשווינד אין באַרג שיך. עס איז כמעט אוממעגלעך צו נאָכפּאָלגן אים. ער האָט זיך נאָר אָפּגעשטעלט ווען ער האָט געזען עטלעכע גרינס גאַרטן צו באַקומען אַ סאַלאַט. האלבֿוועג פון דער רייזע איז גיוס געבליבן אליין. אויפן וועג האט ער געפונען אַ גאס פארקויפער מיט אן אלטן וועלאָסיפעד אָנגעלאָדן מיט אָפּפּאַל צו פארקויפן. זיי האבן זיך געמאכט איינער די אנדערע ביז רויס.

אויגוסט איז געקומען. די פֿאַבריק האָט זיך פֿאַרמאַכט פֿאַר יום־טובֿים, און איך האָב באַשלאָסן צו גיין באַזוכן מיין שוועסטער ראָסאַ, וואָס האָט זיך קאָנוואַלעסטירט אין די היללס אויפֿן לייק מערגאָזאַ. איך האב געבעטן די נאנד, וואס האבן געפירט דאסם עס Giuse. הויז, צו בלייבן א פארטעג. איך האָב נאָר דערמאנט דעם געדאַנק צו זענען געווען אנדערע מיידל אויף יום טוב אין די הויז. צווישן זיי געפינען זיך די ביוטיאנישער נישט פון א נזיר. דעם 15טן אינדערפרי, דעם סעודה פון העלאת הקבר, האט ער אונדז צוגערופן צו זיין צימער נאך דער מאסן צו פירן. ער האָט אָנגעפֿילט אונדזער פנים מיט פֿאַרשידענע קרים, טוש און ליפנשטיקן: מיר האָבן אויסגעזען ווי וואָקס־סטאַטועס. מיטאג האט די נזיר מומע צוריקגערופן איר פלימעניצע: עס האט נישט געהאט קיין שום טעם אז זי זאל אונדז אזוי באהאנדלען.

נאָכמיטאָג, קוקנדיק אויף דער אָזערע פֿון פענסטער, האָב איך געזען גיוס אַרויסקומען. איך האָב נישט געוואָלט זען מיט דעם פֿאַרצעליין פנים. דערזען מיך ביי דער טיר, האט ער מיך כמעט נישט דערקענט. איך האָב זיך אַנטשולדיקט, דערקלערט אַז עס איז געווען אַן עקספּערימענט און די אנדערע גערלז זענען אויך פארוואנדלען. נאכמיטאג זענען מיר געגאנגען אין גארטן פונעם הויז. צום אוונט האט ער מיר באגריסט: "זעטן באלד אין דאמאָדאָסאלא, אבער מיט די פנים אזוי ריי און פריש, ווי פריער.

קאפיטל צוועלף - וויאָלעט

אַמאָל די צוויי וואָכן פון יום טוב זענען איבער, איך בין צוריק צו אַרבעטן אין די פאַבריק אויף די שיפט פון 13:00 צו 21:00. בשעת איך האָב טרעדיד באַבינס אין די שפינדל פון אָבער אין דער זעלביקער צייט איך האט נישט, Giuse די מאשינען איך געדאַנק וועגן האָבן אַ גרויס פאַרלאַנג צו זען אים. אום 9 אזייגער נאכמיטאג האט די סירענע געבלאזן און מיין הארץ האט אנגעהויבן קלאפן שנעל. האָב איך געשטעמפלט דעם טעקע, האָב איך ביים אַרויסגאַנג פונעם טויער געזען אַ וועלאָסיפעד אין דער האַלב-פינצטערניש. עס איז טאַקע געווען ער: ער איז געקומען צו מיר, האָט אַ שעמעוודיקער געקוקט אויף מיין פנים און געזאָגט: "איך האָב דיר אַזוי פשוט ליב." ער האָט מיך געמאַכט זיצן אויפן רער פונעם וועלאָסיפעד און מיך אַהיים גענומען. מיר האבן זיך אויסגעביטן א פשוטן גוטן נאכט־גרוס. דאס איז געווען כמעט יעדן טאג. זונטיק נאָכמיטאָג האָבן מיר גענומען עטלעכע בייק רידעס אין די נירביי דערפער. איין טאָג ער גענומען מיר צו זיין הויז צו באַקענען מיר צו מיין טאַטע און מאָם, צוויי שוועסטער און אַ ברודער. ביסלעכווייז זי אויך באַקענען מיר צו איר פעטער און קאַזאַנז ווי אַ פריינד.

ווען מיין מאָם געזען אונדז פון די באַלקאָן זי געמאַכט אונדז קומען אַרויף צו די הויז. בשעת זי דאַטיד אויף דעם יינגל, איך איז געווען זייער ניט באַשלאָסן. דעם 8טן דעצעמבער, דער טאָג פון דער יממאַקולאַטע פאַרשטעלונג, מיין נאָמען טאָג, די דאַרבעל קלאַנג. עס איז געווען דער בלומיסט, וואָס האָט מיר דערלאַנגט אַ בוקעט האט מיר געשיקט זיין בעסטער וויל. "וואָס אַ אַנטווישונג Giuse, רויטע קאַרנאַץ". מאָם ווען איך געעפנט דעם צעטל: עס איז נישט ער, אָבער אַ 14-יאַר-אַלט יינגל איך באגעגנט דורך צופאַל. עס האט געזאָגט "איך ליבע איר" מיט כסימע. אפֿשר האָט ער געמיינט, אַז איך בין זיין עלטער.

אויף ניטל יוו האָט זיך גיוס געוויזן מיט אַ גרויס פאַרביק וואַזע פול פון טשאַקלאַץ און אַ גרוס קאָרט. איך האב אים געדאנקט, און מיך זיינען צוזאמען געגאנגען צום האלבער מאסע. ווען ער איז צוריק אַהיים האָט ער מיר געזאָגט: "מאָרגן דאָרף איך גיין מיט מיין משפחה עסן מיטאג מיט מיינע קרובים. איך וועל דיך ווידער זען אויף באַקסינג טאָג." דעם 26טן אינדערפרי האָב איך געזאָגט צו מיין מאַמען "איך גיי מער נישט אַרויס מיט יענעם יינגל, איך גיב אים צוריק די וואַזע, איך וויל נישט קיין התחייבויות." און זי מיט אַ שטרענגן בליק: "דו ביסט משוגע, איר וואַלט דאָס געקענט טאָן ווען איר וואַלט מיט נישט שוין געגעסן די טשאַקלאַץ."

אין די ווייטערדיקע טעג איז גיזער געקומען ווי געוויינטלעך, מיך אפנעמען פון דער ארבעט. אויף דער אויסשטרעקן פון וועג צו פֿיס אָדער אויף די רער פון די וועלאָסיפעד איך פמעט נישט גערעדט צו אים. אויף נייַ-יאָר טאָג 1955 בין איך געגאָנגען אין מאַסן. ער איז אויך געווען דארט און צום סוף האט ער מיך באַגלייט אַהיים. ביי דער טיר האט ער צו מיר געזאָגט: "מעג איך וויסן וואס דו האסט אין זינען צו מאכן מיר אזוי ליידן, "און א טרער איז אים אנטלאפן אין די אויגן. דאָס שטרוי האָט צעבראָכן דעם קעמלס רוקן און איך האָב אים געגעבן אַ שמייכל. ער האָט מיר געגעבן אַ קוש און געזאָגט: "היינט נאָכמיטאָג וועל איך דיך אויפנעמען צו גיין צו וועספערס אויפן באַרג קלוב." איך האב ACLI קאַלוואַריאַ. נאָך וועספערס וועט מען ווייזן אַ פילם אין אנגענומען און מיר האבן זיך געזעגנט. איך האָב עס געמאָלדן אין שטוב און די מאַמע "האָט געזאָגט צופֿרידן": "אַזאַ גוטן יינגל וואַלט איר ווידער ניט געפֿונען."

ביי 2:00 מיר לינקס פֿאַר קאַלוואַרי צוזאמען די מולע שפור מיט די טשאַפּעלס פון די איינמאָל זענען מיר דערגרייכט צום בית המקדש, האָבן מיר געזונגען Via Crucis. וועספערס און נאָך דער ברכה זענען מיר געגאָנגען צום קלוב. איך געדענק נישט דעם טיטל פון דעם פילם, אָבער עס איז געווען זייער נודנע, אַזוי איך פֿאַרשלאָגן מיר גיין צוריק צו דער שטאָט אין די קאַטענאַ קינאַ, וווּ מיר געראטן צו הנאה אַ בעסער פילם, "גערופן "וויאָלעט".

אין אפריל, טראַוואַלינג מיט די באַן דורך די וויגעזאַ טאָל און די סענטאָוואַלי, מיר געגאנגען מיט זיין עלטערן צו די בלום פּלאָט פּעסטיווואַל אין לאַקאַרנאַ. מיר האבן זיך געטראפן מיט דזשיוסעס גאם, וועלכער האט מיך פארשטעלט אלס "כאַווערטע". ער האט אריינגעשטעקט די הענט אין די קעשענעס און ארויסגענומען פון זיין בייטל 10 שווייצער פראנקן, זיי געגעבן גיוס און געזאָגט "גוט געטאן, ווען טוט איר חתונה?". מיר האבן זיך געקוקט, מיר האבן קיינמאל נישט גערעדט.

אין די פאלגענדע טעג מיר אנגעהויבן צו פארוויילן די געדאנק פון חתונה. מיר אפילו גערעדט וועגן אים אין שטוב. די מאמע איז געווען צופרידן אבער אין דער זעלביקער צייט עס זענען געווען ווייניק פינאנציעל פאסאבילאטיז. ביסלעכווייז מיר געקויפט א ביסל שיץ און עטלעכע ונטערוועש. מיר האבן נישט געהאט קיין באזונדערע באדערפענישן. מיר זיינען געגאנגען זוכן א קליינע באשיידענע דירה. מיר געפונען עס אין די אלטע מאטא דיסטריקט און דעריבער שטעלן די חתונה טאג: מאנטאג 19 סעפטעמבער. איך בין מיט מיין מאמע געגאנגען אין דער פאנזאראסא-שטאף-געשעפט, אפקויפן די שנורל פאר דער חתונה-קלייד, און אים צוגענומען צו פרוי טילדע, דער פוטעריע, וועלכע האט מיר שטענדיק צוגעזאגט זיך מיט ליבשאפט.

ביים שטעטל האט מיין מאמע געמוזט אונטערשרייבן די חתונה פארבאטן ווייל איך בין נאך געווען א קליינער. אויך גיוס 'עלטערן זענען געווען צופרידן. אין דער פאריש האט אונדז מאַנסינאָר פעללאַנדאָ געזאָגט שיינע ווערטער פון דערמוטיקונג: בלייב שטענדיק באַשיידן מיט אַ פלאַץ פון אמונה צו פנים די פרייד און סאַראָז וואָס " לעבן ריזערווז פֿאַר אונדז. איך וועל לאָזן איר געפֿינען דעם רויט לויפער צוזאמען די "שיף".

מיר האבן געמוזט צוגרייטן די רשימה פון קרובים און פריינט, צו וועמען די Giuseppe טובות-טובה וועט זיך איבערגעגעבן, ווי געוויינטלעך. זייער ווייניק געסט מוטער האט געזאגט "צוויי פער משפחה." לאנגזאם האבן מיר דערגרייכט 35 מענטשן. מען האט אויסגעקליבן די עדות: דזשיוס'ס פעטער קארמעל און פארמיר פירינו, דער ארכיטעט פון אונדזער זיצונג. א וואָך איידער די חתונה די מענטשן צוגעגרייט אַ פֿאַרטיי פֿאַר אונדז. בעל Giuseppe Briacca אַראַטאָרי בעדאָד דורך דאָן פוריגאָ האָט געמאָלן אַ בילד פון גרוס אויפן באָרד און באשאפן אַ מגילה מיט דער רשימה פון פריינט. עס איז אויך געווען א טישל פארדעק מיט געבעקס און געטראנקן. אין דער אַראַטאָריע איז קיינמאָל געווען אַזאַ פֿאַרטיי. די קאַלעגיאַטע קירך פון סיינץ גערוואַסיאָ און פראַטאַסיאָ איז געווען רענאָווייטיד און די פֿאַרוועג איז געווען פול פון בויברעך און שטיינער, אָבער עטלעכע גרייט פרויען האבן זייער בעסטער צו ריין Giuseppe און Concetta עס אַרויף אין כּבֿוד פון

דעם 16טן סעפטעמבער זיינען זיי און מיטשערלא א אנגעקומען, אריבערגעפארן ווייל קאנקעטינער האט זיך חתונה טאן און ער האט זיך געמוזט באגלייטן אויפן מזבח, פארנומען דאס ארט, וואס איז שוין נישט געווען.

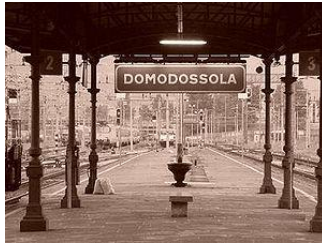
דערווייל זיינען אנגעקומען עטלעכע קליינע מתנות: א קאווע־פעט, א קאווע־מיל, ראסאליא־גלעזעלע, צעטלעך און געהייםן פון די קרובים און פריינט, וואס האבן באקומען די טובה, א קיר־שטעל טפון פירינום און זיינע פעטער. די וואָמען סקאַטהאַליק קאַמף האט אונדז אַ בעדסייד געמעל מיט די הייליק משפחה, די אַסיסטאַנט דאָן בענעטטי אַ ווונדערלעך גרין בלום וואָזע מיט זילבער דעקעריישאַנז.

די נאַכט פריער איז געווען לאַנג. איך האב געטראכט פון מיין מאמע וואס איז געבליבן מיט דריי קליינע קינדער און מיט ווייניג מיטלען. "איר האָט קליין אמונה, האָט די אַראַטאַריע שול דיר נישט געלערנט אַז עס איז שטענדיק השגחה אין לעבן, "איך געזאגט צו מיר. מאנטאג דעם 19טן בין איך אויפגעשטאנען אום זיבן. פרוי טילדע איז אנגעקומען אין די שנירל קלייד. ער האט מיך אנגעטאן און צוגעפאסט דעם שלייער וואס איך האב געקויפט אין מילאן. אין 9:00 דער טאַקסי אנגעקומען צו נעמען מיר צו קירך. איך איז געווען צעמישט, איך געפונען אַ ים פון מענטשן וואָטשינג מיר. דזשיוס איז שוין געווען ביים מזבח און געוואַרט אויף מיר מיטן בוקעט מאַראַנץ בלומען, באַגלייט פֿון זיין שוועסטער ראָזע, ווייל די מאַמע אַלימפיאַ וואָלט געווען צו יקסיטאַד וועגן דעם ערשטן קינד וואָס האָט חתונה געהאַט. איך בין אים צוגעקומען מיט אים באַגלייט פון דער פעטער מיטשעריל א אויפן רויטן לויפער.

די מאסע האט זיך אנגעהויבן. מאַנסינאָר פעללאַנדאַ איז אויך עמאַציאָנעל. איך געדענק אן דערמוטיקנדיקער דרשה, די ברכה פון די רינגען, די הבטחה פון לעבנס־לאנג געטריישאפט און צום סוף פון דער צערעמאָניע די חתימות. אויפן וועג ארויס פיער מאמע, וועלכע איז אויך אינעם מאמענט געווארן מיין מומע, האט אויף מיין ברוסט, ארויפגעלייגט די בעזעלע פון די פרויען פון קאטוילישער אקציע.

קאפיטל דרייצן - ניי לעבן

אַמאָל די סימכע אין דער קירך איז געווען איבער, יבערבייסן נאכגעגאנגען אין די צווישן איין קוש און צווייטן מיט די געסט האבן. Via Castellazzo באַר אין Grandazzi מיר געהאט אן אפערטיף מיט עטליכע פיצע און געבעקס. א ספעציעלע גרוס און קוש צו די מחותנים אָלימפיאַ און אַרמאַנדאַ וואָס זענען געגאנגען מיט די מאַמען צו באַקומען די טשעמאַדאַן, דעמאָלט ראָשט צו דער סטאַנציע צו כאַפֿן די 12.15 באַן פֿאַר זייער האַניק - כוידעש.

די מאמע האט אויסגעשריגן די אויגן. מי ר זיינען אריי אן קאמיע. דער סטאנציע-מייסטער האָט אָנגעזאַגט דעם אָפּפּאַר מיטן פייפן, בעת איך און דזשיוס האָבן זיך אַרויסגעבויגן דורכן פענצטער צו זאָגן אונדזער לעצטע זיי געזונט. די פאַסירונג פון אונדזער לעבן אנגעהויבן.

אַמאָל מיר אנגעקומען אין פּלאַראַנס מיר כּעדאַד צו דעם האָטעל אנגעוויזן דורך פרוי טילדע, די פּעריער. בייַם לוקסוס־אַרייַנגאַנג האָט מען אונדז באַגריסט פֿון מוזיק, דערנאָך האָט אונדז דער באַטלער גענומען אין צימער אויפֿן דריטן שטאָק. פֿאַר אונדז אַלץ איז געווען נייַ, אַפֿילו שלאָפֿן אין אַ טאַפּל בעט.

דער ערשטער טאָג מיר באזוכט די שטאָט, די רגע מיר געגאנגען צו פּיאַזאַל מיטשעלאַנגעלאָ וווּ איר קען באַוונדערן אַלע פּלאַראַנס. מיר האָבן גענומען עטלעכע ס אַפּאַראַט קען נעמען אַכט שוואַרץ און ווייס פּאַטאַס מיט אַ Giuse: פּאָטאַגראַפּס זעמל פון פילם.

אויף די דריט טאָג אָפּפּאַר פֿאַר רויס. דער האָטעל איז געווען מער באַשיידן ווייל די געלט געראטעוועט מיט קרבנות האט צו זיין גענוג. מיר האָבן זיך אָפּגעשטעלט פֿאַר אַ האט געזען אין די רוח יאָר און די Giuse פֿאַר טעג צו באַזוכן די פיר באַסיליקאַס וואָס טרעווי פּאַנטאַן. מיר האבן זיך אויך אומגעקערט צו דעם עסדראַקוואל, דער פון דער באַרימטער נאכט 53, ווען סיגנאר גראזיאן איז געפאלן אונטער דער באַן.

עס איז געקומען די צייט צו פארלאזן קיין סיסילי. נאָך אַ לאַנג רייזע די באַן אנגעקומען אין קאַלאַבריאַ און לעסאָף סיסילי קען זיין געזען פון ווילאָ סאַן גיאָוואַנני. דזשיוס האט הנאה געהאט פון יענע מאמענטן: מען האט אנגעלאדן די באן אויפן פערי-שיפל, די מאדאנינע הויך ארויף ביים אריינגאנג צום פארט פון מעסינא.

אויף דער סטאנציע, האבן אויף אונדז געווארט דער פעטער כרמלא, מאמע ס ברודער, מיט זיין פרוי גאעטאנא, און טעכטער ראזעטע און אנטוניעטא.

זיי האָבן אונדז באַגריסן ווי צוויי פרינץ. מיט זיינע געבליבן צוויי טעג באזוכן מעססינא: דער קאטעדראלער זייגער, וואס איך האב אלץ קינד, דערזען די מאדנע די מאנטאלטא, און אנדערע זייער שיינעם פלאץ.

עס איז געווען בלויז איין חסרון אין יענעם הויז: אין די מיטאָג צייט האָבן די פעטער און קאַזאַנז זיך אנגעטאן און אַנשטאָט פון זיצן ביי די טיש זיי געזאגט: "לאָמיר גיין אַ גיין צוזאַמען די ברעג." גיוס און איך זענען רעזיגניטיד אויס מיט פעטש. אַרום 23:00 זענען מיר אומגעקערט אַהיים און די מומע אנגעהויבן צו קאָכן. איין נאַכט האָט ער אַרײַנגעלייגט די שנעקן אין די שאָלן אינעם סאַוס, אָבער וואָס רעכנט איז ליבשאַפֿט, נישט געוויינהייטן.

אויפן דריטן טאג האבן זיי אונדז באגלייט צום באן, מיט עטלעכע טרערן. פעטער מיטשעריילאָ איז געווען ביי די טערמע וויגליאַטאַרע סטאַנציע מיט די טאַקסי שאַפער די מומע מאריקשיא און די מומע פעפינא האבן אויף אונדז, וצו דערגרייכן נאָוואַראַ. זיז געווארט אין דארף. עס איז טאַקע געווען ווי די פרינץ פון דאָמאָדאָססאַלאַ זענען אַנקומען.

צומארגנס זיינען מיט געגאנגען קיין באדיאוועטשיע, באזוכן אונדזער זיידעם באבען קאנעטטא, און טאטעס פעטער, שוועסטער און ברידער. אויפן קליינעם פלאץ מיט מיין באבעס טאבאק־קראם, האבן זיך פארזאמלט אסאך איינוווינער פון שטעטל, וועלכע האבן מיך געקענט אקוינד, און זיך גערופן צו אנדערע מענטשן: "קאנסעטינא" איז אנגעקומען מיט איר.

קושן, האַלדזן, רויטע פנימער. עס האָט מיר אויסגעזען ווי אַ חלום. פונקט פינף יאָר זענען דורכגעגאנגען זינט איך לינקס דער מדינה.

צו "Cauzi i Lupu" צוויי טעג שפעטער, מיר זענען באגלייט דורך די טאַקסי שאַפער טאַאַרמינאַ. מיטאג, האט ער אונדז געפירט אין רעסטאראן, ווו מען האט אונדז באדינט, מיט ווייסע הענטשקעס. איך און גיוס האָבן זיך אַנגעקוקט צו זאָגן: "וועט מיר

הָאָבן גענוג געלט. "באזוכט טאַָרמינאַ און דאַן קאַסטעלמאַלאַ אונטער אַ רעגן, צו די אָוונט מיר אומגעקערט צו נאַוואַראַ, מיד אָבער צופֿרידן

דעם אנדערן טאג עס איז שוין ציַיט צו צוריקקומען צו דאַמאַדאַססאַלאַ. די היסכייַוועס פון אַ ניַיַ לעבן אַווייטאַד אונדז

קאפיטל פערצן - אונדזער ערשטער נעסץ

כאָטש איך האָב שוין אונטערגענומען די נסיעה קיין דאָמאָדאָסאָלאַ אין 50' און 53', איז געווען ווי איך בין אַוועק צום ערשטן מאָל: איך האָב זיך געגאַנגען צו אַ נייַ לעבן ווי אַ פּאַר.

אַמאָל מיר האָבן פּאַרטיק באַרדינג די באַן אַנטו די פּראָם-שיפל מיר זענען אַרויף צו די טעראָסע צו זען די מאַדאַנינאַ פון די פּאַרט און סיסילי סלאָולי מאָווינג אַוועק.

מיט א טרערן האבן מיר זיך אומגעקערט צום וואגן, זיצנדיק אויף די הילצערנע בענק. ס'זיינען דעמאלט נישט געווען קיין באנק.

ווען עס איז געקומען נאכט, האבן מיר אנגעהויבן צו טומלן מיט די האלדז. מיטאמאל האבן מיר זיך אויפגעהויבן אקוקן דורכן פענצטער. אויף וויכטיקע סטאנציעס, האט דער סטאנציע-מאכטער הילכיק געזאגט דעם נאמען פון שטאט. אין נאַפלעס איז געווען "גוגליאַני" פאַר פאַרקויף פיצע אויף די טראָטוואַרס. ביטרע האט מען ערשט באקומען דאס געלט פון די רייזענדע, דערנאך איז דער באן אַוועק און מען איז געבליבן מיט געלט און פיצע.

ביסלעכווייז זענען מיר דערנענטערט געוואָרן צו מילאַן. אויף דער באַן קיין דאָמאָדאָסאָלאַ איך פעלן ווידער די עמאַציע איך האט יקספיריאַנסט פאַר די ערשטער מאָל 5 יאר פריער: לייק מאַגגיאַרע, די אַססאָלאַ בערג, די שטיין רופס. דאָס מאָל ארום מיטאג האבן מיר דערגרייכט אונדזער Giuse. צוזאַמען מיט מיין מאַן דעסטינאַציע.

גיוס אַרמאַנדאָס מוטער און פאטער ווארטן פאַר אונדז. עס איז געווען אַ סימכע: אויב זיי קען האָבן געמאכט די בעלז קלינגען.

א שנעל לאַנטש מיט מוטער אַלימפּיאַ און דעמאָלט אין אונדזער נייַ קינדער - צימער אין די מאָטאָ דיסטריקט צו ר. דעם אנדערן טאג איך ריזומד מיין אַרבעט אין דער אומגעקערט צו די קאַנסטראַקשאַן פּלאַץ Giuse פאַבריק און.

מיינע מחשבות זענען געגאַנגען צו מיין מוטער צוליב מיין פעלן פון שטיצע, אָבער מיין גייסטיקער דירעקטאָר דאָן בענעטי האָט מיך דערמוטיקט צו דאָוונען, און מיר פארזיכערט אז פילע מענטשן האבן איר ליב. מאל גיוס און איך געגאַנגען צו איר הויז.

פֿאַר לאָנטש, און זי ינדזשויד עס. דערווייל, איינער פון מיין שוועסטער האט געפונען אַ אַרבעט קאַנטריביוטינג ניִ שטיצן צו דער משפּחה.

באלד דערנאָכדעם, מיר מודיע צו מאָם, מאָם אָלימפיאַ און טאַטע אַרמאַנדאָ אַז זיי וועלן ווערן זיידע-באָבע אין יולי.

איך איז געווען סטאַרטינג צו פילן שוואַנגערשאַפט ומבאַקוועמקייט אָבער אַרבעט איז געווען פאַך. דעמאלט זיינען די אַרבעטער נישט געווען באשיצט ווי איצט. גיוס האט געראטן צו געפינען א בעסערע ארבעט ווי אויפן דרויסנדיקן קאנסטרוקציע-פלאַץ: א קליינע פאבריק וואס מאכט הילצערנע זאכן, ווי פאס-שטאפעס, געצייג פאר אויפרייסען וואל-שטעקן און אויך "פאונגי" "הילצערנע שפינען. (אין די פינפט חודש מיר אנגעהויבן צו באַזוכן די שאַפּס קוקן פֿאַר אַ וואַגאַן פֿאַר די צוקונפֿט ניִ - געבוירן. די ברייט איז שטענדיק געווען גרעסער ווי די אַרייַנגאַנג טיר און מיר האָבן צו באַשליסן צו אַריבערפירן הויז.

דעמאלט זענען נישט געווען קיין אגענטורן, ביסטו געגאנגען און געפרעגט אהער און דארט. די השגחה האָט אונדז געטראָפן אַ וווינונג אויף דער צווייטער שטאָק פון אַ הויז רעכט לעבן דעם פּוריער וואַרשטאַט, Via Scapaccino, אין

אין א קורצער צייט האבן מיר ארגאניזירט די באוועגונג. מיר זיינען שוין נישט געווען אין שטאַט־צענטער, אבער אויך נישט ווייט, נעענטער צו מיינן אַרבעטס־פּלאַץ.

דער מאנאטליכער רענט, איז געווען 8000 לירע, אסך פאר אונדזער קליינע לוינ, אבער די דירה, איז געווען באלעבאטישע און ליכטיק. אין די הויף מיר קען אויך האָבן אַ פֿאַר פון קוואַדראַט מעטער פון לאַנד וווּ איך קען וואַקסן עראַמאַטיק הערבס און בלומען, מיין לייַדנשאַפט.

איינמאל מיר האבן באקומען די שליסלען האבן מיר גערייניקט די צימערן און אנגעטאן די פענצטער מיט שיינע פארהאנגן מיט וואלאנסן און שנירל פארהאנגן אין קיך. אַמאָל די מאַך איז געווען געענדיקט, לעבן פארבליבן ווי נאָרמאַל. מיין בויך איז געווארן מער און מער באַמערקט. איין טאג האט מיר א קאלעגע געפרעגט ווען איך וועל זיין אהיים פארן מאמעניטעט און מיר האט מיר געראטן צו גיין צום גיינאקאלאג. אַזוי איך געמאכט די אַפּוינטמאַנט פּריוואַט. דער דאקטאר האט מיר כמעט אויסגעשרעקט, אַז איך האב צו לאנג געווארט": דו קענסט נישט ארבעטן נאך דעם זעקסטן חודש און דו ביזט שוין אינעם זיבעטן חודש: דו האסט זיך געכאַפט א ריזיקירן ". דעם אנדערן טאג איך

איבערגעגעבן דעם דאָקומענט צו די אָפּיס און אפילו דער אָנגעשטעלטער האט געזאגט אַז איך בין נאָיוו.

דערווייל האָב איך צוגעגרייט די ליעט מיט שטריקן סוועטערז, העמדער, שייך און וויקעלע פֿון אַלטע שייטלעך, וואָס די מאַמע האָט מיר צוגעשטעלט.

מיר זיינען אויך געגאנגען קויפן די וואגאן, וואס איך האב געהאט צוגעגרייט מיט די בייטלעך, וועלכע האבן מיר אויסגעמאטערט, אין נייטראלע קאלירן, נישט וויסנדיק צי דאס איז איינגל, אדער מיידעלע. סוף־כל־סוף, דעם 2טן יולי אין אָוונט, האָט זיך מיין וואָסער צעבראָכן און מיט אונדזערע טשעמאָדאָס שוין אָנגעפּאַקט זיינען מיר אַוועקגעגאַנגען צופֿוס צום שפיטאָל. דער גיינאקאלאג וואס האט מיך אונטערזוכט האט געזאגט פאר גיוס אז ער קען גיין אהיים. אַרבעט האט נאָר אנגעהויבן און עס גענומען וועגן 20 שעה. דער ווייטער טאָג ער אומגעקערט צו די מאַטערניטי שפיטאָל בשעת איך געווען נאָך ווארטן אין די עקספרעס צימער.

אין אַ געוויסער מאָמענט איז געבוירן געוואָרן אַ יינגל, און די ניאָניע איז געגאַנגען דערציילן דעם טאָטע דעם בעיבי, וועלכער האָט זיך פּמעט געפֿילט קראַנק פֿון עמאָציע. נאָך אַ שעה זי איז ביכולת צו אַרומנעמען אונדזער ערשטער קינד, געהייסן אַרמאַנדאָ ווי זיין זיידע. נאָך אַ ביסל שעה, זיידע-באָבע, פעטער און קאַזאַנז זענען אויך ינפּאַרמד. עס געווען ווי ער איז געווען דער ערשטער בעיבי אין דער גאַנצער וועלט.

... קאפיטל פופצן - מיר דאנקען גאט

די ניאניע אין דער מאַטערניטי אָפטיילונג געבראכט דעם באַשעפעניש פון פלייש און בלוט צו מיין בעט עטלעכע שעה נאָך געבורט. זיי לייגן עס צו מיין ברוסט. חוץ די שמאַטע ליאַלקע וואָס זיזי האָט געמאַכט פֿאַר מיר ווי אַ קינד.

די שפיטאַל בלייבן דעמאָלט איז געווען אַ וואָך. פארן צוריק אהיים זענען מיר געגאנגען אין דער שפיטאל קהילה אויף "טהרה", "א ברכה פון דעם כהן.

אין דער קעסטקינד איז אלץ געווען גרייט צו גיין אהיים, אבער מיין קאפ האט זיך אנגעהויבען צו דרינגען. די אקושערקע האט געפרואווט מיין היץ: 39. איך און מיין ליאַלקע האָבן געמוזט בלייבן נאָך צוויי טעג. ענדליך דאנערשטאג דעם 12טן, כמעט געהיילט, זענען מיר צוריקגעקומען אהיים. אויף זונטיק 15 אַרמאַנדאָ איז גענומען אין די זיין פריינד Giuseppe, ניי רעדערשטול צו די באַפטיסמאַל שריפֿט מיט זיין פאטער מאַריוקסיאָ ווי קוואַטערין און זיין קוואַטער באַסיליאָ, אַ פריינד פון די אַראַטאָרי. איך האב נישט געהאט די פריינד צו באזוכן אין דער געשעעניש, ווייל די עלטערע האבן אונדז פונגלייבן גערעדט צו בלייבן אין שטוב. כ'האב מיך באנוגנט מיט צוגרייטן א קליין פארפרישונג.

לעבן ווי אַ דרייסיאָם איז געווען אַנדערש אָבער איך גאָט צוזאמען גאַנץ גוט. איך געהאט אַ פלאַץ פון מילך, די בעיבי איז גראָוונג און איך גענומען אים צו די קינדער - צימער צענטער יעדער וואָך פֿאַר טשעק-אַפס.

צום באַדויערן, אין די סוף פון צוויי חדשים איך געגאנגען צוריק צו אַרבעטן אין דער פאַבריק. עס זענען דעמאלט נישט געווען קיין קינדער-צימער. די באַבע האָבן מסכים געווען צו קוקן אויף אים יעדער וואָך.

וואָלט באַנדאַזש אים איידער געגאנגען צו Giuse, ווען איך געארבעט די 6:00 יבערוק אַרבעטן און נעמען אים צו זיין דעסטינישאָן. אין דעם אומבאוואוסטיין האט דאס קינד געליטן און איך האב געשריגן צוזאמען מיט אים.

צום באַדויערן, איך קען נישט לאָזן די אַרבעט. ביסלעכווייז, מיט אמונה, האבן מיר ווייטער געצויגן די רייזע, ווי א דרייער: די ערשטע מאלצייטן, די ערשטע טריט, זיינען Giuse געווען וואונדערבארע זאכן. אויף דער ערשטער טאָג פון קינדער - גאָרטן לעסאָף געפונען אַ בעסער פיינינג אַרבעט. א פֿאַר יאר איז ער געווען אַ סטראַזש אין דער

ערשטיק שולע, דערנאָך האָט מען אים גערופן צו דער מיוניסאָפּאָלאָטי צו נעמען דעם פּאָסטן פון קאָנסיליאַטאָר.

דאָס האָט געשאפן אַ געלעגנהייט צו פארלאזן מיין אַרבעט אין דער פאבריק, און זיך איבערגעגעבן דעם קינד, ווען מ'ווארט אים צו געבן אַ קליינעם ברודער. דעם 17טן אויגוסט, 1962, האבן מיר זיך דערפרייט מיטן געבוירן פון אונדזער צווייטן 17 קינד. לוסיאַנאָ איז געווען ליכט-הויט מיט בלאַנדע האָר, די פאַרקערט פון אַרמאַנדאָ. אַ זיין קוואַטערין, Giuse, פייע מייעסע. זונטיק 26 ער איז געווען באַפטייזט מיט זיין פאטער ס ברודער. אויך דאָס מאָל האָבן Giuse, קוזינע מאַריוקסיאַ און זיין קוואַטער אַנטאַניאַ איך געמוזט בלייבן אין שטוב. אַמאָל מיין מאַטערניטי לאָזן איז געווען איבער, איך לינקס מיין אַרבעט צו אַפגעבן זיך צו מיין צווייטן קינדער.

דעם 1טן אַקטאָבער 1962 האָט אַרמאַנדאָ אַנגעהויבן ערשטן קלאַס מיט זיין בלוין פאַרטער און שול-זאַק אויפן אַקסל. מיר האבן אים איבערגעגעבן, מיט עטלעכע טרערן, דעם לערער לעאפארדי.

אין דער זעלביקער צייט, האָט דער מער פון דאמאָדאסאלא ע צורופן דזשיוסע און אים פארגעלייגט איינקומען אויפן צווייטן שטאק, וואס איז געבליבן ליידיק, ווען דער מוניציפאלער שליח, האָט זיך אפגעריסן. אין עטלעכע טעג האבן מיר ארגאניזירט די באוועגונג. מיר האָבן אַלע די אַמענאַטיז אין דעם צענטער. אין אוונט, אַז די גרויסע טירן איז געווען פארמאכט, זענען מיר געווען די הערשער פון שטאט. מיר האבן באקוועמע געקענט צוקוקן די דעמאנסטראציע פון דעם באלקאן פון דער מעיאראַמט. פֿון אונדזערע פֿענצטער האָבן מיר געקענט זען אַ טייל פֿונעם מאַרק מיט אַ יאָרהונדערט-אַלט טראַדיציע.

דערווייל, לוסיאַנאָ האָט גענומען זיין ערשטער טריט: ער איז געווארן דער מאַסקאַט פון די מיוניסאָפּאָלאָטי עמפלווייז.

צו דערגרייכן גיוס לויין האָבן איך געוואָלט אויסטראַכטן אַ אַרבעט. איך האָבן אַנגעהויבן אַנטאָן פֿענצטער, בעדז און קישן פֿאַר פֿריינט. דאָס וואָרט האָט זיך פֿאַרשפּרייט און אַזוי בין איך געוואָרן די "פֿאַרהאַנג-דאַמע". "איין זיין פֿרייער צייט, האָט זשוזי ע זיך אויסגעלערנט צוגרייטן די פארזאמלונג פון די שורות, און מיר האבן דאך גאט געקענט געניסן פון אַ באַקוועמע לעבן.

Luisa Cerri אויף 1 אַקטאָבער 1968, לוסיאַנאָ אויך סטאַרטעד שולע מיט לערער.

די צייט איז שנעל אריבער. אין די זומער מיר געגאנגען אויף יום טוב אַרום איטאליע. מיט די קעמפינג געצעלט. אמאל אַ גאַנצן וועג קיין סיסילי, צום היימשטאט.

אין יולי 73, מיר זענען קעמפּינג אין וואָל ד'אַאַסטאָ און איך אנגעהויבן צו האָבן די ערשטער סימפּטאָמס פון שוואַנגערשאַפט. דעם 16טן פעברואַר 1974 איז די קליינע שוועסטער דאַניעלאַ אָנגעקומען צו אַרמאַנדאָ, וואָס איז געווען פּמעט אַכצן יאָר אַלט, און לוסיאַנאָ, וואָס איז געווען צוועלף יאָר אַלט. עס איז געווען די קאַרנאַוואַל צייט און די מענטשן וואָס האָבן געקוקט אויף די ראַזעווע בענד אויף די טיר פון די שטאָט האַלל געדאַנק עס איז אַ וויץ. די פאַריש גאַלעך אַדווייזד אונדז צו פּייערן די באַפּטיזאַם אויף ווי קוואַטערין און אונדזער פעטער-אין-Gianna יסטער נאַכט, מיט אונדזער פּריינד געזעץ בעניטאָ ווי קוואַטער.

אַחוץ גלייבלעך, האָב איך דאָס מאָל אויך אָנטייל גענומען אין דער געשעעניש אין דער נאַכט פון 13 אפריל. דעם אנדערן טאג זענען געווען הונדערט געסט ביי דער אָפּטראָג אין דער אַראַטאַריע.

דאַניעלאַ איז אויך דערוואַקסן און מיר זענען איצט עלטער. אונדזערע דריי קינדער האָבן אונדז געגעבן 7 אייניקלעך: סטעפּאַנאָ, ווירדזשיניע, גרעטאַ, לאָרענזאַ, רעבעקאַ, לעטיזאַ און מאַטעאַ.

די מעשה ענדיקט זיך. אויף 19 סעפטעמבער 2015 גיט און איך סעלאַברייטיד 60 יאָר צוזאַמען.

מיר דאַנקען גאָט, אונדזער לאַדי און אַלע יענע וואס ליב געהאט אונדז.

אויף 18 אפריל 1936 Novara di Sicilia געבוירן אין, La Mazza Concetta Maglio.

אינדעקס

1. דעם פאטערס הויז
2. אויס פון דעם וועלט
3. גאַמעס אין די זאַמד
4. אויל, שפינוועבס און די בייז אויג
5. די אָולז
6. וואָססיאַ שענקען מיר (די ליכט פון די שטערן)
7. עמיליאַ
8. די פלי פון די סוואַלאָוז
9. די טיר פון הימל
10. די שיין טוסאַ
11. פאַרצעליי פנים
12. וויאַלעץ
13. נייַ לעבן
14. אונדזער ערשטער נעסץ
15. ... מיר דאַנקען גאָט

